

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішенням приймальної комісії Одеського державного університету внутрішніх справ від 29 квітня 2024 року протокол № 6

Голова приймальної комісії

[Signature]
Дмитро ШВЕЦЬ

ПРОГРАМА ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ІСПИТУ

для осіб, які не склали Єдине фахове вступне випробування відповідно до
Правил прийому на навчання для здобуття вищої освіти в ОДУВС
для вступу до Одеського державного університету внутрішніх справ

ДЛЯ ЗДОБУТТЯ ДРУГОГО (МАГІСТЕРСЬКОГО) РІВНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ

зі спеціальності 081 «Право»

Програма для складання фахового вступного іспиту для здобуття другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 081 «Право» на основі освітнього ступеня бакалавра або освітнього ступеня магістра (освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста).

Прийом вступників на навчання для здобуття другого (магістерського) рівня вищої за спеціальністю 081 «Право» для осіб, які здобули перший (бакалаврський) рівень вищої освіти за спеціальністю 081 «Право».

Одеса: Одеський державний університет внутрішніх справ, 2024.

Розробники:

**Денисова А.В., Конопельський В.Я., Маковій В.П., Марченко О.А.,
Юрченко М.М., Ярмачі В.Х.**

ЗМІСТ

ВСТУП

1. Конституційне право
2. Міжнародне право
3. Міжнародний захист прав людини
4. Адміністративне право і процес
5. Цивільне право
6. Цивільне процесуальне право
7. Кримінальне право
8. Кримінальний процес

ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ

ВСТУП

Програма фахового вступного іспиту для здобуття другого (магістерського) рівня вищої освіти зі спеціальності 081 «Право» для вступників містить інформацію про зміст та обсяг навчальних дисциплін, теоретичні знання та практичні навички з яких необхідні для якісного складання вступних випробувань за вказаною галуззю знань та освітнім ступенем.

Метою є формування цілісної системи знань і навичок з українського правознавства, сформованого на базі сучасних досягнень юридичної науки, надання знань з питань теорії держави і права, основних прав і свобод людей й громадян України, безпосередньої та представницької демократії, форм державного і територіального устрою України, системи органів державної влади та місцевого самоврядування, а також засвоєння правових основ із галузей законодавства, як кримінальне, адміністративне право, зокрема.

Інформаційний обсяг КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВО

Тема 1. Конституційне право – провідна галузь національного права, юридична наука і навчальна дисципліна

Поняття конституційного права. Конституційне право як галузь права, наука і навчальна дисципліна. Місце і роль конституційного права в національних системах права. Предмет конституційно-правового регулювання і конституційно-правових відносин. Метод конституційно-правового регулювання. Співвідношення понять «конституційне право» та «державне право». Поняття конституційно-правових відносин, їх особливості і види. Суб'єкти та об'єкти конституційно-правових відносин: поняття, ознаки, види. Система конституційного права. Поняття та види інститутів конституційного права. Конституційно-правові норми, їх особливості та види. Поняття і види джерел права в зарубіжних країнах. Джерела конституційного права України: нормативно-правові акти, нормативні договори, конституційно-правові звичаї. Ознаки джерел конституційного права України як галузі права. Нормативно-правові акти як основне джерело конституційного права України. Види нормативно-правових актів як джерел конституційного права: Конституція України, закони України, підзаконні нормативно-правові акти. Предмет та система науки конституційного права. Джерела науки конституційного права.

Тема 2. Конституція як основний закон держави та суспільства.

Поняття і сутність конституції. Конституція та конституціоналізм: співвідношення понять. Загальна історія світового конституціоналізму. Класифікація конституцій: мета та критерії класифікації. Юридична і фактична конституція. Формальна та матеріальна конституція. Предмет регулювання конституції. Юридичні властивості конституції. Поняття і види функцій конституції.

Історія українського конституціоналізму. Основні етапи новітнього конституційного процесу в Україні, їхній зміст та значення. Структура Основного Закону нашої держави. Юридична характеристика чинної Конституції України. Політична та конституційна реформи в Україні на сучасному етапі. Основні чинники, що обумовлюють необхідність реформ. Зміст, спрямованість і взаємозв'язок політичної й конституційної реформ.

Конституційно-правова відповідальність як вид юридичної відповідальності. Поняття конституційно-правової відповідальності. Концепції конституційно-правової відповідальності («вузька» і «широка»). Політико-правовий характер конституційної відповідальності. Специфічні риси конституційної відповідальності. Види конституційно-правової відповідальності. Конституційно-правовий делікт як підстава «ретроспективної» конституційно-правової відповідальності. Склад конституційно-правового делікту. Суб'єкти конституційно-правової відповідальності. Об'єкт правопорушення. Форми (санкції) конституційної відповідальності.

Значення конституційно-правової відповідальності для захисту Конституції і стабільності конституційного ладу.

Тема 3. Засади конституційного ладу сучасної держави.

Поняття конституційного ладу, його ознаки та умови. Взаємозв'язок між конституційним ладом і суспільним ладом та політикою держави. Сутність і зміст засад конституційного ладу. Конституційно-правові аспекти політичних та економічних систем сучасних держав. Конституційно-правові принципи соціальної політики держави та їх реалізація. Конституційно-правові основи духовно-культурних відносин. Конституційно-правові аспекти взаємовідносин між державою і церквою.

Закріплення конституційного ладу в Конституції та чинному законодавстві України. Система та зміст принципів, що становлять засади конституційного ладу України. Народний і державний суверенітет: поняття і взаємозв'язок. Принцип поділу влади як системоутворюючий принцип організації та діяльності державного механізму України. Принцип визнання та гарантування місцевого самоврядування як основа територіальної організації влади в Україні. Принципи республіканізму, унітаризму та демократизму як визначальні для форми Української держави. Принцип визнання міжнародно-правових стандартів, його роль у входженні України у світове співтовариство та процесах європейської інтеграції.

Тема 4. Основи конституційно-правового статусу особи.

Поняття основ правового статусу особи та його елементи. «Вузьке» і «широке» тлумачення основ правового статусу особи. Види конституційно-правового статусу особи. Права людини і права громадянина: єдність та відмінність. Загальна характеристика інституту прав і свобод людини та громадянина. Еволюція нормативно-правового закріплення прав і свобод людини. Міжнародно-правові стандарти у галузі прав людини. Проблема утвердження і дотримання прав людини в конституційно-правовій теорії та практиці. Класифікація прав, свобод і обов'язків громадян. Гарантії здійснення прав і свобод громадян, роль омбудсманів у захисті прав людини. Загальні та спеціальні принципи правового статусу особи в Україні, їх відображення у Конституції та чинному законодавстві.

Основні (конституційні) права і свободи громадян України: поняття, ознаки, види. Особисті (громадянські), політичні, економічні, соціальні, культурні та екологічні права та свободи громадян України. Суб'єкти конституційних прав і свобод. Основні (конституційні) обов'язки громадян України. Поняття, ознаки та класифікація основних обов'язків.

Гарантії реалізації основних прав і свобод громадян України. Загальні та спеціальні гарантії. Стан додержання основних прав і свобод в Україні. Забезпечення соціально-економічних гарантій прав людини і громадянина в Україні.

Титульна нація і національні меншини в сучасних державах. Національно-культурна та національно-територіальна автономії: поняття, зміст, відмінності. Правата свободи національних меншин.

Правовий статус мов у сучасних державах та його забезпечення. «Національне питання» в Україні. Поняття національності та критерії її визначення. Конституційно-правовий статус титульної нації та національних

меншин в Україні. Національно-культурна автономія в Україні. Права національних меншин та гарантії їх реалізації. Правовий статус мов в Україні. Українська мова як державна мова в Україні.

Тема 5. Громадянство як конституційно-правовий інститут.

Поняття та ознаки громадянства (підданство). Загальні та спеціальні принципи громадянства України. Принцип єдиного громадянства та його закріплення у Конституції України. Законодавство України з питань громадянства.

Категорії осіб, що належать до громадянства України. Документи, які засвідчують належність до громадянства України. Набуття громадянства України. Підстави набуття громадянства України. Вимоги до осіб, що приймаються до громадянства України. Категорії осіб, які не можуть бути прийняті до громадянства України. Поновлення у громадянстві України та інші підстави набуття громадянства України. Припинення громадянства України. Вихід із громадянства України. Втрата громадянства України. Підстави втрати громадянства України, що можуть бути передбачені міжнародними договорами України.

Система органів, що беруть участь у вирішенні питань громадянства України, їх компетенція.

Поняття «іноземець» та «особа без громадянства». Категорії іноземців та осіб без громадянства. Особливості правового статусу іноземців та осіб без громадянства, які мають дипломатичний чи консульський імунітет. Підстави перебування іноземців та осіб без громадянства на території України. Принципи правового статусу іноземців та осіб без громадянства в Україні. Національний режим іноземців та осіб без громадянства в Україні.

Основні (конституційні) права та свободи іноземців та осіб без громадянства в Україні. Особисті права іноземців та осіб без громадянства. Політичні права та свободи іноземців та осіб без громадянства в Україні. Економічні, соціальні та культурні права іноземців та осіб без громадянства в Україні. Основні обов'язки іноземців та осіб без громадянства в Україні. Юридична відповідальність іноземців та осіб без громадянства в Україні.

Інститут притулку. Підстави, порядок набуття та особливості правового статусу біженця в Україні. Права та обов'язки біженців. Підстави та юридичні наслідки припинення статусу біженця.

Тема 6. Конституційно-правове регулювання форм безпосередньої демократії.

Поняття та види форм безпосереднього народовладдя у сучасних державах. Поняття і соціальні функції виборів. Види виборів. Поняття виборчого права і його основні принципи. Суб'єктивне виборче право.

Загальне виборче право. Пряме й рівне виборче право. Таємне голосування: мета і способи. Активне і пасивне виборче право. Виборчі цензи. Виборче право в об'єктивному розумінні. Виборче законодавство. Виборча система: поняття, види. Виборчі комісії їх система, порядок формування та повноваження.

Виборчий процес, його основні принципи та стадії. Суб'єкти виборчого

процесу в Україні. Виборчі округи та виборчі дільниці. Складання списків виборців. Порядок висунення і реєстрації кандидатів. Передвиборна агітація, її строки і форми реалізації. Порядок голосування. Порядок визначення результатів голосування. Порядок розподілу мандатів за різними виборчими системами. «Загороджувальний бар'єр» в Україні, його значення та оцінка. Виборча квота. Повторні вибори і повторне голосування. Відповідальність за порушення виборчого законодавства.

Поняття і соціальна роль референдуму. Відмінність референдуму від виборів та інших форм безпосередньої демократії. Світова практика щодо підготовки і проведення референдуму, його основні стадії. Види референдумів в Україні. Предмет референдуму в Україні. Питання, які можуть бути вирішені виключно шляхом референдуму. Питання, які не можуть виноситися на референдум. Юридичні наслідки проведення референдуму.

Тема 7. Конституційно-правовий статус парламенту.

Поняття, зміст та основні риси парламенту і парламентаризму: зарубіжний досвід та національна практика. Соціальне призначення і політична роль парламенту як органу всенародного представництва. Види парламентів. Структура та способи формування парламентів. Правовий статус керівництва парламенту та його органів. Функції та компетенція парламентів. Класифікація парламентів за обсягом компетенції. Форми парламентського контролю за діяльністю уряду. Порядок роботи парламенту: сесії й загальні парламентські процедури. Звичайні та надзвичайні сесії. Нормативно-правові акти парламенту.

Верховна Рада України як єдиний орган законодавчої влади. Порядок формування Верховної Ради України та її структура. Функції та компетенція Верховної Ради України. Конституційно-правові основи взаємовідносин Верховної Ради України з Президентом України, органами виконавчої та судової гілок влади. Акти Верховної Ради України.

Конституційно-правовий статус Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, порядок його обрання, принципи діяльності. Функції та компетенція

Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини. Акти реагування Уповноваженого на факти порушення прав людини. Підстави і порядок дострокового припинення повноважень Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини. Конституційно-правовий статус Рахункової палати.

Правовий статус народних депутатів України. Особливості мандату народного депутата України. Права і обов'язки народного депутата України. Основні гарантії депутатської діяльності. Підстави і порядок дострокового припинення депутатських повноважень.

Законодавчий процес та його стадії. Право законодавчої ініціативи в українському парламенті. Обговорення законопроекту, порядок внесення поправок. Види голосування. Особливості розгляду законопроектів у двопалатних парламентах. Системи подолання колізій між палатами в законодавчому процесі. Прийняття закону. Промульгація та опублікування закону.

Тема 8. Конституційно-правовий статус глави держави.

Соціальне призначення, політична роль та місце глави держави в системі державних інституцій. Поняття, основні ознаки, різновиди глави держави. Правове становище глави держави при різних формах правління. Одноособовий і колегіальний глава держави в зарубіжних країнах.

Роль та повноваження монарха в парламентарних, дуалістичних та абсолютних монархіях. Порядок престолонаслідування. Найбільш поширені моделі монархії у сучасному світі. Президент республіки. Правове становище президента та способи заміщення посади. Термін повноважень глави держави. Відповідальність президента. Дострокове звільнення із посади (відставка, імпичмент). Особливості процедури імпичменту в різних країнах. Компетенція глави держави. Надзвичайні повноваження глави держави.

Місце і роль Президента України в системі органів державної влади. Порядок обрання та вступу на посаду Президента України. Символи президентської влади. Функції та компетенція Президента України. Акти Президента України. Гарантії діяльності Президента України. Підстави та порядок дострокового припинення повноважень Президента України. Апарат Президента України, його політико- правова роль. Офіс Президента України. Рада національної безпеки і оборони України – координаційний орган з питань національної безпеки і оборони при Президентові України. Представництво Президента України в Автономній Республіці Крим. Інші допоміжні органи при Президентові України.

Тема 9. Конституційно-правовий статус уряду, центральних та місцевих органів виконавчої влади.

Уряд як вищий орган в системі органів виконавчої влади. Соціальне призначення та політико-правова роль уряду. Взаємовідносини уряду з главою держави і парламентом за різних форм правління. Способи формування та структура урядів. Однопартійний і коаліційний уряд. Інші види уряду. Функції та компетенція уряду. Порядок роботи уряду. Відповідальність уряду.

Порядок формування Кабінету Міністрів України та його взаємовідносини з Президентом і Верховною Радою України. Функції та компетенція Кабінету Міністрів України. Акти Кабінету Міністрів України. Відповідальність Кабінету Міністрів України, підстави та порядок дострокового припинення його повноважень. Урядовий апарат.

Поняття, види та ознаки центральних органів виконавчої влади. Порядок створення, реорганізація та ліквідація центральних органів виконавчої влади. Види центральних органів виконавчої влади. Функції та компетенція центральних органів виконавчої влади. Структура центральних органів виконавчої влади.

Конституційно-правовий статус місцевих державних адміністрацій в Україні. Функції та компетенція місцевих державних адміністрацій. Взаємодія місцевих державних адміністрацій із органами виконавчої влади вищого рівня та місцевим самоврядуванням.

Тема 10. Конституційно-правові основи діяльності судової влади.

Поняття судової влади і правосуддя. Ознаки та моделі судової влади.

Місце судової влади в системі розподілу влади. Органи судової влади. Принципи організації та діяльності судової системи. Суди загальної юрисдикції та їх спеціалізація. Місцеві та апеляційні суди, вищий суд в системі судів загальної юрисдикції. Спеціалізовані суди та вищі спеціалізовані суди. Форми реалізації судової влади. Конституційно-правовий статус суддів у світі. Порядок призначення

суддів та припинення їх повноважень. Права та обов'язки суддів. Гарантії незалежності суддів. Юридична відповідальність суддів.

Засади організації судової влади в Україні. Функції судової влади. Засади здійснення правосуддя в Україні. Конституційні принципи судочинства. Судоустрій в Україні. Порядок утворення судів. Суди загальної юрисдикції. Спеціалізація судів загальної юрисдикції. Місцеві суди. Апеляційні суди. Загальні суди. Спеціалізовані суди. Верховний Суд – найвищий судовий орган в системі судів загальної юрисдикції. Суддівське самоврядування. Вища Рада правосуддя. Кваліфікаційні комісії суддів.

Конституційно-правовий статус суддів в Україні. Порядок призначення і обрання суддів. Припинення повноважень судді. Підстави і порядок припинення повноважень суддів. Права та обов'язки суддів. Гарантії незалежності суддів. Дисциплінарна відповідальність суддів.

Прокуратура та адвокатура як складові здійснення правосуддя. Адвокат та прокурор: принцип змагальності у практиці судів.

Тема 11. Конституційна юстиція.

Конституційна юстиція як складова самостійного виду судочинства – конституційного правосуддя. Поняття і зміст конституційної юрисдикції та конституційного контролю: зарубіжний досвід. Об'єкти конституційного контролю. Види конституційного контролю: попередній і наступний; конкретний та абстрактний; формальний і матеріальний; обов'язковий і факультативний. Основні моделі судового конституційного контролю: американська (децентралізована) – дифузійна та концентрована; європейська (австрійська, централізована).

Види конституційного контролю в Україні. Конституційний Суд України як єдиний орган конституційної юрисдикції. Порядок формування Конституційного Суду України. Правовий статус суддів Конституційного Суду України. Функції та повноваження Конституційного Суду України. Конституційне провадження, його форми і стадії. Суб'єкти і предмет конституційного подання і конституційного звернення. Форми звернення до Конституційного Суду: конституційне звернення, конституційна скарга, конституційне подання. Акти Конституційного Суду України, їх правова природа і значення для політико-правової теорії та практики. Правовий статус суддів Конституційного Суду України.

Тема 12. Конституційно-правове регулювання територіального устрою держави.

Поняття, зміст та ознаки територіального устрою держави. Сучасні підходи конституційно-правової регламентації територіального устрою держави. Фактори, що впливають на територіальний устрій держави. Принципи

адміністративно-територіального устрою держави. Державний та територіальний устрій України. Конституційні засади територіального устрою України. Система адміністративно-територіальних одиниць України: вищі, середні, нижчі. Порядок вирішення питань, пов'язаних із територіальним устроєм України. Адміністративно-територіальна реформа в Україні.

Поняття і види автономії. Виникнення і розвиток територіальних автономій. Автономія територіальна й автономія національна як конституційно-правові категорії. Особливості конституційно-правового статусу АРК, міст Києва і Севастополя у складі України. Верховна Рада Автономної Республіки Крим як представницький орган автономії. Порядок формування і структура Верховної Ради АРК. Функції та повноваження Верховної Ради АРК. Конституційно-правовий статус Ради Міністрів Автономної Республіки Крим.

Тема 13. Конституційно-правові основи місцевого самоврядування.

Поняття місцевого самоврядування, його соціальне призначення і політична роль. Основні концепції місцевого самоврядування. Історія становлення і розвитку системи місцевого самоврядування. Міжнародно-правова регламентація питань організації питань місцевого самоврядування. Європейська Хартія місцевого самоврядування.

Сучасні моделі місцевого самоврядування. Порядок формування та повноваження органів місцевого самоврядування в зарубіжних країнах та в Україні. Матеріально-фінансова база діяльності місцевого самоврядування.

Принципи місцевого самоврядування в Україні. Система місцевого самоврядування в Україні. Територіальна громада як первинний суб'єкт місцевого самоврядування. Питання місцевого значення як предмет місцевого самоврядування. Конституційно-правовий статус органів місцевого самоврядування.

Представницькі органи місцевого самоврядування. Права та обов'язки депутатів місцевих рад. Гарантії діяльності депутатів місцевих рад. Виконавчі органи місцевих рад, їх система, склад і порядок формування. Виконавчі комітети місцевих рад. Управління і відділи місцевих рад. Роль керівництва місцевих рад в організації їхньої діяльності. Служба в органах місцевого самоврядування.

Взаємовідносини органів місцевого самоврядування із органами виконавчої влади. Власні і делеговані повноваження. Форми і способи контролю з боку центральної влади. Відповідальність місцевого самоврядування.

**ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ З НАВЧАЛЬНОЇ
ДИСЦИПЛІНИ
«КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВО»**

1. Місце конституційного права у національній системі права.
2. Метод конституційно-правового регулювання.
3. Конституційно-правові відносини: поняття, особливості, види.
4. Конституційно-правові норми: поняття, особливості, види.
5. Суб'єкти та об'єкти конституційно-правових відносин.
6. Конституційно-правова відповідальність.
7. Джерела конституційного права як галузі права.
8. Конституційне право як наука та навчальна дисципліна.
9. Поняття конституції як основного закону держави й суспільства.
10. Юридичні властивості конституцій.
11. Класифікація конституцій.
12. Функції конституцій.
13. Загальна характеристика чинної Конституції України.
14. Порядок прийняття Конституції України, внесення до неї змін і доповнень.
15. Становлення і розвиток світового та національного конституціоналізму.
16. Поняття конституційного ладу та його співвідношення із суспільним ладом.
17. Поняття та зміст засад конституційного ладу.
18. Система принципів, що складають засади конституційного ладу України.
19. Конституційні принципи народного та державного суверенітету, їх зміст та співвідношення.
20. Форма держави як інститут конституційного права: форми правління, територіального устрою, політичного режиму.
21. Україна як демократична, правова, соціальна держава.
22. Конституційно-правове регулювання державних символів.
23. Конституційний принцип поділу влади: його зміст та реалізація в Україні.
24. Конституційний принцип політичного, економічного та ідеологічного плюралізму в Україні.
25. Конституційні принципи верховенства права і законності: поняття та співвідношення між ними.
26. Поняття та ознаки громадянства (підданство).
27. Поняття і принципи громадянства в Україні. Категорії осіб, які є громадянами України.
28. Набуття громадянства України.
29. Припинення громадянства України.
30. Органи, які беруть участь у вирішенні питань громадянства та їх компетенція.
31. Покоління прав і свобод людини.
32. Міжнародно-правові стандарти в галузі прав людини.

33. Засади конституційно-правового статусу особи та його складові елементи.
34. Конституційні принципи правового статусу особи в Україні.
35. Поняття й властивості основних прав і свобод людини та громадянина, їх класифікація.
36. Особисті права людини: поняття та види.
37. Політичні права громадян України: поняття та види.
38. Економічні й соціальні права людини та громадянина: поняття та види.
39. Культурні й екологічні права людини та громадянина: поняття та види.
40. Система гарантій реалізації основних прав і свобод людини та громадянина: поняття і види.
41. Конституційні обов'язки людини та громадянина: поняття, ознаки, види.
42. Правове становище іноземців, осіб без громадянства та біженців в Україні.
43. Забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб.
44. Конституційні права, свободи та обов'язки іноземців, осіб без громадянства та біженців в Україні.
45. Конституційно-правовий статус мов у сучасних країнах.
46. Конституційно-правовий статус національних меншин в Україні.
47. Гендерна рівність як складова загального принципу рівності прав.
48. Інститут омбудсмана: правова характеристика.
49. Конституційно-правовий статус Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини.
50. Європейський Суд з прав людини як міжнародно-правова гарантія захисту прав людини.
51. Конституційно-правовий статус біженців в Україні.
52. Поняття безпосередньої демократії та її інститути.
53. Народне волевиявлення: вибори та референдуми.
54. Референдуми як форма народовладдя у сучасних державах.
55. Поняття, види і предмет референдумів в Україні.
56. Порядок підготовки, проведення референдуму, а також визначення його результатів.
57. Виборчі системи та їх правова характеристика: зарубіжна практика.
58. Виборче законодавство та виборча система в Україні.
59. Конституційні принципи виборчого права.
60. Загальна характеристика виборчого процесу в Україні.
61. Конституційно-правовий статус виборчих комісій в Україні.
62. Порядок виборів народних депутатів України.
63. Порядок виборів Президента України.
64. Порядок виборів депутатів місцевих рад.
65. Порядок виборів сільських, селищних, міських голів.
66. Правове забезпечення проведення виборів в Україні.
67. Конституційно-правовий статус засобів масової інформації в Україні.
68. Соціальне призначення і політико-правова роль парламенту як органу

всенародного представництва.

69. Становлення та розвиток парламентаризму: зарубіжний та національний досвід.

70. Види парламентів: правова характеристика.

71. Конституційна характеристика місця та ролі Верховної Ради України в державному механізмі.

72. Законодавча функція Верховної Ради України. Питання, що визначаються та встановлюються виключно законами України.

73. Установча та контрольна функції Верховної Ради України.

74. Конституційно-правовий статус комітетів Верховної Ради України.

75. Конституційно-правовий статус депутатських груп і фракцій у Верховній Раді України.

76. Порядок роботи Верховної Ради України, його нормативне регулювання.

77. Загальна характеристика конституційно-правового статусу народних депутатів України.

78. Права та обов'язки народних депутатів України.

79. Гарантії діяльності народних депутатів України.

80. Конституційно-правовий статус Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини.

81. Законодавчий процес в Україні: поняття та стадії.

82. Законодавча ініціатива. Суб'єкти права законодавчої ініціативи у Верховній Раді України.

83. Соціальне призначення та політико-правова роль глави держави в системі вищих органів держави.

84. Конституційно-правовий статус Президента України.

85. Функції та компетенція Президента України.

86. Конституційні засади відносин Президента України з органами законодавчої та виконавчої влади.

87. Підстави дострокового припинення повноважень Президента України.

88. Порядок формування та повноваження Ради національної безпеки та оборони України.

89. Офіс Президента України: правова характеристика.

90. Соціальне призначення і політико-правова роль уряду.

91. Конституційно-правовий статус Кабінету Міністрів України.

92. Склад та порядок формування Кабінету Міністрів України.

93. Функції та компетенція Кабінету Міністрів України.

94. Конституційно-правовий статус центральних органів виконавчої влади.

95. Конституційно-правовий статус місцевих державних адміністрацій.

96. Конституційно-правовий статус органів судової влади в Україні.

97. Місце судової влади в системі розподілу влади: конституційне закріплення.

98. Конституційні засади здійснення правосуддя в Україні.

99. Система судоустрою України.

100. Вищі спеціалізовані суди: конституційно-правовий статус.
101. Прокуратура та адвокатура як складові здійснення правосуддя.
102. Конституційні принципи судочинства.
103. Конституційно-правовий статус суддів в Україні.
104. Конституційний Суд України: склад, порядок формування, структура.
105. Функції та компетенція Конституційного Суду України.
106. Вища рада правосуддя: склад, порядок формування та компетенція.
107. Інститут конституційного звернення: зарубіжна практика.
108. Конституційна скарга як прояв дії верховенства права.
109. Поняття, зміст та ознаки територіального устрою держави.
110. Конституційні засади територіального устрою України.
111. Система адміністративно-територіального устрою України.
112. Національно-культурна та національно-територіальна автономії: поняття, зміст, відмінності.
113. Конституційно-правовий статус Верховної Ради Автономної Республіки Крим.
114. Конституційно-правовий статус міста Києва та Севастополя.
115. Моделі місцевого самоврядування: зарубіжний досвід.
116. Поняття та система місцевого самоврядування в Україні.
117. Конституційно-правовий статус депутатів місцевих рад.
118. Конституційно-правовий статус сільських, селищних, міських голів.
119. Конституційно-правовий статус виконавчих органів сільських, селищних, міських рад.
120. Гарантії забезпечення діяльності місцевого самоврядування.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВО»

Нормативно-правові акти:

1. Акт проголошення незалежності України від 24 серпня 1991 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1991. № 38. Ст. 502.
2. Декларація про державний суверенітет України від 16 липня 1990 р. *Відомості Верховної Ради УРСР*. 1990. № 31. Ст. 429.
3. Декларація про права осіб, що належать до національних або етнічних, релігійних та мовних меншин від 18 грудня 1992 р.: резолюція 47/135 Генеральної Асамблеї ООН. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_318#Text
4. Європейська конвенція про запобігання катуванням чи нелюдському або такому, що принижує гідність, поводженню чи покаранню 26 листопада 1987 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_068#Text
5. Європейська Хартія місцевого самоврядування від 15 жовтня 1985 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_036#Text
6. Загальна декларація прав людини від 10 грудня 1948 р. : резолюція 217 А (III) Генеральної Асамблеї ООН від 10 грудня 1948 URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015#Text
7. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод від 4 листопада 1950 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text
8. Конвенція проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_085#Text
9. Конвенція про права дитини від 20 листопада 1989 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_021#Text
10. Конституція України: прийнята на V сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141.
11. Конституція України. Науково-практичний коментар / редкол.: В.Я. Тацій (голова редкол.), О.В. Петришин (відп. секретар), Ю.Г. Барабаш та ін. ; Нац. акад. прав. наук України. 2-ге вид., переробл. і допов. Харків : Право, 2011. 1128 с.
12. Міжнародний пакт про громадянські та політичні права від 16 грудня 1966 р. Генеральна Асамблея ООН. (*ратифіковано Указом Президії Верховної Ради Української РСР № 2148-VIII (2148-08) від 19.10.73*). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_043#Text
13. Про відновлення дії окремих положень Конституції України: Закон України від 21 лютого 2014 р. № 742-VII. *Відомості Верховної Ради України*. 2014. № 11. Ст.143.
14. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 5 липня 2013 р. № 5076-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2013. № 27. Ст. 282.
15. Про Державний Гімн України : Закон України від 6 березня 2003 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 24. Ст.163.
16. Про свободу совісті та релігійні організації: Закон України від 23 квітня 1991 р. № 987-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1991. № 25. Ст. 283.
17. Про правонаступництво України: Закон України від 12 вересня 1991 р.

№ 1680-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1991. № 46. Ст. 617.

18. Про національні меншини в Україні: Закон України від 25 червня 1992 р. № 2494-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1992. № 36. Ст. 529.

19. Про інформацію: Закон України від 2 жовтня 1992 р. № 2657-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1992. № 48. Ст. 650.

20. Про статус народного депутата України: Закон України від 17 листопада 1992 р. № 2790-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 2001. № 42. Ст. 212.

21. Про комітети Верховної Ради України: Закон України від 4 квітня 1995 р. № 116/95-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1995. № 19. Ст. 134.

22. Про Рахункову палату: Закон України від 2 липня 2015 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2015. № 36. Ст. 360.

23. Про звернення громадян: Закон України від 2 жовтня 1996 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 47. Ст. 256.

24. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21 травня 1997 р. № 280/97-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1997. № 24. Ст. 170.

25. Про ратифікацію Європейської хартії місцевого самоврядування: Закон України від 15 липня 1997 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1997. № 38. Ст. 249.

26. Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини: Закон України від 23 грудня 1997 р. № 776/97-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1998. № 20. Ст. 99.

27. Про Верховну Раду Автономної Республіки Крим: Закон України від 10 лютого 1998 р. № 90/98-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1998. № 29. Ст. 191.

28. Про Раду національної безпеки і оборони України: Закон України від 5 березня 1998 р. № 183/98-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1998. № 35. Ст. 237.

29. Конституція Автономної Республіки Крим від 21 жовтня 1998 р., затв. Законом України від 23 грудня 1998 р. № 350-XIV. *Відомості Верховної Ради України*. 1999. № 5–6. Ст. 43.

30. Про столицю України – місто-герой Київ: Закон України від 15 січня 1999 р. № 401-XIV. *Відомості Верховної Ради України*. 1999. № 11. Ст. 79.

31. Про місцеві державні адміністрації: Закон України від 9 квітня 1999 р. № 586-XIV. *Відомості Верховної Ради України*. 1999. № 20–21. Ст. 190.

32. Про громадянство України: Закон України від 18 січня 2001 р. № 2235-III. *Відомості Верховної Ради України*. 2001. № 13. Ст. 65.

33. Про політичні партії в Україні: Закон України від 5 квітня 2001 р. № 2365-III. *Відомості Верховної Ради України*. 2001. № 23. Ст. 118.

34. Про імміграцію: Закон України від 7 червня 2001 р. № 2491-III. *Відомості Верховної Ради України*. 2001. № 41. Ст. 197.

35. Про органи самоорганізації населення: Закон України від 11 липня 2001 р. *Офіційний вісник України*. 2001. № 32. Ст. 1449.

36. Про приєднання України до Конвенції про статус біженців та Протоколу щодо статусу біженців: Закон України від 10 січня 2002 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2002. № 17.

37. Про статус депутатів місцевих рад: Закон України від 11 липня 2002 р. № 93-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2002. № 40. Ст. 290.

38. Про закордонних українців: Закон України від 4 березня 2004 р. № 1582-IV (зі змін. від 06.06.2012). *Відомості Верховної Ради України*. 2004. № 25. Ст. 343.

39. Про свободу пересування та вільний вибір місця проживання в Україні: Закон України від 11 грудня 2003 р. *Офіційний вісник України*. 2004. № 1. Ст. 4.

40. Про міжнародні договори України: Закон України від 29 червня 2004 р. № 1906-IV. *Офіційний вісник України*. 2004. № 35. Ст. 2317.

41. Про Центральну виборчу комісію: Закон України від 30 червня 2004 р. № 1932-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2004. № 36. Ст. 448.

42. Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини: Закон України від 23 лютого 2006 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2006. № 30. Ст. 260.

43. Про Державний реєстр виборців: Закон України від 22 лютого 2007 р. № 698-V. (зі змін.) *Відомості Верховної Ради України*. 2007. № 20. Ст. 282.

44. Про Регламент Верховної Ради України: Закон України від 10 лютого 2010 р. № 1861-VI (зі змін.). *Відомості Верховної Ради України*. 2010. № 14–15; 16–17. Ст. 133.

45. Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13 січня 2011 р. № 2939-17 (зі змін.). *Відомості Верховної Ради України*. 2011. № 32. Ст. 314.

46. Про центральні органи виконавчої влади: Закон України від 17 березня 2011 р. № 3166-V (зі змін.). *Відомості Верховної Ради України*. 2011. № 38. Ст. 385.

47. Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту: Закон України від 8 липня 2011 р. № 3671-VI. *Голос України*. 2011. 3 серпня. № 142.

48. Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства: Закон України від 22 вересня 2011 р. № 3773-VI. *Голос України*. 2011. 25 жовтня. № 199.

49. Про вибори народних депутатів України: Закон України від 17 листопада 2011 р. № 4061-VI (зі змін.). *Офіційний вісник України*. 2011. № 97. С. 16. Ст. 3526.

50. Про Вищу раду правосуддя: Закон України від 21 грудня 2016 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 2017. № 7-8. Ст. 50.

51. Про відновлення довіри до судової влади в Україні: Закон України від 8.04.2014 р. № 1188-VII. *Відомості Верховної Ради України*. 2014. № 23. Ст. 870.

52. Про військовий обов'язок і військову службу: Закон України від 25 березня 1992 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 1992. № 27. Ст. 385.

53. Про військово-цивільні адміністрації: Закон України від 3 лютого 2015 р. (зі змінами і доп.). *Відомості Верховної Ради України*. 2015. № 13. Ст. 87.

54. Про громадські об'єднання: Закон України від 22 березня 2012 р. № 4572-VI (зі змін.) *Голос України*. 2012. 18 квітня. № 70.

55. Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків: Закон України від 8 вересня 2005 р. № 2866-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2014. № 52. Ст. 561.

56. Про Кабінет Міністрів України: Закон України від 27 лютого 2014 р. № 794-VII (зі змін.) *Відомості Верховної Ради України*. 2014. № 52. Ст. 222.

57. Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України: Закон України від 15 квітня 2014 р. № 1207-VII. *Відомості Верховної Ради України*. 2014. № 26. Ст. 892.

58. Про створення вільної економічної зони «Крим» та про особливості здійснення економічної діяльності на тимчасово окупованій території України: Закон України від 12 серпня 2014 р. № 1636-VII. *Відомості Верховної Ради України*. 2014. № 43. Ст. 2030.

59. Про прокуратуру: Закон України від 14 жовтня 2014 р. № 1697-VII. *Відомості Верховної Ради України*. 2015. № 2-3. Ст. 12.

60. Про добровільне об'єднання територіальних громад: Закон України від 5 лютого 2015 р. № 157-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2015. № 13. Ст. 91.

61. Про забезпечення права на справедливий суд: Закон України від 12 лютого 2015 р. № 192-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2015. № 18, № 19-20. Ст. 132.

62. Про Національну поліцію: Закон України від 2 липня 2015 р. № 580-VIII. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/580-19> (дата звернення: 15.08.2019).

63. Про місцеві вибори: Закон України від 14 липня 2015 р. № 595-VIII. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/main/595-19> (дата звернення: 23.07.2019).

64. Про державну службу: Закон України від 10 грудня 2015 р. № 889-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2016. № 4. Ст. 43.

65. Про Вищу раду правосуддя: Закон від 21 грудня 2016 р. № 1798-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2017. № 7-8. Ст. 50.

62. Про Вищий антикорупційний суд: Закон України від 7 червня 2018 р. № 2447-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2018. № 24. Ст. 212.

63. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 2 червня 2016 р. № 1402-VIII. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1402-19>

64. Про Конституційний Суд України: Закон України від 13 липня 2017 р. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2136-19/page>

65. Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади : Постанова Кабінету Міністрів України від 10 вересня 2014 р. № 442. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/442-2014-%D0%BF>

66. Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини: Закон України від 23 грудня 1997 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 1998. № 20. Ст. 99.

67. Про центральні органи виконавчої влади: Закон України від 17.03.2011 р. (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 2011. № 38. Ст. 385.

68. Про Центральну виборчу комісію: Закон України від 30 червня 2004 року (зі змінами і доп.). *Відомості Верховної Ради України*. 2004. № 36. Ст. 448.

69. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням 51 народного депутата України щодо офіційного тлумачення положення «на наступній черговій сесії Верховної Ради України», яке міститься у статті 155 Конституції України від 15 березня 2016 року № 1-рп/2016. *Офіційний вісник України*. 2016. № 28. С. 289. Ст. 1137.

70. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням 49 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) частини дев'ятої статті 61, частини третьої статті 105 Закону України «Про вибори народних депутатів України», пункту 3 розділу II «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про вибори народних депутатів України» щодо виключення кандидатів у народні депутати України з виборчого списку партії у багатомандатному окрузі» (справа про виключення кандидатів у народні депутати України з виборчого списку політичної партії) від 21 грудня 2017 року № 3-р/2017. *Вісник Конституційного Суду України*. 2018. № 1. Стор. 46.

71. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням 57 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) Закону України «Про засади державної мовної політики» 28 лютого 2018 № 2-р/2018. *Вісник Конституційного Суду України*. 2018. № 2. С. 102.

72. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням 252 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) Закону України «Про внесення змін до Конституції України» від 8 грудня 2004 року № 2222-IV (справа про додержання процедури внесення змін до Конституції України). *Вісник Конституційного Суду України*. 2010. № 5. С.36-56.

73. Рішення Конституційного Суду України № 6-рп/2005 від 05.10.2005 р. (справа про здійснення влади народом). *Офіційний вісник України*. 2005. № 41. Ст. 2605.

74. Рішення Конституційного Суду України № 3-рп/2000 від 27.03.2000 р. (справа про всеукраїнський референдум за народною ініціативою). *Офіційний вісник України*. 2000. 30. Ст. 1285.

75. Рішення Конституційного Суду України № 6-рп/2008 від 16.04.2008 р. (справа про прийняття Конституції та законів України на референдумі). *Офіційний вісник України*. 2008. № 32. Ст. 1056.

76. Рішення Конституційного Суду України № 23-рп/2008 від 15.10.2008 р. (справа про проголошення Президентом України всеукраїнського референдуму за народною ініціативою). *Офіційний вісник України*. 2008. № 80. Ст. 2701.

77. Рішення Конституційного Суду України № 1-рп/1998 від 26.02.1998 р. (справа про вибори народних депутатів України). *Офіційний вісник України*. 1998. № 23. Ст. 93.

78. Рішення Конституційного Суду України № 19-рп/2003 від 10.12.2003 р. (справа щодо недоторканості та імпічменту Президента України). *Офіційний вісник України*. 2003. № 51. Ст. 2704.

79. Рішення Конституційного Суду України № 11-рп/2001 від 13.07.2001 р. (справа про адміністративно-територіальний устрій). *Офіційний вісник України*. 2001. № 29. Ст. 1327

80. Рішення Конституційного Суду України від 14 березня 2014 року № 2-рп/2014 у справі за конституційними поданнями виконуючого обов'язки Президента України, Голови Верховної Ради України та Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини щодо відповідності Конституції України (конституційності) Постанови Верховної Ради Автономної Республіки Крим «Про проведення загальнокримського референдуму» (справа про проведення місцевого референдуму в Автономній Республіці Крим). *Офіційний вісник України*. 2014. №

36. Ст. 965;

81. Рішення Конституційного Суду України від 20 березня 2014 року № 3-рп/2014 у справі за конституційним поданням виконуючого обов'язки Президента України, Голови Верховної Ради України щодо відповідності Конституції України (конституційності) Постанови Верховної Ради Автономної Республіки Крим «Про Декларацію про незалежність Автономної Республіки Крим і міста Севастополя». *Офіційний вісник України*. 2014. № 27. Ст. 776.

82. Рішення Конституційного Суду України № 1-рп/2000 від 09.02.2000 р. (справа про місцеве самоврядування). *Офіційний вісник України*. 2000. № 30. Ст. 1283.

83. Висновок Конституційного Суду України у справі за зверненням Верховної Ради України про надання висновку щодо відповідності законопроекту про внесення змін до Конституції України щодо недоторканності народних депутатів України та суддів вимогам статей 157 і 158 Конституції України № 1-14/2015. *Офіційний вісник України*. 2015. № 53. с. 121. Ст. 1725.

84. Питання забезпечення діяльності Президента України: Указ Президента України від 20.06.2019 р. № 417/2019. *Офіційний вісник Президента України*. 2019. № 13. С. 4. Ст. 364

85. Положення про Офіс Президента України: затв. Указом Президента України від 25.06.2019 р. № 436/2019. *Офіційний вісник Президента України*. 2019. № 14. С. 3. Ст. 366.

86. Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади: Постанова Кабінету Міністрів України від 10 вересня 2014 р. № 442 (зі змін.). *Офіційний вісник України*. 2014. № 74. С. 57. Ст. 2105.

Допоміжна:

1. Адміністративно-територіальний устрій країн Європейського Союзу: навч. посіб. / Авт.-упоряд.: М.О. Баймуратов та ін.; за заг. ред. Ю.В. Ковбасюка, М.К. Орлатого. Київ: НАДУ, 2015. 625 с.

2. Аніщук Н. В., Афанасьєва М. В., Бакаянова Н. М. Проблеми сучасної конституціоналістики: навч. посіб. Київ: Юрінком Інтер, 2018. 524 с.

3. Державне будівництво і місцеве самоврядування в Україні: підручник. Харків: Право, 2017. 390 с.

4. Закоморна, К.О. Державне (конституційне) право зарубіжних країн (навч. матер. та схеми): посіб. для підгот. до іспитів. Харків: Право, 2016. 278 с.

5. Карий О.І. Місцеві ініціативи та залучення громадськості до здійснення місцевого самоврядування: навч. посіб. Київ: ВІ ЕН ЕЙ, 2015. 176 с.

6. Конституційне право України: підручник / Т.М. Слінько, Л.І. Летнянчин, В.П. Колісник та ін.; за заг. ред. Т.М. Слінько. Харків: Право, 2020. 592 с.

7. Конституційне право: підручник / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ ; за заг. ред. О.С. Бакумова, Т.І. Гудзь, М.І. Марчука ; [О.С. Бакумов, Л.Д. Варунц, Т.І. Гудзь та ін.] ; передм. М.І. Марчука. Харків, 2019. 484 с.

8. Конституційне право: навчально-методичний посібник (робочий зошит) уклад. / Бакумов О.С., Бесчастний В.М., Кузніченко О.В., Кузніченко С.О., Львова Є.О., Юрченко М.М. Одеса: ОДУВС, 2022, 192 с.

9. Конституційне право України в схемах: навчальний посібник для студентів спеціальностей 081 «Право»; 262 «Правоохоронна діяльність» /М. К.

Гопич, К. М. Жукова та ін.; за заг. ред. Д. П. Калаянова. Одеса: Вид-во ОДУВС, 2017. 145 с.

10. Конституційне право України: підручник / І.М. Алмаші, М.М. Алмаші, А.В. Белюга та ін.; вид. 9, переробл. та доп. Ужгород, Видавничий дім «Гельветика», 2018. 462 с.

11. Конституційне право України: прагматичний курс: навч. посіб. / М.В. Афанасьєва, Ю.Ю. Бальцій, Ю.Д. Батан [та ін.]; за заг. ред. М.В. Афанасьєвої, А.А. Єзерова. Одеса: Юридична література, 2017. 256 с.

12. Мальчин Ю.М. Історія місцевого самоврядування України: навчальний посібник. Київ: АМУ, 2015. 296 с.

13. Мушенок В. В. Конституційне право зарубіжних країн: навч. посіб. Київ: Київ. нац. торгово-економічний ун-т, 2016. 227 с.

14. Нестерович В.Ф. Виборче право України: підручник. Київ: Ліра-К 2017. 503 с.

15. Нестерович В.Ф. Практикум з Конституційного права України. Київ: Ліра-К, 2018. 639 с.

16. Правознавство: підручник для студентів ВНЗ. / Волошкевич Г.А., Джолос С.В., Дробот Ж.А., Коваль, Т.В., Комзюк В.Т., Кононенко Ю.С., Мойсієнко В.М., Парамонова О.С., Сокурєнко О.М., Шаповал Т.Б., 2019. [Навчальний матеріал]. // [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://eprints.cdu.edu.ua/1977/1/pravozn21.04.pdf>

17. Савчин М.В. Порівняльне конституційне право: [посібник]. Київ: Юрінком Інтер, 2019. 327 с.

18. Федоренко В.Л. Конституційне право України: підручник. Київ: Ліра-К, 2016. 615 с.

19. Шаповал В.М. Конституційне право зарубіжних країн: академічний курс. Київ: Юрінком Інтер, 2018. 461 с.

20. Агафонова Н.В. Конституція як об'єкт реформування. *Університетські наукові записки*. 2016. № 59. С. 351-366.

21. Бариська Я.О., Попович Т.П. Джерела права у зарубіжній правовій доктрині. *Порівняльно-аналітичне право*. 2016. № 6. С. 15-17.

22. Батанов О.В. Доктринальні проблеми розуміння сутності місцевого самоврядування як інституту громадянського суспільства. *Правова держава*. Київ: ІнЮре, 2015. Вип. 26. С. 176-185.

23. Батанов О.В. Конституційне забезпечення організації місцевого самоврядування в Україні: проблеми формування та шляхи розвитку. *Право України*. 2016. № 6. С. 60-69.

24. Батанова Н.М. Принципи конституційно-правової відповідальності: понятійна та видова характеристика. *Правова держ.* 2016. Вип. 27. С. 211-218.

25. Батанова Н.М. Проблеми нормативно-правового та інституційного забезпечення конституційно-правової відповідальності в Україні. *Правова держава*. 2018. Вип. 29. С. 131-139.

26. Берченко Г.В. Декомунізація в Україні: конституційно-правові аспекти. *Форум права*. 2017. № 4. С. 13-23. URL: http://nbuv.gov.ua/ujrn/fp_index.htm_2017_4_4

27. Білак М. Подвійні стандарти застосування Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та практики Європейського суду з прав людини судами України. *Право України*. 2018. Вип. 2. С. 170-184.

28. Білоскурська О.В. Взаємозв'язок конституційних обов'язків людини і громадянина з окремими категоріями конституційного права. *Правова держава = Constitutional State*. Одеса, 2015. № 20. с.22-28. URL: <http://pd.onu.edu.ua/issue/viewIssue/3731/1318>

29. Бойко В. Б. Забезпечення доступу до правосуддя на стадії пред'явлення позову. *Форум права*. 2016. № 2. С. 11-17.

30. Болдирєв С.В. Місце Верховної Ради України в системі органів державної влади. *Державне буд-во та місцеве самовр.* 2015. Вип. 30. С. 3-13.

31. Бориславська О. Конституційна юрисдикція в умовах європейської моделі конституціоналізму. *Право України*. 2018. № 4. С. 93-107.

32. Бруслик О.Ю. Конституційно-правова трансформація британської монархії в новітню епоху Єлизавети II. *Вісник Національної академії правових наук України*. 2016. № 3 (86). С. 254-265.

33. Волошина Я. Місьцеве самоврядування: теорії походження та їх реалізація. *Підприємництво, господарство і право*. 2018. № 3. С. 117-122.

34. Георгієвський Ю.В. Баланс повноважень органів виконавчої влади. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2016. № 3. С. 83-87. URL: http://apnl.dnu.in.ua/3_2016/21.pdf

35. Гончар В. Становлення парламентаризму: досвід Великобританії для України. *Державне управління та місцеве самовр.* 2017. Вип. 3 (34). С. 12-16.

36. Гончаров В. Презумпція про права людини та презумпція конституційності нормативних актів. *Право України*. 2015. № 2. С. 175-185.

37. Городовенко В. До питання визначення правової природи та системи принципів судового права. *Право України*. 2015. № 3. С. 42-52.

38. Городовенко В. Реалізація принципів статусу суддів у контексті нового етапу судово-правової реформи. *Право України*. 2015. № 1. С. 131-151.

39. Грабильніков А.В. Конституційно-правовий статус і правовий режим іноземців та осіб без громадянства в Україні: співвідношення понять. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2015. № 6. С. 59-66.

40. Гресь Н.Л. Конституційне право людини на достатній життєвий рівень для себе та своєї сім'ї. *Юридична Україна*. 2017. № 1. С. 12-18.

41. Токарська А., Софінська І. Сучасна правова доктрина громадянства: проблеми та перспективи розвитку. *Право України*. 2018. № 4. - С. 147- 164.

42. Янюк Н.В. Реформування місцевих державних адміністрацій у контексті децентралізації влади в Україні. 2015. С. 30-35.

Інформаційні ресурси

Офіційні веб-сторінки державних органів України

1. <https://www.president.gov.ua/> – Президент України
Законодавча влада
2. <https://rada.gov.ua/> – Верховна Рада України.
3. <http://www.ombudsman.gov.ua/> – Уповноважений Верховної Ради

з правлюдини.

Виконавча влада

4. <https://www.kmu.gov.ua/ua> – Кабінет Міністрів України.

Судова влада

1. <http://www.scourt.gov.ua> – Верховний Суд.

2. <http://www.ccu.gov.ua/> – Конституційний Суд України.

3. <http://vkksu.gov.ua/> – Вища кваліфікаційна комісія суддів України.

4. <http://reyestr.court.gov.ua> – Єдиний державний реєстр судових рішень

України"

Інші державні органи

5. <https://www.gp.gov.ua/> – Офіс Генерального прокурора.

6. . <http://www.cvk.gov.ua/> – Центральна виборча комісія.

7. <http://www.ukrstat.gov.ua/> – Державна служба статистики.

8. <http://www.ssu.gov.ua> – Служба безпеки України.

9. <http://www.rainbow.gov.ua> – Рада національної безпеки та оборони

України.

10. <http://www.cvk.gov.ua> – Центральна виборча комісія.

11. <https://hcj.gov.ua> – Вища рада правосуддя.

Інформаційний обсяг «МІЖНАРОДНЕ ПРАВО»

Тема 1. Міжнародне право та його особливості

Дефінітивна характеристика міжнародного права. Особливості міжнародного права. Міжнародне право в системі міжнародних відносин. Система міжнародного права. Співвідношення міжнародного та національного права. Джерела міжнародного права.

Поняття та види норм міжнародного права. Імперативні та диспозитивні норми. Договір та звичай. Норми *jus cogens*. Фундаментальні принципи міжнародного права.

Тема 2. Суб'єкти міжнародного права

Поняття та види суб'єктів міжнародного права. Основні ознаки суб'єкта міжнародного права. Основні ознаки держави як суб'єкта міжнародного права.

Прості та складні держави. Міжнародна правосуб'єктність «державо-подібних» утворень. Міжнародна правосуб'єктність націй та народів, які борються за незалежність та створення власної національної держави.

Визнання, його види та форми. Доктрина Естрада і доктрина Тобара. Поняття правонаступництва, його види. правонаступництво при утворенні держав у результаті розподілу або при відокремленні держави.

Тема 3. Право міжнародних договорів

Поняття та юридична природа міжнародних договорів. Віденська конвенція про право міжнародних договорів від 23 травня 1969 р. Порядок укладання, форми, структура, мова та найменування договорів. Сторони в міжнародному договорі. Підписання та ратифікація, анулювання та денонсація міжнародних договорів.

Значення Статуту ООН в системі міжнародних договорів.

Тема 4. Населення в міжнародному праві

Поняття населення та громадянства. Склад населення. Подвійне громадянство. Безгромадянство. Біженці та переміщені особи. Правове положення працівників – мігрантів.

Європейська конвенція про захист прав людини та основних свобод від 4 листопада 1950 р. Гендерна рівність.

Поняття іноземця. Режим іноземців та міжнародне право. Допуск на територію, висилка і обов'язки іноземців. Загальна характеристика взаємовідносин іноземців із державами та своєю вітчизною. Дипломатичний захист, що надається іноземцям державою їхнього громадянства.

Зміст права притулку. Поняття політичного притулку та умови його надання.

Тема 5. Територія в міжнародному праві

Поняття та значення території в міжнародному праві. Види території. Державна територія (поняття і склад). Державні кордони та їхній прикордонний режим.

Міжнародні простори. Міжнародні земні простори як об'єкти загального користування. Відкрите море та повітряний простір над ним. Морське дно та його надра за межами національної юрисдикції. Міжнародні ріки та канали.

Конвенція ООН з морського права від 10 грудня 1982 р.

Міжнародно-правовий режим Антарктики. Система Договору про Антарктику. Правовий режим Арктики. «Секторальний принцип» володінь в Арктиці.

Тема 6. Право міжнародних організацій

Поняття та історія створення міжнародних організацій. Класифікація міжнародних організацій. Порядок створення міжнародних організацій, компетенція, повноваження та їх функції. Структура та правові основи діяльності міжнародних організацій. Організація Об'єднаних Націй. Статут ООН від 26 червня 1945 р. Регіональні та міжрегіональні міжнародні організації. Організація Північноатлантичного договору.

Тема 7. Відповідальність в міжнародному праві

Поняття та особливості міжнародно-правової відповідальності.

Види та форми відповідальності суб'єктів міжнародного права. Обставини, що виключають відповідальність держав. Об'єктивна відповідальність держав. Відповідальність міжнародних міжурядових організацій. Санкції в міжнародному праві. Міжнародний кримінальний суд.

Тема 8. Міжнародне гуманітарне право.

Історичні аспекти виникнення та розвитку міжнародного гуманітарного права. Поняття та види збройних конфліктів. Правові наслідки початку збройного конфлікту. Права і обов'язки нейтральних держав. Учасники збройних конфліктів. Правові наслідки військової окупації. Правовий статус цивільного населення і цивільних об'єктів під час збройного конфлікту. Закінчення збройного конфлікту та його міжнародно –правові наслідки. Женевські конвенції 1949 р. та Додаткові протоколи до них 1977 р.

Тема 9. Дипломатичне та консульське право.

Поняття та джерела дипломатичного та консульського права. Органи зовнішніх зносин держав.

Дипломатичні представництва. Функції дипломатичних представництв. Голова та персонал дипломатичного представництва. Дипломатичні привілеї та імунітети. Консульства. Голова та персонал консульської установи. Консульські привілеї та імунітети. Постійні представництва держав при міжнародних організаціях. Спеціальні місії.

Тема 10. Міжнародне співробітництво в сфері боротьби зі злочинністю

Злочинність як міжнародне явище. Багатосторонні міжнародні угоди з боротьби із злочинністю. Європейська конвенція про взаємну допомогу у кримінальних справах 1959 р. та Додатковий протокол 1978 р.

Організаційно-правові форми міжнародного співробітництва у боротьбі із злочинністю. Боротьба з міжнародним тероризмом, незаконним обігом наркотичних засобів та психотропних речовин.

Міжнародно-правове регулювання видачі злочинців (екстрадиція). Конвенція про видачу правопорушників 1957 р. Міжнародна організація кримінальної поліції (Інтерпол).

ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ВСТУПНОГО ІСПИТУ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «МІЖНАРОДНЕ ПРАВО»

1. Поняття та особливості міжнародного права.
2. Співвідношення міжнародного та національного права.
3. Співвідношення міжнародного публічного та міжнародного приватного права.
4. Джерела міжнародного права.
5. Поняття норми міжнародного права. Види норм міжнародного права.
6. Основні (фундаментальні) принципи міжнародного права.
7. Поняття та види суб'єктів міжнародного права. Основні ознаки суб'єкта міжнародного права.
8. Держави – основні суб'єкти міжнародного права (прості та складні держави).
9. Міжнародна правосуб'єктність націй та народів, які борються за незалежність.
10. Міжнародна правосуб'єктність «державоподібних» утворень.
11. Правосуб'єктність міжнародних міждержавних організацій.
12. Проблема міжнародної правосуб'єктності фізичної особи.
13. Визнання, його види та форми.
14. Доктрина Естрада і доктрина Тобара.
15. Поняття правонаступництва, його види.
16. Кодифікація права міжнародних договорів.
17. Поняття та юридична природа міжнародних договорів.
18. Класифікація міжнародних договорів.
19. Порядок укладання, форми, структура, мова та найменування договорів. Сторони в міжнародному договорі.
20. Підписання та ратифікація, анулювання та денонсація міжнародних договорів.
21. Депозитарій та його функції.
22. Види та способи тлумачення міжнародних договорів.
23. Поняття населення та громадянства. Склад населення.
24. Громадянство та його значення для міжнародного права.
25. Способи набуття громадянства.
26. Способи втрати громадянства.
27. Подвійне громадянство.
28. Особи без громадянства.
29. Поняття іноземця. Режим іноземців та міжнародне право.
30. Правовий статус біженців.
31. Правовий статус переміщених осіб.
32. Правовий статус працівників–мігрантів.
33. Зміст права притулку. Поняття політичного притулку та умови його надання.
34. Поняття та значення території в міжнародному публічному праві.

Види територій.

35. Державна територія (поняття і склад).
36. Державні кордони та їхній прикордонний режим.
37. Делімітація та демаркація державного кордону.
38. Правові засади та способи зміни державної території.
39. Демілітаризовані та нейтралізовані зони.
40. Міжнародні простори. Міжнародні земні простори як об'єкти загального користування.
41. Відкрите море та повітряний простір над ним.
42. Правовий режим виключно економічної зони.
43. Міжнародні ріки та канали.
44. Правовий режим Дунаю. Правове регулювання судноплавству по Дунаю.
45. Міжнародно-правовий режим Антарктики. Система Договору про Антарктику.
46. Правовий режим Арктики. «Секторальний принцип» володінь в Арктиці.
47. Поняття та історія створення міжнародних організацій. Класифікація міжнародних організацій.
48. Порядок створення міжнародних організацій, компетенція, повноваження та їхні функції.
49. Ліга Націй: структура, характеристика діяльності.
50. Організація Об'єднаних Націй: мета та принципи, головні органи, членство.
51. Генеральна Асамблея ООН.
52. Рада Безпеки ООН.
53. Економічна і Соціальна Рада ООН.
54. Міжнародний суд ООН.
55. Регіональні та міжрегіональні міжнародні організації.
56. Міжнародний валютний фонд.
57. Світова організація торгівлі.
58. Організація з безпеки і співробітництва в Європі.
59. Європейський Союз: історія створення, основні органи.
60. Критерії вступу до Європейського Союзу.
61. Рада Європи.
62. НАТО: історія створення, основні органи, членство.
63. Особливості вступу до НАТО.
64. Особливості міжнародної політики у сфері євроатлантичної інтеграції України.
65. Поняття та підстави міжнародно-правової відповідальності.
66. Поняття міжнародного правопорушення.
67. Види та форми відповідальності суб'єктів міжнародного права.
68. Обставини, що виключають відповідальність держав.
69. Інститут об'єктивної відповідальності держав.
70. Міжнародні злочини.

71. Злочини міжнародного характеру.
72. Міжнародний кримінальний суд.
73. Фізична особа як суб'єкт міжнародної кримінальної відповідальності.
74. Міжнародні трибунали.
75. Європейський суд з прав людини.
76. Відповідальність міжнародних міжурядових організацій.
77. Історико-правові аспекти виникнення та розвитку міжнародного гуманітарного права.
78. Поняття та види збройних конфліктів.
79. Правові наслідки початку збройного конфлікту.
80. Гаазьке право.
81. Женевське право.
82. Правовий статус цивільного населення і цивільних об'єктів під час збройного конфлікту.
83. Правовий статус учасників збройних конфліктів.
84. Режим військового полону.
85. Заборонені засоби та методи ведення війни.
86. Закінчення збройного конфлікту та його міжнародно-правові наслідки.
87. Правовий статус нейтральних держав.
88. Поняття та джерела дипломатичного права.
89. Органи зовнішніх зносин держави
90. Дипломатичні представництва. Функції дипломатичних представництв.
91. Голова та персонал дипломатичного представництва.
92. Дипломатичні привілеї та імунітети.
93. Консульства. Голова та персонал консульської установи.
94. Консульські привілеї та імунітети.
95. Постійні представництва держав при міжнародних організаціях.
96. Спеціальні місії.
97. Злочинність як міжнародне явище.
98. Багатосторонні міжнародні угоди по боротьбі зі злочинністю.
99. Організаційно-правові форми міжнародного співробітництва в боротьбі зі злочинністю.
100. Міжнародна організація кримінальної поліції (Інтерпол): історія створення, мета, функції.
101. Європол.
102. Міжнародно-правове регулювання видачі злочинців. Боротьба з міжнародним тероризмом.
103. Протидія незаконному обігу наркотичних засобів та психотропних речовин.

**РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «МІЖНАРОДНЕ ПРАВО»**

Нормативно-правові акти

1. Конституція України. Закон України від 28.06.1996 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. №30. Ст. 141. URL.: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96%D0%B2%D1%80#Text>.
2. Про правонаступництво. Закон України від 12.09.1991р. *Відомості Верховної Ради України*. 1991. № 46. ст. 617. URL.: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1543-12#Text>.
3. Про міжнародні договори України. Закон України від 29.06.2004 року *Відомості Верховної Ради України*. 2004. № 50. ст. 540. URL.: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/T041906.html.
4. Декларація про принципи міжнародного права, що стосується дружніх відносин та співробітництва між державами у відповідності до Статуту Організації Об'єднаних Націй. Міжнародний документ від 24.10.1970 р. 995_569. URL.: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_569#Text.
5. Статут Організації Об'єднаних Націй. Міжнародний документ від 26.06.1945 р. 995_010. URL.: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_010#Text.
6. Віденська конвенція про представництво держав у їх відносинах з міжнародними організаціями універсального характеру. Міжнародний документ від 14.03.1975 р. 995_254. URL.: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_254#Text.
7. Віденська конвенція про право міжнародних договорів *Відомості Верховної Ради*. 1986, N 17, ст. 343 URL.: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_118#Text.
8. Північноатлантичний договір/ НАТО; Договір, Пакт, Міжнародний документ від 04.04.1949 URL.: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/950_008#Text.
9. План дій щодо членства в НАТО (ПДЧ)/ НАТО; План, Міжнародний документ від 24.04.1999. URL.: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/950_009#Text.
10. Декларація про доповнення Хартії про особливе партнерство між Організацією Північно-Атлантичного договору та Україною, підписаної 9 липня 1997 року. Україна, НАТО. URL.: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/950_021#Text.
11. Манільська декларація про мирне вирішення міжнародних спорів від 15 листопада 1982 року URL.: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_568#Text.
12. Загальний акт про мирне вирішення міжнародних спорів від 26 вересня 1928 року URL.: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_f68#Text.
13. Договір про заборону війни як засобу національної політики (Пакт Бріана –Келлога) від 27 серпня 1928 року URL.: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_647#Text.
14. Конвенція про мирне вирішення міжнародних сутичок (І Гаазька конвенція) від 18 жовтня 1907 року URL.:

https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_938#Text.

15. Декларація про попередження та усунення спорів та ситуацій, які можуть загрожувати міжнародному миру та безпеці від 5 грудня 1988 року URL.: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_573#Text.

16. Протокол N 13 до Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, який стосується скасування смертної кари за будь-якими обставинами Рада Європи; Статус, Список, Міжнародний документ від 10.05.2007 року URL.: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_180#Text.

17. Положення про дипломатичні представництва та консульські установи іноземних держав в Україні: Затв. Указом Президента України від 10.06.93 URL.: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/198/93#Text>.

18. Віденська Конвенція Про дипломатичні зносини: Міжнародний документ від 18 квітня 1961 року. URL.: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_048#Text.

19. Віденська конвенція Про консульські зносини. Міжнародний документ від 24 квітня 1963 року. URL.: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_047#Text.

20. Конвенція про спеціальні місії. Міжнародний документ від 8 грудня 1969 року. URL.: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_092#Text.

21. Віденська конвенція про представництво держав в їхніх відносинах із міжнародними організаціями універсального характеру: Міжнародний документ від 14 березня 1975 року. URL.: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_254#Text.

22. Про боротьбу з тероризмом. Закон України від 20 березня 2003 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 25. Ст. 180. URL.: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/638-15#Text>.

23. Статут Міжнародної організації кримінальної поліції Інтерполу. Міжнародний документ від 13.06.1956. URL.: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_142#Text.

24. Європейська конвенція про видачу правопорушників. Міжнародний документ від 13.12. 1957 року. URL.: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_033#Text.

25. Міжнародна конвенція про боротьбу з фінансуванням тероризму: Міжнародний документ від 17 грудня 1979. URL.: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_518#Text.

26. Заключний акт наради по безпеці і співробітництву в Європі: Міжнародний документ від 01.08.1975. *Відомості Верховної Ради України*. 2005. № 4. Ст. 266. URL.: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_055#Text.

Допоміжна

27. Міжнародне публічне право. Підручник. у 2 т. за ред. В. В. Мицика. 2-ге вид., змін. Харків. Право, 2020. 624 с.

28. Міжнародне публічне право. Міжнародний захист прав людини. Посіб. для підгот. до зовніш. незалеж. оцінювання. за заг. ред. Т. Л. Сироїд. Харків. 2018. 290 с.

29. Міжнародне публічне право. Підручник за ред. В. В. Мицика. Харків.

Право, 2019. Т. 1. Основи теорії. 2019. 416 с.

30. Міжнародне право. Підручник А. В. Войціховський. Харків, 2020. 544 с.

31. Теорія міжнародного права. Навчально-методичний посібник за ред. завідувача кафедри міжнародного та європейського права О.В. Бігняка. Херсон, Видавництво «Гельветика», 2020. 224 с

32. Баймуратов М. О. Міжнародне публічне право. Підручник. Київ. Одеса: Фенікс, 2018. 760 с.

33. Міжнародне публічне право. Підручник. У 2 т. За заг. ред. В. В. Мицика. Харків. Право, 2018–2019.

34. Андрейченко С. С. Концепція атрибуції поведінки державі в міжнародному праві. Одеса. Фенікс, 2015. 578 с.

35. Задорожній О. В. Анексія Криму – міжнародний злочин. Київ. 2015. 576 с.

36. Задорожній О. В. Порушення агресивною війною Російської Федерації проти України основних принципів міжнародного права. Київ. 2015. 712 с.

37. Земан І. В. Наука міжнародного права у Львівському університеті; за наук. ред. В. М. Репецького. Львів. ЛНУ імені Івана Франка, 2015. 320 с.

38. Ідея порівняльного міжнародного права: pro et contra. Збірник наукових праць на честь іноземного члена НАН України та НАПрН України Уільяма Елліотта Батлера. Київ; Львів. Лігапрес, 2015. 536 с.

39. Тарасов О. В. Зі спадщини харківської школи міжнародного права (Фрагменти рукопису Т. Ф. Степанова «Право Народів і Дипломатія» 1844 р.). Харків. 2016. 40 с.

40. Теорія та практика застосування Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод. компендіум / за заг. ред. О. В. Сердюка, І. В. Яковюка. 2-ге вид., допов. Харків. Право, 2019. 404 с.

41. Марусяк О. В. Анексія Криму Російською Федерацією як злочин агресії проти України: міжнародно-правові аспекти. Чернівці: «Місто», 2016. 220 с.

Інформаційні ресурси

Офіційні веб-сторінки державних органів України

1. <https://www.president.gov.ua/> – Президент України

Законодавча влада

2. <https://rada.gov.ua/> – Верховна Рада України.

3. <http://www.ombudsman.gov.ua/> – Уповноважений Верховної Ради

з правлюдини.

Виконавча влада

4. <https://www.kmu.gov.ua/ua> – Кабінет Міністрів України.

Судова влада

1. <http://www.scourt.gov.ua> – Верховний Суд.

2. <http://www.ccu.gov.ua/> – Конституційний Суд України.

3. <http://vkksu.gov.ua/> – Вища кваліфікаційна комісія суддів України.

4. <http://reyestr.court.gov.ua> – Єдиний державний реєстр судових рішень

України"

Інші державні органи

5. <https://www.gp.gov.ua/> – Офіс Генерального прокурора.

6. [. http://www.cvk.gov.ua/](http://www.cvk.gov.ua/) – Центральна виборча комісія.
7. [. http://www.ukrstat.gov.ua/](http://www.ukrstat.gov.ua/) – Державна служба статистики.
8. <http://www.ssu.gov.ua> – Служба безпеки України.
9. <http://www.rainbow.gov.ua> – Рада національної безпеки та оборони України.
10. <http://www.cvk.gov.ua> – Центральна виборча комісія.
11. <https://hcj.gov.ua> – Вища рада правосуддя.

Інформаційний обсяг «МІЖНАРОДНИЙ ЗАХИСТ ПРАВ ЛЮДИНИ»

Тема 1. Загальна характеристика та положення про права людини

Підходи до класифікації прав в свобод людини і громадянина. Поняття прав і свобод. Права людини і права громадянина. Класифікація права людини за періодами їх виникнення. Класифікація прав людини за сферою їх існування. Особисті (громадянські) права. Політичні права. Економічні права. Соціальні права. Культурні права. Класифікація прав за можливістю обмеження. Абсолютні права. Відносні права. Класифікація прав за способом реалізації. Колективні та індивідуальні права.

Тема 2. Захист прав людини у діяльності ООН.

Статут ООН, Загальна декларація прав людини 1948 р., Міжнародний пакт про громадянські та політичні права 1966 р., Міжнародний пакт про економічні, соціальні та культурні права 1966 р.. Рада ООН з прав людини. Верховний Комісар ООН з прав людини . Процедура 1235 . Процедура 1503.

Комітет із прав людини. Комітет із економічних, соціальних та культурних прав. Комітет із ліквідації дискримінації щодо жінок . Комітет із прав дитини. Комітет проти катувань. Комітет із ліквідації расової дискримінації. Управління Верховного Комісара ООН у справах біженців (УВКБ ООН) Діяльність Комісії ООН з положення жінок (CSW) у сприянні гендерної рівності та розширення можливостей жінок.

Тема 3. Захист прав людини в Європі. Регіональні системи захисту прав людини

Діяльність статутних органів Ради Європи в ділянці захисту прав людини. Конвенція про захист прав людини та основоположних свобод 1950 р. Європейський суд із прав людини: юрисдикція та процедура звернення. Виконання рішень Європейського суду з прав людини в Україні . Європейська соціальна хартія (переглянута). Комітет Ради Європи проти катувань. Діяльність ОБСЄ в ділянці захисту прав людини.

Поняття і зміст Африканської системи захисту прав людини. Історія розвитку Африканської системи захисту прав людини. Африканська хартія прав людини і народів. Банжувльська хартія. Організація африканської єдності. Африканський союз. Поняття і зміст Американської системи захисту прав людини. Історія розвитку Міжамериканської системи захисту прав людини. Американська конвенція прав людини. Організація американських держав. Американський суд з прав людини. Поняття і зміст Міжарабської системи захисту прав людини. Історія розвитку Міжарабської системи захисту прав людини. Арабська хартія прав людини. Ліга арабських держав. Арабський суд з прав людини. Захист прав людини в рамках АСЕАН (Асоціація держав Південно-Східної Азії).

Тема 4. Право на життя людини. Заборона катувань, нелюдських або таких, що принижують гідність , видів поведження або покарання. Право на свободу та особисту недоторканність

Поняття особистих (громадянських) прав. Право на життя. Початок життя. Обсяг та складові права на життя. Момент закінчення життя. Штучне

переривання вагітності у контексті права на життя. Евтаназія у контексті права на життя. Позитивні зобов'язання держави щодо права на життя. Негативні зобов'язання держави щодо права на життя. Можливі випадки обмеження права на життя. Справа Макканн та інші проти Сполученого Королівства. Справа Едвардс проти Сполученого Королівства. Справа Ламбер проти Франції. Справа Прітті проти Сполученого Королівства. Обсяг та складові заборони катувань, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поведження чи покарання. Практика Європейського суду з прав людини щодо заборони катувань, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поведження чи покарання (справа Сьорінг проти Сполученого Королівства 1989 р.). Зобов'язання держави щодо заборони катувань, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поведження чи покарання Поняття та зміст права на свободу та особисту недоторканість. Можливі випадки і умови обмеження права на свободу та особисту недоторканість. Позитивні та негативні зобов'язання держави щодо права на свободу та особисту недоторканість. Справа Харченко проти України. Справа Гуццарді проти Італії. Справа Амуур проти Франції. Справа Вітольд Литва проти Польщі. Практика Європейського суду з прав людини щодо права на свободу та особисту недоторканість (справа Харченко проти України 2011 р.)

Тема 5. Міжнародні стандарти у сфері прав людини, як основа правоохоронної діяльності

Права людини як загальнолюдська цінність: поняття, генеза. Покоління прав людини. Ознаки прав людини та громадянина, їх класифікація. Універсальні міжнародно-правові документи у сфері прав людини. Міжнародно-правове регулювання прав людини на регіональному рівні. Міжнародні стандарти у сфері прав людини як основа правоохоронної діяльності. Національна система прав людини та громадянина. Національні та міжнародні механізми захисту прав людини. Права людини як загальнолюдська цінність. Міжнародна хартія прав людини як основа сучасної системи прав і свобод людини. Рішення Європейського суду з прав людини як оцінка діяльності національних правоохоронних органів. Особисті права і свободи людини і громадянина в Україні і у міжнародних договорах. Історичні передумови появи та етапи розвитку прав людини. Характеристика основних прав людини, абсолютні права. Відображення міжнародних стандартів прав людини у законодавстві України. Американська система міжнародного захисту прав людини. Міжнародні механізми захисту прав людини.

Тема 6. Право на повагу до приватного й сімейного життя, житла та кореспонденції. Свобода думки совісті та релігії

Обсяг та складові права на повагу до приватного й сімейного життя, житла та кореспонденції. Зобов'язання держави щодо права на повагу до приватного й сімейного життя, житла та кореспонденції. Практика Європейського суду з прав людини щодо права на повагу до приватного й сімейного життя, житла та кореспонденції (справа Класс та інші проти Німеччини 1978р.) . Поняття свободи віросповідання. Поняття свободи совісті. Обсяг та складові права на свободу думки, совісті та релігії. Свобода вираження поглядів. Позитивні та

негативні зобов'язання держави щодо свободи совісті та релігії. Позитивні та негативні зобов'язання держави щодо свободи вираження поглядів. Справа Коккінакіс проти Греції. Справа Лінгенс проти Австрії.

Тема 7. Права на свободу вираження поглядів. Свобода зібрань та об'єднання. Право на власність та заборона дискримінації

Обсяг та складові права на свободу вираження поглядів . Обсяг та складові

права на свободу вираження поглядів. Практика Європейського суду з прав людини щодо права на свободу вираження поглядів (справа Лінгенс проти Австрії 1986р.) Поняття свободи віросповідання. Поняття свободи совісті. Обсяг та складові права на свободу думки, совісті та релігії. Свобода вираження поглядів. Позитивні та негативні зобов'язання держави щодо свободи совісті та релігії. Позитивні та негативні зобов'язання держави щодо свободи вираження поглядів. Справа Коккінакіс проти Греції. Справа Лінгенс проти Австрії.

Обсяг та складові права на власність. Зобов'язання держави щодо права на власність. Практика Європейського суду з прав людини щодо права на власність (справа Луїзиду проти Туреччини 1996р.) Обсяг та складові заборони дискримінації. Зобов'язання держави щодо заборони дискримінації. Практика Європейського суду з прав людини щодо заборони дискримінації (справа Маркс проти Бельгії 1979 р.)

Тема 8. Загальні засади обмеження прав і свобод людини

Загальні засади обмеження прав і свобод людини. Межі реалізації прав і свобод людини. Мета обмеження прав і свобод людини. Підстави та порядок обмеження прав і свобод людини. Цілі обмеження прав та свобод людини. Обмеження прав людини з метою забезпечення національної безпеки, громадського порядку, здоров'я населення, екологічного благополуччя та громадської моралі. Механізм обмеження прав людини в умовах воєнного стану. Правовий режим воєнного стану. Порядок уведення та скасування воєнного стану. Гарантії прав і свобод людини в умовах воєнного стану. Відповідальність за порушення прав людини в умовах воєнного стану. Механізм обмеження прав людини в умовах надзвичайного стану. Правовий режим надзвичайного стану. Порядок уведення та скасування надзвичайного стану. Відповідальність за порушення прав людини в умовах надзвичайного стану. Мета, підстави та механізм обмеження прав іноземців і осіб без громадянства, що перебувають на території України. Особливості механізму обмеження окремих видів прав і свобод людини. Обмеження свободи слова, таємниці приватного життя, свободи пересування та виборчих прав.

Тема 9. Право на справедливий суд

Обсяг та складові права на справедливий суд та на дієвий (ефективний) засіб юридичного захисту . Зобов'язання держави щодо права на справедливим суд та на дієвий (ефективний) засіб юридичного захисту . Практика Європейського суду з прав людини щодо права на справедливий суд та на дієвий (ефективний) засіб юридичного захисту (справа Олександр Волков проти України 2013 р. і справа Бурмич та інші проти України 2017р.). Поняття видачі

злочинців (екстрадиції), її сутність. Міжнародно-правова основа інституту видачі (екстрадиції). Екстрадиційна процедура. Спрощена процедура екстрадиції в Україні: проблеми та перспективи. Сучасні тенденції розвитку та застосування екстрадиції. Інститут видачі злочинців (екстрадиція) в сучасному міжнародному праві. Видача злочинців (екстрадиція) як різновид надання взаємної правової допомоги. Міжнародно-правова регламентація видачі злочинців (екстрадиції). Порядок здійснення видачі злочинців (екстрадиційна процедура). Роль Інтерполу у здійсненні видачі злочинців (екстрадиції).

Тема 10. Міжнародний захист окремих категорій та груп осіб

Захист прав осіб, що належать до національних та мовних меншин. Захист прав корінних народів. Захист прав жінок. Захист прав дітей. Захист прав осіб із інвалідністю. Захист прав мігрантів, що працюють. Захист прав біженців та внутрішньо переміщених осіб. Захист прав ув'язнених осіб та осіб, які перебувають у місцях несвободи. Захист прав пацієнтів. Сутність правової допомоги у кримінальних справах, принципи її надання. Міжнародно-правова основа надання правової допомоги у кримінальних справах. Україна як суб'єкт взаємної правової допомоги у кримінальних справах. Правові основи і процедура надання Україною взаємної правової допомоги у кримінальних справах. Роль Інтерполу у виконанні міжнародних слідчих доручень правоохоронних органів. Правова допомога у кримінальних провадженнях як специфічна міжнародна правоохоронна діяльність. Україна як суб'єкт надання взаємної правової допомоги у кримінальних справах.

**ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ВСТУПНОГО ІСПИТУ
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСИЦПЛІНИ
«МІЖНАРОДНИЙ ЗАХИСТ ПРАВ ЛЮДИНИ»**

1. Основи прав людини.
2. Природа, сутність і класифікація прав людини.
3. Універсальність прав людини.
4. Захист прав людини в системі ООН: Статут та Рада ООН з прав людини.
5. Загальна декларація прав людини 1948 року.
6. Міжнародний пакт про громадянські та політичні права 1966 року і Комітет з прав людини.
7. Міжнародний пакт про економічні, соціальні та культурні права 1966 року і Комітет з економічних, соціальних та культурних прав.
8. Конвенція ООН про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок 1979 року та Комітет з ліквідації дискримінації щодо жінок.
9. Конвенція про права дитини 1989 р. Комітет з прав дитини.
10. Конвенція проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання 1984 р. Комітет проти катувань.
11. Міжнародна конвенція про ліквідацію всіх форм расової дискримінації
12. 1965 р. Комітет по ліквідації расової дискримінації.
13. Конвенція про права осіб з інвалідністю 2006 р. Комітет з прав осіб з інвалідністю.
14. Захист прав людини в Європі.
15. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод 1950 р. принципи тлумачення, особливості застосування в національному правопорядку.
16. Європейський суд з прав людини: юрисдикція та процедура звернення.
17. Виконання рішення Європейського суду з прав людини (справа «Маккан проти Сполученого Королівства» - 1995 р.)
18. Контроль Комітету Міністрів Ради Європи за виконанням рішень Європейського суду з прав людини.
19. Європейська соціальна хартія (переглянута) .
20. Захист прав людини в Європейському Союзі. Хартія основоположних прав Європейського Союзу 2000р.
21. Діяльність ОБСЕ у сфері визначення та просування стандартів захисту прав людини.
22. Інші регіональні системи захисту прав людини.
23. Міжамериканська система захисту прав людини.
24. Африканська система захисту прав людини.

25. Арабська система захисту прав людини
26. Захист прав людини в рамках АСЕАН (Асоціація держав Південно-Східної Азії).
27. Право на життя.
28. Виконання рішення Європейського суду з прав людини (справа «Сьорінг проти Сполученого Королівства» – 1989 р.)
29. Заборона катувань, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження чи покарання.
30. Зобов'язання держави щодо заборони катувань, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження чи покарання.
31. Виконання рішення Європейського суду з прав людини (справа «Олександр Волков проти України» -2013 р.)
32. Право на свободу та особисту недоторканість.
33. Зобов'язання держави щодо права на свободу та особисту недоторканість.
34. Свобода думки, совісті і релігії.
35. Зобов'язання держави, щодо права свободи думки, совісті і релігії .
36. Свобода вираження поглядів .
37. Виконання рішення Європейського суду з прав людини (справа «Бурмич та інші проти України»- 2017 р.)
38. Обов'язки держави щодо свободи вираження поглядів.
39. Свобода зібрань та об'єднань.
40. Складові та обсяг права на свободу зібрань та об'єднань.
41. Складові та обсяг права на власність.
42. Заборона дискримінації.
43. Обов'язки держави щодо заборони дискримінації.
44. Право на справедливий суд і на ефективний засіб юридичного захисту.
45. Обов'язки держави щодо права на справедливий суд і на ефективний засіб юридичного захисту.
46. Законні обмеження прав людини.
47. Міжнародний захист прав людини під час збройних конфліктів.
48. Використання принципу "lex specialis".
49. Захист військовополонених.
50. Захист поранених, хворих та осіб, які зазнали корабельної аварії, зі складу збройних сил на морі.
51. Захист жінок та дітей під час війни.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «МІЖНАРОДНИЙ ЗАХИСТ ПРАВ ЛЮДИНИ»

Нормативно-правові акти:

1. European Convention on Human Rights (coe.int).
URL:https://www.echr.coe.int/documents/d/echr/Convention_ENG.
2. Європейська конвенція з прав людини.
URL:https://www.echr.coe.int/documents/d/echr/convention_ukr.
3. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод від 4 листопада 1950 року, зі змінами і доповненнями, внесеними протоколами № 11 і № 14 до Конвенції URL:https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text
4. Нотатка для заповнення формуляру заяви. Рада Європи. 2018.
URL:https://www.echr.coe.int/Documents/Application_Notes_UKR.pdf
5. Перший протокол від 20 березня 1952 року.
URL:https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_535#Text
6. Протокол № 2 від 6 травня 1963 року.
URL:https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_854#Text
7. Протокол № 4 від 16 вересня 1963 року.
URL:https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_059#Text
8. Протокол № 6 від 28 квітня 1983 року.
URL:https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_802#Text
9. Протокол № 7 від 28 квітня 1983 року.
URL:https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/994_804#Text
10. Протокол № 9 від 6 листопада 1990 року.
URL:https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_170#Text
11. Протокол № 12 від 4 листопада 2000 року.
URL:https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_537#Text
12. Протокол № 13 від 3 травня 2001 року.
URL:https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_180#Text
13. Протокол № 14 від 13 травня 2004 року.
URL:https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_939#Text
14. Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини: Закон України від 23 лютого 2006 року. URL:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3477-15#Text>
15. Про заходи щодо реалізації Закону України «Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини»: Постанова Кабінету Міністрів України від 31 травня 2006 року. URL:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/784-2006-p#Text>
16. Практичний посібник щодо прийнятності заяв. Рада Європи / Європейський суд з прав людини. Страсбург, 2014.
URL:https://www.echr.coe.int/Documents/Admissibility_guide_UKR.pdf
17. Формуляр заяви до ЄСПЛ / ECHR Application form.
URL:<https://echr.coe.int/Pages/home.aspx?p=applicants/forms&c=>

Допоміжна

1. Бориславська О.М. Європейська модель конституціоналізму: системно-

аксіологічний аналіз : монографія. Харків : Право, 2018. 384 с.

2. Основи міжнародно-правових стандартів прав людини : навч.-метод. посібник / за ред. завідувача кафедри міжнародного та європейського права О. В. Бігняка. Херсон. Видавничий дім «Гельветика», 2019. 168 с.

3. Пархоменко П. І. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод та права дитини. Київ, 2022. ФОП Буря О. Д. 76 с.

4. Фулей Т. І. Застосування практики Європейського суду з прав людини при здійсненні правосуддя: науково-методичний посібник для суд- дів. 2-ге вид. випр., допов. К., 2015. 208с.

5. Горпинюк О. П. Застосування стандартів Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод у кримінальних провадженнях в Україні: навч.-метод. посібник. Львів: ЛьвДУВС, 2020. 224 с.

6. Конституційне право України: прагматичний курс : навч. посіб. / М. В. Афанасьєва, Ю. Ю. Бальцій, Ю. Д. Батан [та ін.] : за заг. ред. М. В. Афанасьєвої, А. А. Єзерова ; тех. ред. Ю. Д. Батан. - Одеса : Юридична література, 2017. - 256 с.

7. Костова Н.І. Порівняльний аналіз публічної інформації за українським законодавством та законодавством деяких країн ЄС // Часопис цивілістики. 2017. №22. С. 99-102.

8. Міжнародні стандарти, принципи і рекомендації в галузі виконання покарань та діяльності органів і установ виконання покарань методичні рекомендації / уклад. О.В. Романюк, В.О. Човган. 2016. URL: <https://irc.org.ua/files/posibnik-mijnarodni-standarty.pdf>.

9. Навчально-методичний посібник для тренерів навчального курсу для суддів «Застосування Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та практики європейського суду з прав людини при здійсненні правосуддя». К.: ВАІТЕ, 2017. 192 с.

10. Петельнікова Н. Національний превентивний механізм як головна функція інституту Омбудсмана у забезпеченні захисту прав та законних інтересів засуджених та ув'язнених. *Публічне право*. №3 (31). 2018. URL: [file:///C:/Users/DELL/Downloads/pp_2018_3_7%20\(2\).pdf](file:///C:/Users/DELL/Downloads/pp_2018_3_7%20(2).pdf).

11. Посібник за статтею 8 Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод Право на повагу до приватного і сімейного життя Перше видання © Переклад з доповненнями адвокатів, кандидатів юридичних наук Олександра Дроздова та Олени Дроздової. Офіційне цитування: http://www.echr.coe.int/Documents/Guide_Art_8_ENG.pdf Також використано матеріали розміщені у вільному доступі на веб-ресурсі: <https://hudoc.echr.coe.int>.

12. Сироїд Т.Л. Міжнародне публічне право : підручник Т.Л. Сироїд. Одеса: Фенікс. 2018. 744 с.

13. Шкута О. Окремі питання залучення до праці засуджених до позбавлення волі. *Науковий часопис Національної академії прокуратури України*. 2016. № 1. С. 111-118. URL: <http://www.chasopysnapu.gp.gov.ua>

Інформаційні ресурси

1. Рада Європи URL: <https://www.coe.int/en/web/portal/home>

2. Європейський суд з прав людини URL: <https://www.echr.coe.int/Pages/home.aspx?p=home&c=>
3. Уповноважений у справах Європейського суду з прав людини URL: <https://minjust.gov.ua/m/uryadoviy-upovnovajeniy-u-spravah-evropeyskogo-sudu-z-prav-lyudini>
4. Рішення щодо України, винесені європейським судом з прав людини URL: <https://minjust.gov.ua/m/rishennya-schodo-ukraini-vineseni-evropeyskim-sudom-z-prav-lyudini>
5. Європейська освітня платформа у сфері прав людини для юристів (HELP) URL: <https://help.elearning.ext.coe.int/>
6. Уповноважений Верховної Ради з прав людини URL: <https://www.ombudsman.gov.ua>
7. Єдиний державний реєстр судових рішень URL: <https://reyestr.court.gov.ua>

Інформаційний обсяг АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО І ПРОЦЕС

Тема 1. Поняття адміністративного права і процесу, їх значення та наука.

Поняття, історія та розвиток адміністративного права і процесу. Понятійно-категоріальний апарат. Взаємозв'язок адміністративного права і процесу з іншими галузями права. Проблеми визначення предмета адміністративного права і процесу та їх розмежування.

Задачі адміністративного права і процесу в умовах війни з російським агресором та вступу до Європейського Союзу. Джерела адміністративного права і процесу їх класифікація та характеристика. Адміністративне право і процес та права громадян. Реформа адміністративного права та її напрямки, проблеми реалізації.

Адміністративне право і процес закордонних держав та їх співвідношення з українським адміністративним правом і процесом. Наука адміністративного права і процесу, їх предмети, система, задачі, проблеми їх розвитку. Провідні науковці в сфері адміністративного права і процесу, їх основні наукові розробки. Позиції науковців з адміністративного права і процесу щодо їх предметів. Концепції адміністративного права і процесу. Доктрина адміністративного права і процесу.

Тема 2. Публічне адміністрування

Публічне адміністрування: поняття, сутність, принципи, характерні риси та його складові. Науково-категоріальний апарат. Види управління та їх особливості. Державне управління та публічне адміністрування, їх зміст та співвідношення

Поняття виконавчої влади, її система, структура та порядок формування. Правові основи діяльності органів виконавчої влади. Зміст виконавчої влади та її співвідношення з іншими гілками державної влади, державним управлінням та органами місцевого самоврядування. Проблеми функціонування виконавчої влади в умовах війни з російським агресором та вступу до Європейського Союзу.

Принципи здійснення державної виконавчої влади, співвідношення принципу верховенства права та законності.

Наукові праці українських вчених з питань публічного управління та публічного адміністрування та їх автори.

Тема 3. Механізм адміністративно-правового регулювання суспільних відносин у сфері державного управління.

Поняття механізму адміністративно-правового регулювання та його елементів. Проблеми визначення механізму адміністративно-правового регулювання суспільних відносин в сфері управління. Поняття, структура та види адміністративно-правових норм. Елементи механізму адміністративно-правового регулювання. Поняття, структура, види та класифікація адміністративно - правових норм та їх особливості. Реалізація адміністративно-правових норм. Поняття адміністративно-правових відносин та їх особливості. Суб'єкти адміністративно-правових відносин та їх особливості. Підстави

виникнення, розвитку та припинення адміністративно-правових відносин. Елементи адміністративно – правових відносин.

Тема 4. Суб'єкти адміністративного права.

Поняття та види суб'єктів адміністративного права. Громадяни як суб'єкти адміністративного права, організації як суб'єкти адміністративного права, їх адміністративна правоздатність, дієздатність та правосуб'єктність. Проблеми реалізації адміністративної правоздатності фізичних та юридичних осіб, їх класифікація. Права та свободи громадян у сфері публічного адміністрування. звернення громадян. Співвідношення прав і свобод громадян в Україні з їх обов'язками. Адміністративно-правовий статус іноземних громадян та осіб без громадянства.

Звернення громадян: види, правова регламентація, характеристика та порядок провадження. Строки та стадії розгляду звернень громадян. Петиція, як особливий вид звернення громадян в Україні

Об'єднання громадян як суб'єкти адміністративного права. Поняття та види об'єднань громадян. Порядок утворення та реєстрації об'єднань громадян. Адміністративно правовий статус об'єднань громадян.

Органи виконавчої влади, їх система та правовий стан. Кабінет Міністрів України, порядок його формування склад і компетенція. Центральні органи виконавчої влади, їх система, функції та правове положення. Державні служби, державні інспекції, державні агенції, Центральні органи зі спеціальним статусом., Розмежування компетенції між Міністерствами та іншими органами центральної виконавчої влади.

Органи виконавчої влади Автономної Республіки Крим. Правове положення, види, система та структура органів місцевої виконавчої влади. Компетенція місцевих державних адміністрацій, співвідношення їх правового статусу із правовим статусом органів місцевого самоврядування, їх правовий стан в умовах децентралізації влади в Україні. Адміністративно-правова та територіальна реформа місцевого самоврядування. Об'єднанні територіальні громад.

Фізичні особи як суб'єкти адміністративного права: поняття, види, характеристика та класифікація.

Тема 5. Публічна служба та публічні службовці

Поняття та сутність публічної служби. Правові основи регулювання публічної служби. Юридичний статус публічного службовця. Визначення посадової та службової особи. Види та характеристика публічних службовців. Співвідношення державних службовців та службовців територіальних громад. Вимоги що ставляться до публічних службовців. Обмеження прав публічних службовців. Обмеження щодо одержання подарунків. Запобігання та врегулювання конфлікту інтересів. Вступ на державну службу. Службова кар'єра. Припинення державної служби. Служба в органах місцевого самоврядування. Запобігання корупційним проявам в публічній службі. Адміністративні повноваження публічних службовців. Правовий та соціальний захист публічних службовців та проблеми їх реалізації. Дисциплінарна відповідальність публічних службовців, принципи застосування та проблеми

реалізації. Наукові праці з питань публічної служби: Грохольського В.Л., Берлача А.І., Битяка Ю.П., Біла-Туїнової Л.Р., Денисової А.В., Швеця Ківалова С.В., Колпакова В.К., Крикуна В.Д., Настюка В.Я., Мельника Р.С., Миколенка О.І., Минки Т.П., Рябченко О.П. Швеця, Ярмакі Х.П. Адаптація законодавства України про державну службу до законодавства Європейського союзу.

Тема 6. Інструменти публічного адміністрування.

Публічне адміністрування: поняття, сутність, принципи, характерні риси та його складові. Науково-категоріальний апарат. Види управління та їх особливості. Державне управління та публічне адміністрування, їх зміст та співвідношення

Класифікація функцій публічного управління. Характеристика загальних функцій державного управління. Види та характеристика спеціальних функцій управління.

Інструменти публічного адміністрування: поняття, зміст, принципи, види, класифікація, правові основи застосування та характерні риси.

Поняття форми публічного управління. Види форм публічного управління, їх класифікація, характеристика та проблеми їх удосконалення. Правотворча та правозастосовна діяльність органів державного управління. Проблеми удосконалення правотворчої діяльності органів виконавчої влади. Юридично значимі дії.

Поняття та характеристика актів державного управління. Класифікація та дія актів державного управління. Порядок підготовки, прийняття, опублікування, набрання чинності актів державного управління.

Адміністративний договір, його види та характеристика, проблемні питання їх визначення.

Поняття адміністративно - правового методу державного управління. Види адміністративно - правових методів державного управління та їх характеристика.

Адміністративно - правовий примус, його поняття та види. Характеристика заходів адміністративно - правового примусу. Підстави та порядок застосування заходів адміністративного примусу. Проблеми процесуального забезпечення методів адміністративного примусу. Співвідношення форм та методів державного управління. Контроль та нагляд в публічному адмініструванні.

Тема 7. Адміністративно - правові режими.

Поняття, зміст та класифікація адміністративно-правових режимів. Правове регулювання адміністративно – правових режимів. Повноваження державних органів по введенню адміністративно-правових режимів. Загальні та спеціальні адміністративно-правові режими

Адміністративно-правовий режим державного кордону. Митний режим. Режим державної таємниці. Адміністративно-правовий режим запобігання розповсюдженню корона вірусу.

Адміністративно-правовий режим надзвичайного стану. Режим забезпечення санітарно – епідеміологічного благополуччя населення. Адміністративно-правовий режим операції об'єднаних сил.

Проблеми нормативного забезпечення адміністративно-правових режимів та їх реалізації. Адміністративна відповідальність за порушення правил адміністративно-правових режимів

Тема 8 . Адміністративна відповідальність.

Адміністративно-деліктне право: поняття, нормативно-правова основа, характерні риси і особливості та співвідношення з адміністративною відповідальністю. Проблеми законодавчого забезпечення інституту адміністративної відповідальності. Співвідношення адміністративної відповідальності х іншими видами юридичної відповідальності. Шляхи удосконалення законодавства про адміністративні правопорушення. Проект Кодексу України про адміністративні проступки та його особливості.

Поняття, ознаки та юридичний склад адміністративного правопорушення. Суб'єкти адміністративних правопорушень. Види адміністративних правопорушень та проблеми їх класифікації.

Поняття, види та характеристика адміністративних стягнень, порядок їх накладання. Обставини, що пом'якшують або обтяжують відповідальність за вчинення адміністративного проступку. Проблемні питання адміністративної відповідальності юридичних осіб.

Адміністративна відповідальність за правопорушення пов'язані з корупцією: поняття та особливості.

Основні концепції розвитку інституту адміністративної відповідальності. Позиції вчених з питання реформування адміністративної відповідальності.

Тема 9. Дисциплінарна та матеріальна відповідальності за адміністративним правом.

Поняття, мета, особливості дисциплінарної відповідальності. Проблеми правових засад інституту дисциплінарної відповідальності в Україні. Поняття дисциплінарного проступку.

Види дисциплінарних стягнень та їх характеристика. Суб'єкти, уповноважені накладати дисциплінарні стягнення.

Особливості дисциплінарної відповідальності мілітаризованих службовців. Особливості дисциплінарної відповідальності працівників Національної поліції України.

Поняття та правова основа матеріальної відповідальності. Особливості матеріальної відповідальності по адміністративному праву.

Характерні ознаки матеріальної відповідальності. Умови настання матеріальної відповідальності. Співвідношення матеріальної відповідальності з цивільно-правовою відповідальністю. Особливості матеріальної відповідальності співробітників Національної поліції України. Позиції вчених щодо дисциплінарної відповідальності за адміністративним правом.

Тема10. Адміністративний процес.

Поняття, правове регулювання, зміст, принципи та особливості адміністративного процесу. Складові адміністративного процесу (адміністративні провадження, адміністративні процедури, правотворчі провадження, юрисдикційні провадження). Стадії адміністративного процесу. Підходи науковців з адміністративного права щодо визначення

адміністративного процесу. Співвідношення адміністративного процесу та адміністративної юстиції.

Правові засади, система, структура та завдання адміністративних судів в Україні. Проблеми діяльності адміністративних судів України.

Поняття, види та правові засади адміністративних проваджень, співвідношення адміністративних проваджень з адміністративним процесом, адміністративною процедурою та з адміністративним судочинством.. Проблеми нормативного забезпечення не юрисдикційних проваджень. Проблеми класифікації адміністративно-процесуального законодавства.

Позиції науковців щодо співвідношення адміністративного процесу, адміністративної процедури та адміністративних провадження.

Тема 11. Провадження в справах про адміністративні правопорушення

Поняття, завдання, принципи, правове регулювання та порядок провадження в справах про адміністративні правопорушення. Стадії провадження в справах про адміністративні правопорушення. Проблеми правового регулювання провадження по справах про адміністративні правопорушення та його забезпечення.

Проблемні питання визначення адміністративно-правового статусу осіб, що беруть участь у провадженні в справах про адміністративні правопорушення.

Підходи науковців до визначення стадій провадження в справах про адміністративні правопорушення та їх класифікації. Проблеми забезпечення провадження в справах про адміністративні правопорушення. Учасники провадження в справах про адміністративні правопорушення.

Особливості провадження по окремих категоріях справах про адміністративні правопорушення. Адміністративно-юрисдикційні повноваження посадових осіб Національної поліції.

Тема 12. Забезпечення законності та дисципліни у сфері публічного адміністрування.

Поняття режиму законності і дисципліни в діяльності органів виконавчої влади. Способи забезпечення законності та дисципліни в державному управлінні та їх загальна характеристика. Проблеми правового забезпечення законності в діяльності органів управління.

Поняття контролю та нагляду, їх сутність та співвідношення між ними, Особливості підходів науковців до розмежування контролю та нагляду.

Державний контроль як засіб забезпечення законності в державному управлінні. Нагляд як засіб забезпечення законності в державному управлінні. Органи держави, що здійснюють контроль та нагляд, їх правове положення. Контроль громадських об'єднань за діяльністю органів виконавчої влади. Судовий контроль за діяльністю органів виконавчої влади.

Звернення громадян, як один з важливих засобів забезпечення законності у сфері здійснення виконавчої влади. Види звернень громадян їх характеристика, строки та порядок розгляду. Проблеми правового забезпечення розгляду звернень громадян.

Поняття контролю та його види. Поняття, правові засади, види та

характеристика адміністративного нагляду. Співвідношення державного контролю та адміністративного нагляду в державному управлінні.

Проблеми забезпечення законності у діяльності органів виконавчої влади та місцевого самоврядування.

Тема 13. Адміністративна юстиція, адміністративні суди та адміністративний процес.

Генезис адміністративної юстиції в Україні. Адміністративні суди поняття, система та структура. Поняття, зміст та особливості адміністративного процесу. Адміністративний процес у широкому та вузькому розумінні. Теоретико-правові засади адміністративного процесу та адміністративно-процесуального права. Адміністративний процес, адміністративні провадження та адміністративна процедура: правова природа та особливості співвідношення. Стадії адміністративного процесу. Система адміністративно-процесуального права. Принципи адміністративного процесу. Загальні та спеціальні принципи адміністративного судочинства. Позиції науковців щодо визначення та зміст у адміністративно-судового процесу. Адміністративна юстиція в зарубіжних країнах.

Тема 14. Учасники адміністративного процесу.

Судові органи, уповноважені розглядати справи адміністративної юрисдикції. Сторони в адміністративному процесі: поняття, ознаки та повноваження сторін в адміністративному процесі. Сутність належності сторони в адміністративному процесі та процедура їх заміни. Треті особи в адміністративному процесі: поняття, ознаки та види. Участь в адміністративному процесі органів, та осіб, яким законом надано право захищати права, свободи та інтереси інших осіб: уповноважений Верховної Ради України з прав людини; прокурор в адміністративному процесі; органи державної влади та місцевого самоврядування в адміністративному процесі. Адміністративна процесуальна правосуб'єктність осіб, які є іншими учасниками процесу.

Тема 15. Підвідомчість та підсудність справ адміністративної юрисдикції.

Поняття, критерії та види підвідомчості справ адміністративної юрисдикції. Зміст та види підсудності справ адміністративної юрисдикції.

Предметна юрисдикція. Публічно-правовий спір, критерії віднесення публічно-правових спорів до адміністративної юрисдикції. Публічно-правові спори фізичних чи юридичних осіб із суб'єктом владних повноважень щодо оскарження його рішень (нормативно-правових актів чи індивідуальних актів), дій чи бездіяльності. Спори з приводу прийняття громадян на публічну службу, її проходження, звільнення з публічної служби. Спори, що виникають з приводу укладання, виконання, припинення, скасування чи визнання нечинними адміністративних договорів. Інстанційна юрисдикція та її різновиди. Територіальна юрисдикція та її різновиди. Наслідки порушення правил інстанційної та територіальної юрисдикції. Передача адміністративної справи з одного адміністративного суду до іншого.

Тема 16. Адміністративний позов, докази та доказування в

адміністративному процесі.

Поняття, ознаки та елементи адміністративного позову. Види позовів в адміністративному процесі. Право на позов. Поняття та види доказів в адміністративному процесі. Сутність та зміст доказування у адміністративному процесі. Види доказів та їх характеристика. Предмет доказування в адміністративному процесі. Засоби доказування в адміністративному процесі: види та особливості. Забезпечення доказів в адміністративному процесі. . Поняття та етапи доказування в адміністративному процесі. Обов'язок доказування. Подання, витребування та забезпечення доказів. Дослідження та оцінка доказів.

Тема 17. Стадії провадження в суді першої інстанції.

Поняття та стадії провадження по адміністративних спорах в судах першої інстанції. Позовне провадження. Відкриття провадження. Підготовче провадження. Судовий розгляд адміністративної справи. Судові рішення в адміністративному процесі. Перегляд рішень судів першої інстанції. Виконання судових рішень в адміністративних справах. Апеляційне провадження. Касаційне провадження. Провадження по виявлених нових обставинах.

**ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ВСТУПНОГО ІСПИТУ
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО І ПРОЦЕС»**

1. Поняття адміністративного права та його особливості.
2. Основоположні категорії адміністративного права.
3. Визначення та історія становлення адміністративного права.
4. Адміністративне право та публічне право.
5. Зв'язок адміністративного права з іншими галузями національного права.
6. Предмет, метод та джерела адміністративного права.
7. Методи адміністративно-правового регулювання: імперативний, диспозитивний, субординації, координації.
8. Принципи адміністративного права.
9. Джерела адміністративного права.
10. Конституція України та інші джерела адміністративного права.
11. Місце адміністративного права в правовій системі.
12. Адміністративне право як навчальна дисципліна і як наука.
13. Наука адміністративного права та її предмет.
14. Поняття механізму адміністративно-правового регулювання та його складові частини (елементи).
15. Адміністративно-правові норми та їх особливості.
16. Поняття, структура і характеристика адміністративно-правових норм.
17. Види адміністративно-правових норм та їх класифікація.
18. Реалізація адміністративно-правових норм
19. Адміністративно-правові відносини та їх структура.
20. Поняття адміністративно-правових відносин і їх особливості.
21. Елементи адміністративно-правових відносин.
22. Класифікація адміністративно-правових відносин.
23. Загальна характеристика поняття «суб'єкт адміністративного права», його особливості та види.
24. Адміністративна правосуб'єктність.
25. Класифікація суб'єктів адміністративного права.
26. Фізичні особи та об'єднання громадян як суб'єкти адміністративного права.
27. Громадяни як суб'єкти адміністративного права.
28. Іноземці та особи без громадянства як суб'єкти адміністративного права.
29. Органи виконавчої влади як суб'єкти адміністративного права.
30. Види органів виконавчої влади.
31. Міністерства як суб'єкти адміністративного права.
32. Державні служби як суб'єкти адміністративного права.
33. Державні агентства як суб'єкти адміністративного права.
34. Державні інспекції як суб'єкти адміністративного права.
35. Центральні органи виконавчої влади зі спеціальним статусом як

суб'єкти адміністративного права.

36. Місцеві органи виконавчої влади як суб'єкти адміністративного права.
37. Інші державні органи та організації як суб'єкти адміністративного права.
38. Недержавні органи та організації як колективні суб'єкти адміністративного права.
39. Соціальне управління .
40. Поняття, види та характеристика управління.
41. Поняття, характерні риси та види соціального управління.
42. Структура соціального управління.
43. Публічне адміністрування.
44. Поняття та характеристика публічного адміністрування.
45. Управління в органах місцевого самоврядування.
46. Публічне управління, його зміст та складові.
47. Публічне адміністрування: поняття та наукові підходи.
48. Співвідношення публічного управління з державним управлінням, місцевим самоврядуванням та публічним адмініструванням.
49. Виконавча влада та публічне адміністрування.
50. Публічне адміністрування: поняття та наукові засади.
51. Органи виконавчої влади в публічному адмініструванні.
52. Поняття та правове положення органу виконавчої влади.
53. Види органів виконавчої влади.
54. Система органів виконавчої влади.
55. Поняття інструмента публічного адміністрування.
56. Види інструментів публічного адміністрування.
57. Вибір інструмента публічного адміністрування.
58. Форми публічного адміністрування як інструменти публічного адміністрування.
59. Нормативний акт як інструмент публічного адміністрування.
60. Видання нормативних актів.
61. Види нормативних актів.
62. Вимоги до нормативного акту.
63. Порядок підготовки та ухвалення.
64. Зміст і значення антикорупційної експертизи.
65. Державна реєстрація нормативного акту.
66. Процедура оприлюднення та набрання чинності нормативним актом.
67. Підстави для визнання нормативного акту протиправним.
68. Зв'язок протиправності з фактом недотримання формальних вимог під час підготовки та видання акту.
69. Адміністративний акт як інструмент публічного адміністрування.
70. Види адміністративних актів.
71. Процедура ухвалення (видання) адміністративних актів.
72. Чинність адміністративного акту.

73. Нікчемність адміністративного акту. Підстави визнання адміністративного акту нікчемним.
74. Укладення адміністративних договорів як інструмент публічного адміністрування.
75. Поняття, юридичне значення та ознаки адміністративного договору.
76. Види адміністративних договорів.
77. Чинність адміністративного договору (умови чинності, припинення чинності).
78. Поняття нікчемності адміністративного договору.
79. Підстави визнання адміністративного договору нікчемним.
80. Учинення інших юридично значущих адміністративних дій як інструмент публічного адміністрування.
81. Здійснення матеріально-технічних операцій як інструмент публічного адміністрування.
82. План як інструмент публічного адміністрування.
83. Поняття, юридичне значення та ознаки плану.
84. Сфера застосування та види планів.
85. Фактична дія як інструмент публічного адміністрування.
86. Поняття, юридичне значення та ознаки фактичної дії.
87. Основні види фактичних дій.
88. Адміністративний розсуд у публічному адмініструванні.
89. Поняття, сутність і види адміністративного розсуду.
90. Умови застосування адміністративного розсуду.
91. Методи публічного адміністрування як інструменти публічного адміністрування.
92. Заходи адміністративного примусу.
93. Адміністративно-запобіжні заходи в діяльності публічної адміністрації.
94. Заходи адміністративного припинення.
95. Адміністративні стягнення.
96. Адміністративно-правовий режим як інструмент публічного адміністрування.
97. Поняття та класифікація адміністративно-правових режимів.
98. Надзвичайні адміністративно-правові режими.
99. Контроль та нагляд як інструменти публічного адміністрування.
100. Адміністративний нагляд.
101. Адміністративно-правові режими.
102. Адміністративні послуги.
103. Поняття «адміністративна послуга».
104. Ознаки адміністративних послуг.
105. Види адміністративних послуг.
106. Класифікація адміністративних послуг.
107. Стандарти надання адміністративних послуг.
108. Принципи надання адміністративних послуг.
109. Порядок надання адміністративних послуг.

110. Суб'єкти відносин щодо надання адміністративних послуг.
111. Організаційне забезпечення надання адміністративних послуг.
112. Поняття та правовий статус адміністратора.
113. Центри надання адміністративних послуг.
114. Вимоги до якості надання адміністративних послуг.
115. Плата за надання адміністративних послуг.
116. Використання електронного врядування в публічному адмініструванні.
117. Поняття електронного врядування.
118. Елементи електронного врядування.
119. Співвідношення понять «електронне врядування», «електронна держава», «електронна демократія», «електронний парламент», «електронний уряд», «електронний суд».
120. Адміністративні провадження. Класифікація адміністративних проваджень їх характеристика та правова основа.
121. Розуміння адміністративної процедури.
122. Поняття та ознаки адміністративної процедури.
123. Види адміністративних процедур.
124. Реєстраційні процедури.
125. Дозвільні процедури.
126. Інспекційні процедури.
127. Процедури притягнення до адміністративної відповідальності.
128. Принципи адміністративної процедури.
129. Система принципів адміністративної процедури.
130. Загальні принципи адміністративної процедури.
131. Зміст спеціальних принципів адміністративної процедури.
132. Учасники адміністративної процедури.
133. Адміністративний орган.
134. Адресат (зокрема заявник) адміністративної процедури.
135. Заінтересовані особи.
136. Представництво в адміністративній процедурі.
137. Стадії адміністративної процедури. Ініціювання та початок провадження.
138. Підготовка справи до розгляду .
139. Розгляд і вирішення справи.
140. Оформлення адміністративного акта, його доведення до відома адресатів й заінтересованих осіб.
141. Інструменти захисту прав, свобод та інтересів приватних осіб у сфері публічного адміністрування.
142. Види інструментів захисту особи та їх співвідношення між собою
140. Медіація як засіб вирішення адміністративних суперечок.
143. Адміністративне оскарження.
144. Підстави та порядок подання скарги.
145. Предмет адміністративного оскарження.
146. Суб'єкти адміністративного осадження.

147. Процедура розгляду та вирішення справи за скаргою.
148. Можливі наслідки розгляду скарги.
149. Відшкодування шкоди, завданої суб'єктами публічної адміністрації приватним особам.
150. Підстави та процедури, за якими суб'єкт публічного адміністрування відшкодовує шкоду, завдану приватній особі.
151. Способи відшкодування шкоди.
152. Поняття та види публічної служби.
153. Поняття і сутність державної служби та служби в органах місцевого самоврядування як основних різновидів публічної служби.
154. Поняття державного службовця.
155. Посади державної служби та їх категорії.
156. Обов'язки та права державного службовця.
157. Вступ на державну службу.
158. Проходження державної служби і службова кар'єра.
159. Дисциплінарна та матеріальна відповідальність державного службовця.
160. Матеріальне й соціальне забезпечення державного службовця.
161. Припинення державної служби.
162. Поняття службовця в органі місцевого самоврядування. Посади в органах місцевого самоврядування та їх категорії.
163. Обов'язки та права службовця в органі місцевого самоврядування.
164. Вступ на службу в органі місцевого самоврядування. Проходження служби в органі місцевого самоврядування і службова кар'єра.
165. Дисциплінарна та матеріальна відповідальність службовця в органі місцевого самоврядування.
166. Матеріальне й соціальне забезпечення службовця в органі місцевого самоврядування.
167. Припинення служби в органі місцевого самоврядування.
168. Обмеження щодо використання службових повноважень чи свого становища.
169. Обмеження щодо одержання подарунків. Запобігання одержанню неправомірної вигоди або подарунка та поводження з ними.
170. Обмеження щодо сумісництва та суміщення з іншими видами діяльності.
171. Антикорупційні обмеження для публічних службовців.
172. Запобігання та врегулювання конфлікту інтересів.
173. Правила етичної поведінки публічних службовців.
174. Фінансовий контроль щодо публічних службовців.
175. Проходження державної служби.
176. Вступ на державну службу.
177. Службова кар'єра.
178. Припинення державної служби.
179. Особливості проходження служби в органах місцевого самоврядування.

180. Підстави дисциплінарної відповідальності державних службовців.
181. Порядок притягнення до дисциплінарної відповідальності.
182. Система дисциплінарних стягнень та принципи їх застосування.
183. Матеріальна відповідальність державних службовців.
184. Поняття та ознаки адміністративної відповідальності.
185. Відмежування адміністративної відповідальності від інших видів юридичної відповідальності.
186. Принципи адміністративної відповідальності.
187. Адміністративна відповідальність за правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху в разі їх фіксації працюючими в автоматичному режимі спеціальними технічними засобами.
188. Адміністративна відповідальність юридичних осіб.
189. Поняття адміністративного правопорушення.
190. Ознаки адміністративного правопорушення.
191. Відмежування адміністративного правопорушення від кримінального правопорушення.
192. Відмежування адміністративного правопорушення від дисциплінарного правопорушення.
193. Поняття юридичного складу адміністративного правопорушення.
194. Структура юридичного складу адміністративного правопорушення.
195. Види юридичних складів адміністративного правопорушення.
196. Поняття адміністративного стягнення.
197. Види адміністративних стягнень.
198. Заходи впливу, що застосовуються до неповнолітніх осіб за вчинення адміністративних правопорушень.
199. Загальні правила накладення адміністративних стягнень.
200. Провадження у справі про адміністративні правопорушення.
201. Провадження з відпрацьовування і ухвалення актів управління.
202. Провадження по зверненням громадян.
203. Правова основа діяльності та компетенція адміністративних судів.
204. Система адміністративних судів.
205. Принципи адміністративного судочинства.
206. Юрисдикція адміністративних судів.
207. Адміністративний позов і вимоги до нього.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО І ПРОЦЕС»

Нормативно-правові акти

1. Конституція України // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст.141.
2. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 7 грудня 1984 р. // Відомості Верховної Ради УРСР. – 1984, додаток до № 51. – Ст.1122
3. Кодекс адміністративного судочинства України : Закон України від 06.06.2005 р. № 2747-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15>
4. Лісовий кодекс України [Електронний ресурс] : закон України від 21. 01. 1994 р. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3852-12>.
5. Митний кодекс України [Електронний ресурс] : закон України від 13. 03. 2012 р. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>.
6. Повітряний кодекс України [Електронний ресурс] : закон України від 19. 05. 2011 р. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/3393-17>
7. Про запобігання корупції [Електронний ресурс] : закон України від 14. 10. 2014 р. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1700-18>.
8. Загальна декларація прав людини від 10 грудня 1948 року // Права людини. Міжнародні договори України, декларації, документи. – К., 1992. – С.18-24. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015#Text
9. Європейська конвенція з прав людини (Конвенція про захист прав і основних свобод людини від 4 листопада 1950 року) // https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text
10. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 05 липня 2012 року // <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17#Text>
11. Про Вищу раду правосуддя: Закон України від 21 грудня 2016 р. // <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1798-19#Text>
12. Про військову службу правопорядку у Збройних Силах України: Закон України від 7 березня 2002 року // <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3099-14#Text>
13. Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів: Закон України від 23 грудня 1993 року // <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3781-12#Text>
14. Про Конституційний Суд України: Закон України від 13 липня 2017 р. // <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2136-19#Text>
15. Про Національне Антикорупційне бюро України : Закон України від 14 жовтня 2015р. із змінами. Внесеними 26 квітня 2015р. // <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1698-18#Text>
16. Про прокуратуру : Закон України від 14 жовт. 2014 р. №1697-VII // <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1697-18#Text>
17. Про Службу безпеки України: Закон України від 25 березня 1992 р. // <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2229-12#Text>
18. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від Закон України «Про судоустрій і статус суддів»: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19#Text>

19. Про відновлення довіри до судової влади в Україні Закон України від 05.01.2017 року // <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1188-18#Text>

20. Про звернення громадян: Закон України від 12.10.1996. // Відомості Верховної Ради України. - 1996. - № 47. - Ст.256. (з наступними змінами та доповненнями).

21. Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13.01.2011 // Відомості Верховної Ради України (ВВР) - 2011. - № 32. - Ст.314. (з наступними змінами та доповненнями).

22. Про ліцензування певних видів господарської діяльності: Закон України від 02.03.2015 № 222-VIII // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2015, № 23, ст.158. (з наступними змінами)

23. Про Кабінет Міністрів України : Закон України від 27.02.2014 № 794-VII // Відомості Верховної Ради України. - 2014, № 13, ст.222

24. Про Дисциплінарний статут Збройних Сил України : Закон України від 51-XIV / [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/551-14> (з наступними змінами).

25. Інструкція щодо оформлення поліцейськими матеріалів про адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксовані не в автоматичному режимі, затверджена Наказом МВС України від 7.11.2015 № 1395.

26. Про затвердження Змін до Інструкції з оформлення поліцейськими матеріалів про адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксовані не в автоматичному режимі. Наказ МВС України від 28.08.2019 № 734.

27. Про Національну поліцію: Закон України від 2015 р. [Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text>

28. Про утворення місцевих та апеляційних адміністративних судів, затвердження їх мережі та кількісного складу суддів: Указу Президента України від 16 листопада 2004 року № 1417/2004. URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/U1417_04.html

29. Про адміністративний нагляд за особами, звільненими з місць позбавлення волі: Закон України від 1.12.1994 р. № 264/94-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/264/94-%D0%B2%D1%80>

30. Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 р. № 1700-VII. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1700-18/page>

31. Про службу в органах місцевого самоврядування: Закон України від 07.06.2001 р. № 2493-III / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2493-14>

32. НАЗК «Щодо застосування окремих положень Закону України «Про запобігання корупції» стосовно заходів фінансового контролю» від 13.02.2020 р. 79 с. URL: <https://nazk.gov.ua/wp-content/uploads/2020/02/Rozyasnennya-2020-finish-12.02.2020.pdf>

33. Про державну службу: Закон України від 10.12.2015 № 889-VIII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/889>

34. Про службу в органах місцевого самоврядування: Закон України ід 07.06.2001 № 2493-III [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2493-14>.

35. Про засади державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційна стратегія) на 2014.02.017 роки : Закон України від 14.10.2014 р. Дата оновлення 08.08.2015 р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1699-18>

36. «Про громадянство України» Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2235-14#Text>

37. «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3773-17#Text>

38. «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань» Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/755-15#Text>

39. «Про громадські об'єднання» Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4572-17#Text> \ «Про політичні партії в Україні» Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2365-14#Text>

40. Конвенція про статус біженців. ООН; Конвенція, Міжнародний документ, коментар від 28.07.1951 Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_011#Text

41. Про державний кордон України: Закон України від 04.11.1991 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1777-12>

42. Про державну таємницю: Закон України від 21.01.1994 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2432-17>

43. Про зону надзвичайної екологічної ситуації: Закон України від 13.07.2000 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1908-14>

44. Про правовий режим воєнного стану: Закон України від 12.05.2015 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19>

45. Про адміністративну процедуру : Закон України від 17 лютого 2022 року № 2073-IX. Офіційний вісник України. 2022. № 49. Ст. 2675.

46. Про правовий режим надзвичайного стану: Закон України від 16.03.2000 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1550-14>

47. Про інформацію: Закон України від 1992 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text>

48. Про затвердження порядку ведення реєстру адміністративних послуг /Постанова КМУ від 30 січня 2013 р. № 57 Із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 494 від 01.10.2014[Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>.

49. Про створення Центру надання адміністративних послуг /Рішення Одеської міської ради Рішення Одеської міської ради № 4187-VI від 17.12.2013 р.

50. Про затвердження переліків адміністративних послуг, які надаються через Центр надання адміністративних послуг Одеської міської ради / Рішенням Одеської міської ради № 2257-VII від 26.07.2017 р.

51. Про затвердження положень про паспорт громадянина України та про паспорт громадянина України для виїзду за кордон / Постанова Верховної Ради України»N 5294-VI (5294-17) від 18.09.2012р.

52. Про затвердження Порядку ведення Реєстру адміністративних послуг / / Постанова Кабінету Міністрів України від 30 січня 2013 р. № 57

53. Про Кабінет Міністрів України : Закон України від 27 лют. 2014 р. № 794-VII. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/794-18> 52.

54. Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України від 21 трав. 1997 р. № 280/97. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97>

55. Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства : Закон України від 22 вер. 2011 р. № 3773. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3773-17>

56. Про центральні органи виконавчої влади: Закон України від 17 березня 2011 року № 3166-VI URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3166-17#Text>

Додаткова:

1. Александрова А.Р, Сірко В.С. ОСОБЛИВОСТІ АДМІНІСТРАТИВНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЮРИДИЧНИХ ОСІБ//Матеріали круглого столу «Проблемні питання правоохоронної та правозахисної діяльності в контексті євроінтеграційних тенденцій», 28 квітня 2023 р., Одеса: ОДУВС. С.6

2. Баранов С.О. Дробишевська В.В. Надання адміністративних послуг під час дій воєнного стану. Проблемні питання правоохоронної та правозахисної діяльності в контексті євроінтеграційних тенденцій : матеріали міжнародної курсантсько-студентської наук.- практи. конф., м. Одеса, 28 квітня 2023 р. / редкол. В. П. Маковій, та ін. Одеса, ОДУВС, 2023. 508 с. С.126-129.

3. Баранов С.О. Повноваження Нацполіції України у сфері забезпечення національної безпеки». Матеріали VII Міжнародної науково-практичної конференції «Міжнародна та національна безпека: теоретичні і прикладні аспекти». 17 березня 2023 року. Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, Дніпропетровськ.

4. Баранов С.О. Problems of legal support for the organization of cooperation between the units of the State Border Guard Service of Ukraine and the National Police of Ukraine on the protection of the state border. Міжнародний науковий журнал, відкритого доступу The Journal of International Legal Communication. University of Warsaw (Poland). P.27-31.

5. Баранов С.О. Профілактика як складова механізму запобігання адміністративних правопорушень підрозділами Дежприкордонслужби. Матеріали XV Міжнародної науково-практичної інтернет конференції «Роль та місце МВС України у розбудові демократичної правової держави», 24 березня 2023 року, Одеса: ОДУВС, 2023

6. Баранов С.О. Денисова А.В. Control of Activities of Public Administration Agencies: Financial, legal and administrative regulation and international experience. Cuestiones Políticas: Abril-Junio 2023. Vol. 41 Núm. 77. Instituto de Estudios Políticos y Derecho Público "Dr. Humberto J. La Roche" de la Facultad de Ciencias Jurídicas y Políticas de la Universidad del Zulia Maracaibo, Venezuela. P.40-50.

7. Баранов С. О. Адміністративно-юрисдикційна діяльність правоохоронних органів : методичні рекомендації щодо проведення семінарських/практичних занять галузь знань: 26 «Цивільна безпека» для

здобувачів спеціальності 262 «Правоохоронна діяльність», бакалавр. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2023. 40 с.

8. Боксгорн А.В., Мащенко В.С. Окремі питання запобігання та виявлення корупції в органах публічної влади в умовах воєнного стану. Стан та перспективи розвитку адміністративного права України: матеріали Міжнародної науково-практичної інтернет конференції, м. Одеса, 20 жовтня 2023 р. – Одеса : ОДУВС, 2023. – 332с. С. 198-202.

9. Боксгорн А.В. Правовий статус комісії з міжнародних позовів для відшкодування через призму компаративістського аналізу. Стан та перспективи розвитку адміністративного права України: матеріали Міжнародної науково-практичної інтернет конференції, м. Одеса, 20 жовтня 2023 р. – Одеса : ОДУВС, 2023. – 332с. С.38-41.

10. Волокітенко О.М. Пастух І.В. «Адміністративна відповідальність неповнолітніх» // Матеріали VIII - ої Міжнародної науково - практичної Інтернет конференції «Сучасний стан та перспективи розвитку адміністративного права», 22 жовтня 2021 р., Одеса: ОДУВС, С.34.

11. Волокітенко О.М. Загальні вимоги доступу до публічної інформації VI Міжнар. наук.-практ. інтерн.-конф., м. Одеса, 23 жовтня 2019 р. – Одеса : ОДУВС, 2019. – С.32-36.

12. Волокітенко О.М. Маланич М., «Порівняльно-правовий аналіз адміністративної відповідальності неповнолітніх у Франції та Україні» // Матеріали VIII - ої Міжнародної науково - практичної Інтернет конференції «Сучасний стан та перспективи розвитку адміністративного права», 22 жовтня 2021 р., Одеса: ОДУВС, С.41.

13. Волокітенко О.М. «Домашнє насильство щодо жінок» // Матеріали VIII - ої Міжнародної науково - практичної Інтернет конференції «Сучасний стан та перспективи розвитку адміністративного права», 22 жовтня 2021 р., Одеса: ОДУВС, С.37.

14. Волокітенко О.М. Дотримання прав дитини у правоохоронній діяльності. Матеріали всеукраїнського круглого столу «Дотримання прав людини у правоохоронній діяльності: стан та перспективи» 28 березня 2023 року, Дніпро: ДДУВС, 2023. С. 35-47.

15. Грохольський В. Л. Забезпечення прав, свобод і гарантій людини і громадянина в умовах воєнного стану в Україні. Юридичний науковий електронний журнал. 2023. № 6.

16. Голобутовський Р.З. Поняття та ознаки публічної служби в органах судової влади України. *Національний юридичний журнал: теорія і практика*. березень 2019. С. 32-34. URL: http://www.jurnaluljuridic.in.ua/archive/2019/2/part_1/7.pdf

17. Денисова А. В. Конфіденційна інформація в органах Національної поліції України під час режиму воєнного стану. Стан та перспективи розвитку адміністративного права України: матеріали Міжнародної науково-практичної інтернет конференції, м. Одеса, 20 жовтня 2023 р. – Одеса: ОДУВС, 2023. – 332с. С.66-70.

18. Денисова А. В. Сутність громадського контролю. Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: юридичні науки. Том 34 (73) № 4 2023. С. 196-199.
19. Денисова А.В. Повноваження Національного агентства з питань запобігання корупції ПРАВОВІ НОВЕЛИ Науковий юридичний журнал № 20/2023, 288-295.
20. Денисова А.В., Баранов С.О. та ін. *Порушення встановлених законом обмежень щодо одержання подарунків*/ навчальний посібник- Одеса, ОДУВС, 2023.-50с.
21. Денисова А.В. Адміністративно-правові питання запобігання корупції в Україні в умовах воєнного стану Електронне наукове фахове видання «Юридичний науковий електронний журнал» № 1, 2023, С.715-717
22. Сірко В.С. Проблематика адміністративної відповідальності неповнолітніх. Матеріали всеукраїнського науково-практичного круглого столу «Актуальні питання охорони громадського порядку в умовах карантину», м. Одеса, 30 квітня 2021 року. – Одеса, ОДУВС, 2021. – 106 с., С.61-63.
23. Сірко В.С., Боксгорн А.В. Взаємодія волонтерських організацій з органами влади під час воєнного стану в Україні. Адміністративне право і процес. № 4 (43). 2023. С.32-39
24. Сірко., В.В. Денисюк., «Проблематика адміністративної відповідальності іноземців та осіб без громадянства». // Матеріали VIII - ої Міжнародної науково - практичної Інтернет конференції «Сучасний стан та перспективи розвитку адміністративного права», 22 жовтня 2021 р., Одеса: ОДУВС, С.75.
25. Сірко В.С., Кравчук М. А., «Міжнародний досвід відносно звернень громадян» // Круглий стіл: Взаємодія поліції з населенням на засадах партнерства: сучасний стан та перспективи розвитку. 25 листопада 2021 р., Одеса: ОДУВС
26. Ярмачі Х.П. Адміністративні процедури як складова адміністративного процесу. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2019. № 3. С. 75-82.
27. Ярмачі Х.П. Адміністративна процедура в адміністративному процесі. *Роль та місце МВС України у розбудові демократичної правової держави* : матеріали XI Міжнар. наук.-практ. інтернет конф., 23 бер. 2019 р. Одеса : ОДУВС, 2019. С. 69-71.
28. Ярмачі Х.П. Еволюція становлення та розвитку антикорупційного законодавства України. *Стан та перспективи розвитку адміністративного права України* : зб. матеріалів доп. учасн. VI-ої Міжнар. наук.-практ. інтернет конф. Одеса : ОДУВС. 2019. С. 57-59.
29. Ярмачі Х.П. Адміністративний розсуд в діяльності поліції. Роль та місце правоохоронних органів у розбудові демократичної правової держави: матеріали XV міжнар. наук.-практ. конф., м. Одеса, 22 березня 2023 р. Одеса: ОДУВС, 2023. 362 с.С.271-274
30. Ярмачі Х.П., Ярмачі В.Х. Поліцейський нагляд за особами звільненими з місць позбавлення волі. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2019. №3. С. 163-167.

31. Denysova, A., Pavliutin, Y., Dubenko, O. Overcoming corruption risks in the activities of law enforcement agencies in the context of economic integration. *Baltic journal of economic studies*. 2023. Випуск 2. Том 9. С. 110-117. Дата індексації 2023-07-30.

32. Baranov S. PROBLEMS OF LEGAL SUPPORT FOR THE ORGANIZATION OF COOPERATION BETWEEN THE UNITS OF THE STATE BORDER GUARD SERVICE OF UKRAINE AND THE NATIONAL POLICE OF UKRAINE ON THE PROTECTION OF THE STATE BORDER. *Journal of International Legal Communication*.
<https://doi.org/10.32612/uw.27201643.2023.8.1.pp.27-38>

33. Адміністративне право та адміністративний процес в умовах воєнного стану в Україні : А19 навчальний посібник : у 2-х томах. Том 1. Загальне адміністративне право. Особливе адміністративне право / В. Галуцько, П. Діхтієвський, О. Гулак та ін. ; за заг. ред. В. Галуцька, В. Фелика. – Одеса : Видавництво «Юридика», 2024. – 620 с.

34. Адміністративне право України. Повний курс : підручник / Галуцько В.М. та ін. Вид. 2-ге. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2019. 520 с

35. Адміністративне право України. Повний курс: підручник / за ред. Галуцька, О. Правоторової. Видання третє. Київ: Академія адміністративно-правових наук, 2020. 466 с.

36. Бахчев К. В., Шевяков М.О., Захарченко О.В. Особливості застосування поліцейських заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення (у схемах) : навч. посіб. Дніпро : ДДУВС, 2022. 156 с.

37. Денисова А.В., Рудой К.М., Коропатов О.М., Баранов С.О. Порухення обмежень щодо сумісництва та суміщення з іншими видами діяльності / навчальний посібник. – Херсон.Одеса, ОДУВС, 2023. – 60 с.

38. Денисова А.В., Баранов С.О. та ін. Порухення вимог антикорупційного законодавства щодо запобігання та врегулювання конфліктів інтересів/ навчальний посібник, Одеса, ОДУВС, 2023.- 80с.

39. Дудоров О.О. Узагальнення судової практики у справах про адміністративні правопорушення, пов'язані з корупцією (статті 172-4 – 172-9 КУпАП). 2019. 253 с. URL: <http://pravo.org.ua/img/books/files/1568817689cplr.%20consolidated%20judicial%20practice%20on%20administrative%20offenses%20related%20to%20corruption.pdf>

40. Загальне адміністративне право України: підручник / за заг.ред.: акад. С.Ківалова і проф. Л.Білої-Тіунової; Нац. ун-т “Одеська юрид.академія”. - Одеса: Фенікс, 2023. - 792 с.

41. Ярмакі Х.П, Веселов М.Ю., Пилипів Р.М. Адміністративно-правове регулювання діяльності патрульної поліції щодо забезпечення безпеки дорожнього руху в Україні : монографія. Житомир : видавець О.О. Євенок, 2019. 237 с.

Інформаційні ресурси:

1. www.president.gov.ua – Президент України
2. www.rada.gov.ua – Верховна Рада України
3. www.kmu.gov.ua – Кабінет Міністрів України

4. www.gp.gov.ua – Офіс Генерального прокурора
5. www.minjust.gov.ua - Міністерство юстиції
6. <https://ccu.gov.ua/index.php> - Конституційний Суд України
7. <https://court.gov.ua> – Судова влада України
8. <https://minjust.gov.ua/ddvs> - Департамент державної виконавчої

служби

9. <https://mvs.gov.ua/uk> - Портал Міністерства внутрішніх справ
10. <https://kyivcnap.gov.ua/> - ЦНАП
11. <https://nads.gov.ua/> - Національне агентство України з питань державної

служби

12. <https://www.dsecu.gov.ua/> - Державна служба експертного контролю

України

13. <https://dmsu.gov.ua/> - Державна міграційна служба України
14. <http://www.npu.gov.ua/uk/> - Національної поліції України.

Рекомендовані науково-аналітичні ресурси

14. www.liga.kiev.ua – останні юридичні та економічні новини (інформація оновлюється щохвилини)

15. www.niss.gov.ua – Національний інститут стратегічних досліджень
16. <http://parlament.org.ua/> - Лабораторія законодавчих ініціатив
17. <http://www.pravo.org.ua> – Центр політико-правових реформ
18. <http://www.nbu.gov.ua/> - Національна бібліотека ім. В.І. Вернадського
- <https://zakon.rada.gov.ua/laws> - Офіційній вебпортал парламенту України

Законодавство України

19. Електронний репозитарій наукових публікацій Одеського державного університету внутрішніх справ. URL: <http://dspace.oduvs.edu.ua/>.

Інформаційний обсяг ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО

Тема 1. Цивільне право в системі права. Цивільне законодавство

Місце цивільного права в системі правових галузей. Предмет, метод, функції цивільного права. Визначення і система цивільного права.

Поняття і структура цивільного законодавства. Загальні засади цивільного законодавства. Акти цивільного законодавства України. Дія актів цивільного законодавства у часі. Акти цивільного законодавства і договір. Звичай. Аналогія.

Застосування Цивільного кодексу України до врегулювання відносин у сферах господарювання, використання природних ресурсів, охорони довкілля, а також до трудових та сімейних відносин.

Міжнародні договори.

Тема 2. Цивільні правовідносини

Поняття цивільних правовідносин. Відмінність цивільних правовідносин від інших галузевих правовідносин. Особливості цивільних правовідносин.

Елементи цивільно-правових відносин. Суб'єкти цивільних правовідносин. Об'єкти цивільно-правових відносин. Суб'єктивне цивільне право. Суб'єктивний цивільний обов'язок.

Види цивільно-правових відносин. Ознаки, за якими класифікуються правовідносини. Регулятивні і охоронні відносини. Абсолютні й відносні правовідносини. Активні і пасивні цивільні правовідносини. Речові й зобов'язальні відносини. Майнові і особисті немайнові відносини.

Значення цивільних правовідносин. Підстави виникнення, зміни та припинення цивільних правовідносин.

Тема 3. Здійснення цивільних прав та виконання цивільних обов'язків. Захист цивільних прав та інтересів.

Здійснення цивільних прав. Межі здійснення цивільних прав. Виконання цивільних обов'язків.

Право на захист цивільних прав та інтересів. Захист цивільних прав та інтересів судом. Захист цивільних прав та інтересів Президентом України, органами державної влади, органами влади Автономної Республіки Крим або органами місцевого самоврядування. Захист цивільних прав нотаріусом. Самозахист цивільних прав. Здійснення права на захист.

Визнання незаконним правового акта органу державної влади, органу влади Автономної Республіки Крим або органу місцевого самоврядування.

Відшкодування збитків та інші способи відшкодування майнової шкоди.

Відшкодування моральної шкоди.

Тема 4. Фізичні особи як суб'єкти цивільного права

Поняття фізичної особи. Цивільна правоздатність фізичної особи. Обсяг цивільної правоздатності фізичної особи. Запобігання обмеженню можливості фізичної особи мати цивільні права та обов'язки. Ім'я фізичної особи. Місце проживання фізичної особи.

Цивільна дієздатність фізичної особи. Часткова цивільна дієздатність фізичної особи, яка не досягла чотирнадцяти років. Неповна цивільна

дієздатність фізичної особи у віці від чотирнадцяти до вісімнадцяти років. Цивільна відповідальність неповнолітньої особи. Повна цивільна дієздатність. Надання повної цивільної дієздатності.

Обмеження цивільної дієздатності фізичної особи. Правові наслідки обмеження цивільної дієздатності фізичної особи. Поновлення цивільної дієздатності фізичної особи, цивільна дієздатність якої була обмежена. Визнання фізичної особи недієздатною. Момент визнання фізичної особи недієздатною. Правові наслідки визнання фізичної особи недієздатною. Поновлення цивільної дієздатності фізичної особи, яка була визнана недієздатною.

Визнання фізичної особи безвісно відсутньою. Опіка над майном фізичної особи, яка визнана безвісно відсутньою, а також фізичної особи, місце перебування якої невідоме. Скасування рішення суду про визнання фізичної особи безвісно відсутньою. Оголошення фізичної особи померлою. Правові наслідки оголошення фізичної особи померлою. Правові наслідки появи фізичної особи, яка була оголошена померлою.

Акти цивільного стану.

Право фізичної особи на здійснення підприємницької діяльності. Застосування до підприємницької діяльності фізичних осіб нормативно-правових актів, що регулюють підприємницьку діяльність юридичних осіб. Цивільно-правова відповідальність фізичної особи – підприємця. Банкрутство фізичної особи – підприємця. Управління майном, що використовується у підприємницькій діяльності, органом опіки та піклування.

Завдання опіки та піклування. Орган опіки та піклування. Обов'язок повідомляти про фізичних осіб, які потребують опіки або піклування. Фізичні особи, над якими встановлюється опіка. Фізичні особи, над якими встановлюється піклування. Встановлення опіки та піклування судом. Встановлення опіки та піклування органом опіки та піклування. Місце встановлення опіки або піклування. Призначення опікуна або піклувальника. Фізична особа, яка не може бути опікуном або піклувальником. Опіка або піклування над фізичною особою, щодо якої не призначено опікуна або піклувальника. Опіка або піклування над фізичною особою, яка перебуває у спеціальному закладі.

Права та обов'язки опікуна. Правочини, які не може вчиняти опікун. Права та обов'язки піклувальника. Правочини, на вчинення яких піклувальник не може давати згоду. Правочини, які вчиняються з дозволу органу опіки та піклування. Управління майном особи, над якою встановлено опіку. Право опікуна та піклувальника на плату за виконання ними своїх обов'язків. Опіка над майном. Звільнення опікуна та піклувальника. Припинення опіки. Припинення піклування. Надання дієздатній фізичній особі допомоги у здійсненні її прав та виконанні обов'язків. Оскарження дій опікуна, рішень органу опіки та піклування.

Тема 5. Особисті немайнові права фізичної особи

Поняття особистого немайнового права. Види особистих немайнових прав. Зміст особистого немайнового права. Здійснення особистих немайнових прав.

Забезпечення здійснення особистих немайнових прав. Обмеження особистих немайнових прав. Захист особистого немайнового права. Поновлення порушеного особистого немайнового права. Спростування недостовірної інформації. Заборона поширення інформації, якою порушуються особисті немайнові права. Правові наслідки невиконання рішення суду про захист особистого немайнового права. Право фізичної особи, особисте немайнове право якої порушено, на відшкодування шкоди.

Право на життя. Право на усунення небезпеки, яка загрожує життю та здоров'ю. Право на охорону здоров'я. Право на медичну допомогу. Право на інформацію про стан свого здоров'я. Право на таємницю про стан здоров'я. Права фізичної особи, яка перебуває на стаціонарному лікуванні у закладі охорони здоров'я. Право на свободу. Право на особисту недоторканність. Право на донорство. Право на сім'ю. Право на опіку або піклування. Право на безпечне для життя і здоров'я довкілля.

Право на ім'я. Право на зміну імені. Право на використання імені. Право на повагу до гідності та честі. Повага до людини, яка померла. Право на недоторканність ділової репутації. Право на індивідуальність. Право на особисте життя та його таємницю. Право на інформацію. Право на особисті папери. Розпоряджання особистими паперами. Право на ознайомлення з особистими паперами, які передані до фонду бібліотек або архівів. Право на таємницю кореспонденції. Захист інтересів фізичної особи при проведенні фото-, кіно-, теле- та відеозйомок. Охорона інтересів фізичної особи, яка зображена на фотографіях та в інших художніх творах. Право на свободу літературної, художньої, наукової і технічної творчості. Право на місце проживання. Право на недоторканність житла. Право на вибір роду занять. Право на свободу пересування. Право на свободу об'єднання. Право на мирні зібрання.

Тема 6. Юридичні особи

Поняття юридичної особи. Види юридичних осіб. Участь юридичних осіб публічного права у цивільних відносинах. Організаційно-правові форми юридичних осіб

Підприємницькі товариства. Непідприємницькі товариства. Здійснення підприємницької діяльності непідприємницькими товариствами та установами.

Створення юридичної особи. Вимоги до змісту установчих документів. Державна реєстрація юридичної особи. Найменування юридичної особи.

Цивільна правоздатність юридичної особи. Цивільна дієздатність юридичної особи. Місцезнаходження юридичної особи. Особисті немайнові права юридичної особи. Філії та представництва. Відповідальність юридичних осіб.

Управління товариством. Загальні збори учасників товариства. Виконавчий орган товариства. Право участі у товаристві

Управління установою. Передання майна установі. Зміна мети установи та структури управління.

Припинення юридичної особи. Обов'язки особи, що прийняла рішення про припинення юридичної особи.

Злиття, приєднання, поділ та перетворення юридичної особи. Порядок припинення юридичної особи шляхом злиття, приєднання, поділу та перетворення. Перетворення юридичної особи. Виділ.

Ліквідація юридичної особи. Порядок ліквідації юридичної особи. Задоволення вимог кредиторів.

Поняття та види господарських товариств. Учасники господарського товариства. Майно господарського товариства. Права учасників господарського товариства. Обов'язки учасників господарського товариства. Залежне господарське товариство.

Тема 7. Держава, територіальні громади та АРК як учасники цивільних правовідносин

Держава, територіальні громади як учасники цивільних правовідносин.

Правові форми участі держави у цивільних відносинах. Правові форми участі Автономної Республіки Крим у цивільних відносинах. Правові форми участі територіальних громад у цивільних відносинах. Органи, через які діє держава у цивільних відносинах. Органи, через які діє Автономна Республіка Крим у цивільних відносинах. Органи, через які діють територіальні громади у цивільних відносинах. Представники держави, Автономної Республіки Крим, територіальних громад.

Відповідальність за зобов'язаннями держави. Відповідальність за зобов'язаннями територіальних громад. Розмежування відповідальності за зобов'язаннями держави, Автономної Республіки Крим, територіальних громад та створених ними юридичних осіб.

Тема 8. Об'єкти цивільних прав

Види об'єктів цивільних прав. Оборотоzdатність об'єктів цивільних прав.

Поняття речі. Тварини. Нерухомі та рухомі речі. Державна реєстрація прав на нерухомість. Речі подільні та неподільні. Речі, визначені індивідуальними або родовими ознаками. Речі споживні та неспоживні. Головна річ і приналежність. Складові частини речі. Складні речі. Продукція, плоди та доходи. Майно. Підприємство як єдиний майновий комплекс. Гроші (грошові кошти). Валютні цінності.

Поняття цінного паперу. Групи та види цінних паперів. Вимоги до цінного паперу. Передання прав за цінним папером. Виконання за цінним папером.

Нематеріальні блага. Результати інтелектуальної, творчої діяльності. Інформація. Особисті немайнові блага.

Тема 9. Правочини

Поняття та види правочинів. Загальні вимоги, додержання яких є необхідним для чинності правочину. Презумпція правомірності правочину. Форма правочину. Способи волевиявлення. Правочини, які можуть вчинятися усно. Вимоги до письмової форми правочину. Правочини, які належить вчиняти у письмовій формі. Нотаріальне посвідчення правочину. Державна реєстрація правочину. Місце вчинення правочину. Правочини, щодо яких правові наслідки пов'язуються з настанням певної обставини. Тлумачення змісту правочину. Відмова від правочину.

Недійсність правочину. Правові наслідки недійсності правочину. Правові

наслідки недійсності окремих частин правочину. Правові наслідки недодержання вимоги щодо письмової форми правочину. Правові наслідки недодержання вимоги закону про нотаріальне посвідчення одностороннього правочину. Правові наслідки недодержання вимоги закону про нотаріальне посвідчення договору. Правові наслідки вчинення правочину малолітньою особою за межами її цивільної дієздатності. Правові наслідки вчинення правочину неповнолітньою особою за межами її цивільної дієздатності. Правові наслідки вчинення правочину фізичною особою, цивільна дієздатність якої обмежена, за межами її цивільної дієздатності. Правові наслідки вчинення правочину без дозволу органу опіки та піклування. Правові наслідки вчинення правочину дієздатною фізичною особою, яка у момент його вчинення не усвідомлювала значення своїх дій та (або) не могла керувати ними. Правові наслідки вчинення правочину недієздатною фізичною особою. Правові наслідки укладення юридичною особою правочину, якого вона не мала права вчиняти. Правові наслідки вчинення правочину, який порушує публічний порядок. Правові наслідки правочину, який вчинено під впливом помилки. Правові наслідки вчинення правочину під впливом обману. Правові наслідки правочину, який вчинено під впливом насильства. Правові наслідки правочину, який вчинено у результаті зловмисної домовленості представника однієї сторони з другою стороною. Правові наслідки правочину, який вчинено під впливом тяжкої обставини. Правові наслідки фіктивного правочину. Правові наслідки удаваного правочину. Момент недійсності правочину. Нотаріальне засвідчення правочинів в умовах воєнного стану.

Поняття та підстави представництва. Правочини, які може вчиняти представник. Правові наслідки вчинення правочину представником. Передоручення. Вчинення правочинів з перевищенням повноважень. Представництво за законом. Комерційне представництво. Представництво за довіреністю.

Тема 10. Строки та терміни у цивільному праві. Позовна давність

Поняття строку та терміну. Визначення строку та терміну. Початок перебігу строку. Закінчення строку. Порядок вчинення дій в останній день строку.

Поняття позовної давності. Загальна позовна давність. Спеціальна позовна давність. Зміна тривалості позовної давності. Обчислення позовної давності. Початок перебігу позовної давності. Позовна давність у разі замін сторін у зобов'язанні. Зупинення перебігу позовної давності. Переривання перебігу позовної давності. Перебіг позовної давності у разі залишення позову без розгляду. Застосування позовної давності до додаткових вимог. Наслідки спливу позовної давності. Вимоги, на які позовна давність не поширюється.

Тема 11. Право власності. Речове право

Поняття права власності. Зміст права власності. Суб'єкти права власності. Здійснення права власності. Використання власником свого майна для здійснення підприємницької діяльності. Непорушність права власності. Тягар утримання майна. Ризик випадкового знищення та випадкового пошкодження майна. Право власності Українського народу. Право приватної власності. Право

державної власності. Право комунальної власності.

Підстави набуття права власності. Набуття права власності юридичною особою публічного права. Набуття добросовісним набувачем права власності на майно, відчужене особою, яка не мала на це права. Набуття права власності на новостворене майно. Набуття права власності на перероблену річ. Привласнення загальнодоступних дарів природи. Момент набуття права власності за договором. Набуття права власності на безхазяйну річ.

Набуття права власності на рухому річ, від якої власник відмовився. Знахідка. Набуття права власності на знахідку. Право особи, яка знайшла загублену річ, на винагороду та відшкодування витрат, пов'язаних із знахідкою. Бездоглядна домашня тварина. Набуття права власності на бездоглядну домашню тварину. Відшкодування витрат на утримання бездоглядної домашньої тварини та виплата винагороди. Набуття права власності на скарб. Набувальна давність. Набуття права власності у разі приватизації державного майна та майна, що є в комунальній власності.

Підстави припинення права власності. Відмова від права власності. Припинення права власності особи на майно, яке не може їй належати. Припинення права власності внаслідок знищення майна. Викуп земельної ділянки у зв'язку з суспільною необхідністю. Припинення права власності на нерухоме майно у зв'язку з викупом земельної ділянки, на якій воно розміщене. Викуп пам'ятки історії та культури. Реквізиція. Конфіскація. Обмеження права приватної власності в умовах воєнного стану.

Поняття і види права спільної власності. Право спільної часткової власності. Визначення часток у праві спільної часткової власності. Здійснення права спільної часткової власності. Плоди, продукція та доходи від використання майна, що є у спільній частковій власності. Утримання майна, що є у спільній частковій власності. Право співвласника розпорядитися своєю часткою у праві спільної часткової власності. Переважне право купівлі частки у праві спільної часткової власності. Момент переходу частки у праві спільної часткової власності до набувача за договором. Виділ частки із майна, що є у спільній частковій власності. Припинення права на частку у спільному майні за вимогою інших співвласників. Звернення стягнення на частку у майні, що є у спільній частковій власності. Поділ майна, що є у спільній частковій власності. Право спільної сумісної власності. Здійснення права спільної сумісної власності. Виділ частки із майна, що є у спільній сумісній власності. Звернення стягнення на частку майна, що є у спільній сумісній власності. Поділ майна, що є у спільній сумісній власності.

Земля (земельна ділянка) як об'єкт права власності. Суб'єкти права власності на землю (земельну ділянку). Право власника на забудову земельної ділянки. Самочинне будівництво. Право на земельну ділянку при придбанні житлового будинку, будівлі або споруди, що розміщені на ній. Припинення права власності на земельну ділянку.

Право власності на житло. Поняття житла. Житловий будинок як об'єкт права власності. Садиба як об'єкт права власності. Квартира як об'єкт права власності. Права власника житлового будинку, квартири. Права житлово-

будівельного (житлового) кооперативу та їх членів на квартиру в будинку кооперативу. Об'єднання власників житлових будинків, квартир.

Захист права власності. Засади захисту права власності. Право власника на витребування майна із чужого незаконного володіння. Право власника на витребування майна від добросовісного набувача. Витребування грошей та цінних паперів. Розрахунки при витребуванні майна із чужого незаконного володіння. Захист права власності від порушень, не пов'язаних із позбавленням володіння. Визнання права власності. Визнання незаконним правового акта, що порушує право власності. Відшкодування шкоди, завданої власникові земельної ділянки, житлового будинку, інших будівель у зв'язку із зниженням їх цінності.

Види речових прав на чуже майно. Захист речових прав на чуже майно.

Тема 12. Право інтелектуальної власності

Поняття права інтелектуальної власності. Співвідношення права інтелектуальної власності та права власності. Об'єкти права інтелектуальної власності. Суб'єкти права інтелектуальної власності. Підстави виникнення (набуття) права інтелектуальної власності. Особисті немайнові права інтелектуальної власності. Майнові права інтелектуальної власності. Строк чинності прав інтелектуальної власності. Використання об'єкта права інтелектуальної власності. Передання майнових прав інтелектуальної власності. Здійснення права інтелектуальної власності, яке належить кільком особам. Права інтелектуальної власності на об'єкт, створений у зв'язку з виконанням трудового договору. Права інтелектуальної власності на об'єкт, створений за замовленням. Наслідки порушення права інтелектуальної власності. Захист права інтелектуальної власності судом.

Право інтелектуальної власності на літературний, художній та інший твір (авторське право). Об'єкти авторського права. Суб'єкти авторського права. Співавторство. Виникнення авторського права. Особисті немайнові права автора. Майнові права інтелектуальної власності на твір.

Право інтелектуальної власності на виконання, фонограму, відеограму та програму (передачу) організації мовлення (суміжні права). Об'єкти суміжних прав. Суб'єкти суміжних прав. Майнові права інтелектуальної власності на об'єкт суміжних прав.

Право інтелектуальної власності на наукове відкриття. Поняття наукового відкриття. Право на наукове відкриття.

Право інтелектуальної власності на винахід, корисну модель, промисловий зразок. Придатність винаходу для набуття права інтелектуальної власності на нього. Засвідчення набуття права інтелектуальної власності на винахід, корисну модель, промисловий зразок. Суб'єкти права інтелектуальної власності на винахід, корисну модель, промисловий зразок. Майнові права інтелектуальної власності на винахід, корисну модель, промисловий зразок.

Право інтелектуальної власності на компонування інтегральної мікросхеми. Придатність компонування інтегральної мікросхеми для набуття права інтелектуальної власності на нього. Засвідчення набуття права інтелектуальної власності на компонування інтегральної мікросхеми. Суб'єкти права інтелектуальної власності на компонування інтегральної мікросхеми.

Майнові права інтелектуальної власності на компонування інтегральної мікросхеми

Право інтелектуальної власності на раціоналізаторську пропозицію. Поняття та об'єкти раціоналізаторської пропозиції. Обсяг правової охорони раціоналізаторської пропозиції. Суб'єкти права інтелектуальної власності на раціоналізаторську пропозицію. Права суб'єктів права інтелектуальної власності на раціоналізаторську пропозицію.

Право інтелектуальної власності на сорт рослин, породу тварин. Види прав інтелектуальної власності на сорт рослин, породу тварин. Суб'єкти права інтелектуальної власності на сорт рослин, породу тварин. Майнові права інтелектуальної власності на сорт рослин, породу тварин, засвідчені патентом.

Право інтелектуальної власності на комерційне найменування. Правова охорона комерційного найменування. Майнові права інтелектуальної власності на комерційне найменування.

Право інтелектуальної власності на торговельну марку. Торговельна марка. Суб'єкти права інтелектуальної власності на торговельну марку. Засвідчення набуття права інтелектуальної власності на торговельну марку. Майнові права інтелектуальної власності на торговельну марку.

Право інтелектуальної власності на географічне зазначення. Набуття права інтелектуальної власності на географічне зазначення. Суб'єкти права інтелектуальної власності на географічне зазначення. Права інтелектуальної власності на географічне зазначення.

Право інтелектуальної власності на комерційну таємницю. Поняття комерційної таємниці. Майнові права інтелектуальної власності на комерційну таємницю. Охорона комерційної таємниці органами державної влади. Строк чинності права інтелектуальної власності на комерційну таємницю.

Тема 13. Загальні положення зобов'язального права

Поняття зобов'язання та підстави його виникнення. Сторони у зобов'язанні. Третя особа у зобов'язанні.

Підстави заміни кредитора у зобов'язанні. Форма правочину щодо заміни кредитора у зобов'язанні. Обсяг прав, що переходять до нового кредитора у зобов'язанні. Зобов'язання, в яких заміна кредитора не допускається. Порядок заміни кредитора у зобов'язанні. Докази прав нового кредитора у зобов'язанні. Заперечення боржника проти вимоги нового кредитора у зобов'язанні. Відповідальність первісного кредитора у зобов'язанні.

Заміна боржника у зобов'язанні. Форма правочину щодо заміни боржника у зобов'язанні. Заперечення нового боржника у зобов'язанні проти вимоги кредитора. Правові наслідки заміни боржника у зобов'язанні, забезпеченому порукою або заставою. Валюта зобов'язання. Недопустимість односторонньої відмови від зобов'язання.

Поняття виконання зобов'язання. Виконання зобов'язання належними сторонами. Виконання обов'язку боржника іншою особою. Виконання зобов'язання частинами. Строк (термін) виконання зобов'язання. Дострокове виконання зобов'язання. Місце виконання зобов'язання. Валюта виконання грошового зобов'язання. Черговість погашення вимог за грошовим

зобов'язанням. Збільшення суми, що виплачується фізичній особі за грошовим зобов'язанням. Прощення. Предмет виконання. Спосіб виконання. Виконання зобов'язання внесенням боргу в депозит нотаріуса. Виконання альтернативного зобов'язання. Виконання зобов'язання, в якому беруть участь кілька кредиторів або кілька боржників. Солідарне зобов'язання. Солідарна вимога кредиторів. Солідарний обов'язок боржників. Право боржника, який виконав солідарний обов'язок, на зворотну вимогу. Підтвердження виконання зобов'язання.

Підстави припинення зобов'язання. Порушення зобов'язання. Правові наслідки порушення зобов'язання. Прострочення боржника. Прострочення кредитора. Вина як підстава відповідальності за порушення зобов'язання. Одностороння відмова від зобов'язання. Правові наслідки порушення зобов'язання з вини кредитора. Підстави звільнення від відповідальності за порушення зобов'язання. Відповідальність боржника за дії інших осіб. Субсидіарна відповідальність. Правові наслідки невиконання обов'язку передати річ, визначену індивідуальними ознаками. Виконання зобов'язання за рахунок боржника. Відповідальність і виконання зобов'язання в натурі. Відшкодування збитків, завданих порушенням зобов'язання. Збитки і неустойка. Відповідальність за порушення грошового зобов'язання.

Тема 14. Способи забезпечення виконання зобов'язання

Способи забезпечення виконання зобов'язання. Форма правочину щодо забезпечення виконання зобов'язання. Загальні умови забезпечення виконання зобов'язання.

Поняття неустойки. Підстави виникнення права на неустойку. Предмет неустойки. Правові наслідки сплати (передання) неустойки.

Порука. Договір поруки. Правові наслідки порушення зобов'язання, забезпеченого порукою. Права та обов'язки поручителя у разі пред'явлення до нього вимоги. Права поручителя, який виконав зобов'язання. Повідомлення поручителя про виконання зобов'язання боржником. Припинення поруки.

Поняття гарантії. Строк дії гарантії. Незалежність гарантії від основного зобов'язання. Правові наслідки порушення боржником зобов'язання, забезпеченого гарантією. Обов'язки гаранта під час розгляду вимоги кредитора. Право гаранта на відмову в задоволенні вимоги кредитора. Обов'язок гаранта. Припинення гарантії. Право гаранта на зворотну вимогу до боржника.

Поняття завдатку. Правові наслідки порушення або припинення зобов'язання, забезпеченого завдатком.

Поняття обтяження рухомого майна. Публічні та приватні обтяження. Застава і притримання як види забезпечувального обтяження.

Поняття застави. Забезпечення майбутньої вимоги. Підстави виникнення застави. Окремі види застав. Предмет застави. Застава майна, що є у спільній власності. Заміна предмета застави. Ризик випадкового знищення або випадкового пошкодження предмета застави. Страхування предмета застави. Оцінка предмета застави. Сторони у договорі застави. Зміст договору застави. Момент виникнення права застави. Користування та розпоряджання предметом застави. Обов'язки володільця предмета застави. Наступна застава. Правові наслідки невиконання зобов'язання, забезпеченого заставою. Звернення

стягнення на предмет застави. Реалізація предмета застави. Дострокове виконання зобов'язання, забезпеченого заставою. Припинення права застави.

Право притримання. Обов'язки кредитора, який притримує річ у себе. Розпорядження річчю, яку притримує кредитор. Задоволення вимог за рахунок речі, яку притримує кредитор.

Тема 15. Цивільно-правовий договір

Поняття та види договору. Свобода договору. Зміст договору. Обов'язковість договору. Типові умови договору. Строк договору. Ціна. Публічний договір. Договір приєднання. Попередній договір. Договір на користь третьої особи. Тлумачення умов договору.

Укладення договору. Форма договору. Момент укладення договору. Пропозиція укласти договір. Прийняття пропозиції. Місце укладення договору. Договір та правові акти органів державної влади, органів влади Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування. Вирішення переддоговірних спорів. Укладення договорів на біржах, аукціонах, конкурсах. Підстави для зміни або розірвання договору. Зміна або розірвання договору у зв'язку з істотною зміною обставин. Правові наслідки зміни або розірвання договору. Форма зміни або розірвання договору.

Тема 16. Окремі види договірних зобов'язань

Договір купівлі-продажу. Предмет договору купівлі-продажу. Форма окремих видів договорів купівлі-продажу. Право продажу товару. Обов'язок продавця попередити покупця про права третіх осіб на товар. Обов'язок продавця передати товар покупцеві. Строк виконання обов'язку передати товар. Момент виконання обов'язку продавця передати товар. Правові наслідки відмови продавця передати товар. Правові наслідки невиконання продавцем обов'язку передати приналежності товару та документи, що стосуються товару. Перехід ризику випадкового знищення або випадкового пошкодження товару. Кількість товару. Асортимент товару. Якість товару. Строк придатності товару. Недоліки товару, за які відповідає продавець. Строки виявлення недоліків і пред'явлення вимоги у зв'язку з недоліками проданого товару. Позовна давність, що застосовується до вимог у зв'язку з недоліками проданого товару. Комплектність товару. Комплект товару. Тара та упаковка за договором купівлі-продажу. Перевірка додержання продавцем умов договору купівлі-продажу. Повідомлення продавця про порушення умов договору купівлі-продажу. Обов'язок покупця прийняти товар. Ціна товару. Оплата товару. Попередня оплата товару. Продаж товару в кредит. Договір роздрібною купівлі-продажу.

Договір поставки. Договір контрактації сільськогосподарської продукції. Договір постачання енергетичними та іншими ресурсами через приєднану мережу. Договір міни. Правове регулювання міни. Договір дарування. Пожертва. Договір ренти. Поняття договору довічного утримання (догляду).

Договір найму. Предмет договору найму. Право передання майна у найм. Плата за користування майном. Строк договору найму. Передання майна наймачеві. Правові наслідки не передання майна наймачеві. Якість речі, переданої у найм. Права третіх осіб на річ, передану у найм.

Правонаступництво у разі зміни власника речі, переданої у найм. Страхування речі, переданої у найм. Ризик випадкового знищення або випадкового пошкодження речі. Користування річчю, переданою у найм. Піднайм. Право власності на плоди, продукцію, доходи, одержані від користування річчю, переданою у найм. Ремонт речі, переданої у найм. Переважні права наймача. Поліпшення наймачем речі, переданої у найм. Наслідки погіршення речі, переданої у найм. Відповідальність за шкоду, що завдана у зв'язку з користуванням річчю, переданою у найм. Припинення договору найму. Право наймодавця відмовитися від договору найму. Розірвання договору найму на вимогу наймодавця. Розірвання договору найму на вимогу наймача. Обов'язки наймача у разі припинення договору найму. Позовна давність, що застосовується до вимог, які випливають із договору найму.

Договір прокату. Договір найму земельної ділянки. Договір найму будівлі або іншої капітальної споруди. Найм (оренда) транспортного засобу. Договір лізингу. Договір найму житла.

Договір позички. Форма договору позички. Позичкодавець. Правові наслідки невиконання обов'язку передати річ у користування. Строк договору позички. Право позичкодавця на відчуження речі. Обов'язки користувача. Розірвання договору позички. Припинення договору позички. Правові наслідки неповернення речі після закінчення строку користування нею.

Договір підряду. Генеральний підрядник і субпідрядник. Виконання роботи з матеріалу підрядника та його засобами. Виконання роботи з матеріалу замовника. Обов'язок підрядника зберігати надане йому майно. Ризик випадкового знищення або випадкового пошкодження матеріалу. Ціна роботи. Кошторис. Ощадливість підрядника. Строки виконання роботи. Обставини, про які підрядник зобов'язаний попередити замовника. Правові наслідки невиконання замовником вимог підрядника. Права замовника під час виконання роботи. Сприяння замовника. Невиконання замовником обов'язків за договором підряду. Права замовника у разі порушення підрядником договору підряду. Обов'язок замовника прийняти роботу, виконану підрядником. Порядок оплати роботи. Розрахунки між сторонами у разі випадкового знищення предмета договору підряду або неможливості закінчення роботи. Право підрядника на притримування. Якість роботи. Відповідальність підрядника за неналежну якість роботи. Гарантія якості роботи. Порядок обчислення гарантійного строку. Обов'язок підрядника передати інформацію замовникові. Конфіденційність одержаної сторонами інформації. Позовна давність, що застосовується до вимог щодо неналежної якості роботи.

Договір побутового підряду. Договір будівельного підряду. Договір підряду на проведення проектних та пошукових робіт. Договір на виконання науково-дослідних або дослідно-конструкторських та технологічних робіт.

Договір про надання послуг. Відшкодування виконавцеві фактичних витрат за договором про безоплатне надання послуг. Строк договору про надання послуг. Відповідальність виконавця за порушення договору про надання послуг. Розірвання договору про надання послуг.

Загальні положення про перевезення. Договір транспортного

експедирування. Договір зберігання. Договір охорони. Договір страхування. Договір доручення. Договір комісії. Договір управління майном. Договір позики. Кредитний договір. Договір банківського вкладу. Договір банківського рахунка. Поняття договору факторингу.

Форми розрахунків. Види безготівкових розрахунків.

Тема 17. Недоговірні зобов'язання

Публічна обіцянка винагороди. Публічна обіцянка винагороди без оголошення конкурсу. Право на публічну обіцянку винагороди без оголошення конкурсу. Зміст завдання. Строк (термін) виконання завдання. Зміна умов публічної обіцянки винагороди. Правові наслідки виконання завдання. Припинення зобов'язання у зв'язку з публічною обіцянкою винагороди.

Публічна обіцянка нагороди за результатами конкурсу. Право на оголошення конкурсу. Умови конкурсу. Зміна умов конкурсу. Відмова від проведення конкурсу

Переможець конкурсу. Особливості оцінювання результатів інтелектуальної, творчої діяльності, які подані на конкурс. Права переможця конкурсу. Повернення учаснику конкурсу речі, поданої на конкурс.

Право на вчинення дій в майнових інтересах іншої особи без її доручення. Надання звіту про вчинення дій в майнових інтересах іншої особи без її доручення. Відшкодування витрат, понесених особою у зв'язку із вчиненням нею дій в майнових інтересах іншої особи без її доручення.

Зобов'язання, що виникають внаслідок рятування здоров'я та життя фізичної особи. Зобов'язання, що виникають у зв'язку з рятуванням майна іншої особи.

Створення загрози життю, здоров'ю, майну фізичної особи або майну юридичної особи. Усунення загрози життю, здоров'ю, майну фізичної особи або майну юридичної особи. Наслідки неусунення загрози життю, здоров'ю, майну фізичної особи або майну юридичної особи. Відшкодування шкоди, завданої внаслідок неусунення загрози життю, здоров'ю, майну фізичної особи або майну юридичної особи.

Тема 18. Відшкодування шкоди за цивільним правом

Зобов'язання з відшкодування шкоди. Поняття і значення зобов'язань з відшкодування шкоди. Підстави деліктної відповідальності. Система зобов'язань з відшкодування шкоди.

Відповідальність за шкоду, заподіяну працівником.

Відповідальність за шкоду, заподіяну органами державної влади. Суб'єкти заподіяння шкоди та суб'єкти відповідальності за шкоду, заподіяну органами державної влади. Особливості відшкодування шкоди, заподіяної органами державної влади.

Відповідальність за шкоду, заподіяну правоохоронними та судовими органами. Суб'єкти заподіяння шкоди та суб'єкти відповідальності за шкоду, заподіяну правоохоронними та судовими органами. Особливості відповідальності за шкоду, заподіяну правоохоронними та судовими органами.

Відповідальність за шкоду, заподіяну життю та здоров'ю фізичної особи. Загальні засади відповідальності за шкоду, заподіяну життю та здоров'ю

фізичної особи. Особливості відшкодування шкоди, заподіяної здоров'ю фізичної особи внаслідок каліцтва чи іншого ушкодження здоров'я. Особливості відшкодування шкоди, завданої внаслідок смерті потерпілого. Порядок відшкодування шкоди, заподіяної внаслідок каліцтва чи іншого ушкодження здоров'я або смерті.

Відповідальність за шкоду, заподіяну малолітніми, неповнолітніми, недієздатними та обмежено дієздатними особами. Порядок відшкодування шкоди, заподіяної малолітніми особами. Відшкодування шкоди, заподіяної неповнолітніми особами. Відшкодування шкоди, заподіяної недієздатними особами та особами обмеженими у дієздатності.

Відповідальність за шкоду, заподіяну джерелом підвищеної небезпеки. Поняття і види джерел підвищеної небезпеки. Суб'єкти відшкодування за шкоду, заподіяну джерелом підвищеної небезпеки. Особливості відповідальності за шкоду, заподіяну джерелом підвищеної небезпеки.

Відшкодування шкоди, внаслідок недоліків товарів, робіт (послуг). Умови відповідальності. Ненадання повної та достовірної інформації. Придатність товару.

Відповідальність за шкоду, заподіяну внаслідок злочину.

Відшкодування моральної шкоди. Умови і порядок відшкодування моральної шкоди.

Набуття, збереження майна без достатньої правової підстави.

Тема 19. Спадкове право

Поняття спадкування. Види спадкування. Склад спадщини. Відкриття спадщини. Місце відкриття спадщини. Спадкоємці. Усунення від права на спадкування. Спадкування права на земельну ділянку. Спадкування частки у праві спільної сумісної власності. Спадкування права на відшкодування збитків, моральної шкоди та сплату неустойки. Спадкування обов'язку відшкодувати майнову шкоду (збитки) та моральну шкоду, яка була завдана спадкодавцем. Обов'язок спадкоємців відшкодувати витрати на утримання, догляд, лікування та поховання спадкодавця.

Спадкування за заповітом. Право на заповіт. Право заповідача на призначення спадкоємців. Право заповідача на визначення обсягу спадщини, що має спадкуватися за заповітом. Право заповідача на заповідальний відказ. Предмет заповідального відказу. Втрата чинності заповідальним відказом. Право заповідача на покладення на спадкоємця інших обов'язків. Право на обов'язкову частку у спадщині. Заповіт з умовою. Заповіт подружжя. Підпризначення спадкоємця. Спадкування частини спадщини, що не охоплена заповітом. Встановлення сервітуту у заповіті. Загальні вимоги до форми заповіту. Посвідчення заповіту нотаріусом. Посвідчення нотаріусом секретних заповітів. Оголошення нотаріусом секретного заповіту. Посвідчення заповіту посадовою, службовою особою органу місцевого самоврядування. Посвідчення заповіту іншою посадовою, службовою особою. Посвідчення заповіту при свідках. Право заповідача на скасування та зміну заповіту. Таємниця заповіту. Тлумачення заповіту. Недійсність заповіту. Право спадкоємця на одержання свідоцтва про право на спадщину в умовах воєнного стану.

Спадкування за законом. Черговість спадкування за законом. Зміна черговості одержання права на спадкування. Спадкування усиновленими та усиновлювачами. Спадкування за правом представлення. Розмір частки у спадщині спадкоємців за законом.

Здійснення права на спадкування. Наслідки пропущення строку для прийняття спадщини. Право на відмову від прийняття спадщини. Право на відмову від прийняття спадщини на користь іншої особи. Відумерлість спадщини. Перерозподіл спадщини. Пред'явлення кредитором спадкодавця вимог до спадкоємців. Обов'язок спадкоємців задовольнити вимоги кредитора. Охорона спадкового майна. Охорона спадкового майна виконавцем заповіту. Управління спадщиною.

Виконання заповіту. Право заповідача на призначення виконавця заповіту. Призначення виконавця заповіту за ініціативою спадкоємців. Право виконавця заповіту на плату за виконання своїх повноважень. Контроль за виконанням заповіту. Право виконавця заповіту на відмову від здійснення своїх повноважень.

Оформлення права на спадщину. Право спадкоємця на одержання свідоцтва про право на спадщину. Обов'язок спадкоємця звернутися за свідоцтвом про право на спадщину на нерухоме майно. Державна реєстрація права на спадщину. Визнання недійсним свідоцтва про право на спадщину.

Спадковий договір. Поняття спадкового договору. Сторони у спадковому договорі. Забезпечення виконання спадкового договору. Розірвання спадкового договору.

Посвідчення заповіту в умовах воєнного стану. Особливості спадкування в умовах воєнного стану.

ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ВСТУПНОГО ІСПИТУ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО»

1. Предмет, метод, функції цивільного права.
2. Принципи цивільного права. Відмежування цивільного права від інших галузей права.
3. Поняття і система цивільного права.
4. Поняття і структура цивільного законодавства.
5. Поняття та види джерел цивільного права.
6. Аналогія закону та аналогія права. Значення судової практики.
7. Дія актів цивільного законодавства у часі.
8. Поняття та особливості цивільних правовідносин.
9. Елементи цивільно-правових відносин.
10. Суб'єктивне цивільне право та суб'єктивний цивільний обов'язок.
11. Види цивільно-правових відносин.
12. Підстави виникнення цивільних прав та обов'язків.
13. Сутність та способи здійснення цивільних прав.
14. Право на захист цивільних прав та інтересів.
15. Відшкодування збитків та інші способи відшкодування майнової шкоди.
16. Відшкодування моральної шкоди.
17. Поняття фізичної особи.
18. Ім'я та місце проживання фізичної особи
19. Цивільна правоздатність фізичної особи.
20. Цивільна дієздатність фізичної особи та її елементи.
21. Часткова цивільна дієздатність фізичної особи.
22. Неповна цивільна дієздатність фізичної особи.
23. Повна цивільна дієздатність та її надання фізичній особі.
24. Встановлення опіки над фізичною особою.
25. Встановлення піклування над фізичною особою.
26. Обмеження цивільної дієздатності фізичної особи.
27. Визнання фізичної особи безвісно відсутньою.
28. Оголошена фізичної особи померлою.
29. Акти цивільного стану.
30. Право фізичної особи на здійснення підприємницької діяльності.
31. Поняття та види особистих немайнових прав.
32. Захист особистого немайнового права.
33. Право на життя. Право на ім'я.
34. Право на повагу до гідності та честі.
35. Право на недоторканість ділової репутації.
36. Право на безпечне для життя, здоров'я і соціальне благополуччя довкілля.
37. Право на охорону здоров'я.
38. Поняття та ознаки юридичної особи.
39. Види юридичних осіб.
40. Підприємницькі товариства.

41. Непідприємницькі товариства.
42. Порядок виникнення юридичної особи.
43. Цивільна правочиноздатність юридичної особи.
44. Припинення юридичної особи.
45. Правові форми участі держави у цивільних відносинах.
46. Поняття та види господарських товариств.
47. Поняття повного товариства.
48. Основні положення про командитне товариство.
49. Поняття товариства з обмеженою відповідальністю.
50. Поняття товариства з додатковою відповідальністю.
51. Поняття акціонерного товариства.
52. Виробничий кооператив.
53. Поняття та класифікація речей.
54. Види об'єктів цивільних прав.
55. Цінні папери.
56. Нематеріальні блага.
57. Поняття та види правочинів.
58. Недійсні правочини та їх правові наслідки.
59. Нотаріальне засвідчення правочинів в умовах воєнного стану.
60. Представництво у цивільному праві.
61. Представництво за довіреністю.
62. Строки та терміни у цивільному праві.
63. Види строків у цивільному праві.
64. Поняття та види строків позовної давності.
65. Право власності.
66. Зміст права власності.
67. Підстави набуття права власності.
68. Підстави припинення права власності.
69. Поняття і види права спільної власності.
70. Право власності на житло.
71. Обмеження права приватної власності в умовах воєнного стану.
72. Захист права власності.
73. Речові права на чуже майно.
74. Виникнення права володіння.
75. Поняття права інтелектуальної власності.
76. Суб'єкти та об'єкти права інтелектуальної власності.
77. Підстави виникнення (набуття) права інтелектуальної власності.
78. Захист права інтелектуальної власності судом.
79. Авторське право.
80. Суб'єкти та об'єкти авторського права.
81. Співавторство.
82. Особисті немайнові права автора.
83. Суміжне право.
84. Суб'єкти та об'єкти суміжних прав.
85. Право інтелектуальної власності на наукове відкриття.

86. Право інтелектуальної власності на винахід, корисну модель, промисловий зразок.
87. Право інтелектуальної власності на компонування інтегральної мікросхеми.
88. Право інтелектуальної власності на раціоналізаторську пропозицію.
89. Право інтелектуальної власності на комерційне найменування та торгівельну марку.
90. Право інтелектуальної власності на географічне зазначення.
91. Право інтелектуальної власності на комерційну таємницю.
92. Поняття зобов'язання та підстави його виникнення.
93. Сторони у зобов'язанні.
94. Заміна кредитора та боржника у зобов'язанні.
95. Загальні умови виконання зобов'язання.
96. Неустойка.
97. Поручка.
98. Гарантія.
99. Завдаток.
100. Застава.
101. Притримання.
102. Підстави та способи припинення зобов'язання.
103. Порухення зобов'язання та правові наслідки порушення зобов'язання.
104. Поняття та види договору.
105. Зміст цивільно – правового договору.
106. Укладання договору та форми договору.
107. Підстави для зміни або розірвання договору.
108. Договори з передачі майна у власність.
109. Договори з передачі майна у тимчасове користування.
110. Договори з виконання робіт.
111. Договори з надання послуг.
112. Договори з передачі майнових прав інтелектуальної власності.
113. Договори про спільну діяльність.
114. Непоіменовані договори.
115. Недоговірні зобов'язання.
116. Публічна обіцянка винагороди без оголошення конкурсу.
117. Публічна обіцянка винагороди за результатами конкурсу.
118. Зобов'язання, що виникають внаслідок рятування здоров'я та життя фізичної особи а також майна фізичної або юридичної особи.
119. Зобов'язання у зв'язку з набуттям, збереженням майна без достатньої правової підстави.
120. Загальні підстави відповідальності за завдану майнову шкоду.
121. Підстави відповідальності за завдану моральну шкоду.
122. Відшкодування майнової шкоди фізичній особі, яка потерпіла від злочину.

123. Відшкодування шкоди, завданої спільно кількома особами. Право зворотної вимоги до винної особи.

124. Відшкодування шкоди, завданої каліцтвом, іншим ушкодженням здоров'я або смертю.

125. Відшкодування шкоди, завданої внаслідок недоліків товарів, робіт (послуг).

126. Поняття спадкування. Види спадкування.

127. Спадкування за законом.

128. Спадкування за заповітом.

129. Здійснення права на спадкування.

130. Оформлення права на спадщину.

131. Виконання заповіту.

132. Спадковий договір.

133. Право спадкоємця на одержання свідоцтва про право на спадщину в умовах воєнного стану.

134. Посвідчення заповіту в умовах воєнного стану.

135. Особливості спадкування в умовах воєнного стану.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО»

Нормативно-правові акти

1. Конституція України від 28 червня 1996р. № 254к/96-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. ст.141. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 15.03.2024)
2. Цивільний кодекс України : Закон України від 16 січня 2003 р. № 435-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 40-44. ст. 356. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15> (дата звернення: 15.03.2024)
3. Цивільний процесуальний кодекс України : Закон України від 18 березня 2004 р. №1618-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2004. № 40-41, 42. ст. 492. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15> (дата звернення: 15.03.2024)
4. Сімейний кодекс України : Закон України від 10 січня 2002 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2002. № 21-22. ст. 135. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2947-14> (дата звернення: 15.03.2024)
5. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 5 липня 2012 р. № 5076-VI *Відомості Верховної Ради України*. 2013. № 27. Ст. 272. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17>
6. Про виконавче провадження: Закон України від 21 квітня 1999 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1999. № 24. Ст. 207. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1404-19> (дата звернення: 15.03.2024)
7. Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини : Закон України від 23 лютого 2006р. *Відомості Верховної Ради України*. 2006. № 30. Ст. 260. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3477-15> (дата звернення: 15.03.2024)
8. Про державну реєстрацію актів цивільного стану. Закон України від 01.07.2010 р. №2398-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2010. № 38. Ст. 509. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2398-17#Text> (дата звернення: 15.03.2024)
9. Про доступ до судових рішень : Закон України від 22 грудня 2005 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2006. № 15. Ст. 128. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3262-15> (дата звернення: 15.03.2024)
10. Про міжнародне приватне право : Закон України від 23 червня 2005 р. № 2709-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2005. № 32. Ст. 422. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2709-15> (дата звернення: 15.03.2024)
11. Про міжнародні договори України : Закон України від 29 червня 2004 р. № 1906-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2004. № 50. Ст. 540. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1906-15> (дата звернення: 15.03.2024)
12. Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів : Закон України від 23 грудня 1997 р. № 1403-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2016. № 29. Ст. 535. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1403-19#n506> (дата звернення: 15.03.2024)
13. Про охорону прав на сорти рослин : Закон України від 21.04.1993 р.

№3116-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1993. № 21. Ст. 218. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3116-12#Text> (дата звернення: 15.03.2024)

14. Про правову допомогу і правові відносини у цивільних, сімейних і кримінальних справах : Конвенція, 22 січня 1993 р. *Офіційний Вісник України*. 2005. № 44. с. 328. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/997_009 (дата звернення: 15.03.2024)

15. Про судовий збір : Закон України від 08 липня 2011 р. № 3674-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2012. N 14. Ст. 87. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3674-17> (дата звернення: 15.03.2024)

16. Про судову експертизу: Закон України від 25 лютого 1994 р. № 4038-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1994. № 28. Ст. 232. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4038-12> (дата звернення: 15.03.2024)

17. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 2 червня 2016 року № 1402-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2016. № 31. Ст.545. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19#Text> (дата звернення: 15.03.2024)

18. Про третейські суди : Закон України від 11 травня 2004 р. № 1701-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2004. № 35. Ст.412. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1701-15> (дата звернення: 15.03.2024)

19. Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини : Закон України від 23 грудня 1997 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1998. № 20. Ст. 99. URL: <https://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/776/97-%D0%B2%D1%80> (дата звернення: 15.03.2024)

20. Про прокуратуру: Закон України від 14 жовтня 2014 р. № **1697-VII** *Відомості Верховної Ради України*. 2015. № 2-3. Ст. 12. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1697-18>

Допоміжна

1. Avramova O., Sloma V., Kulnich O., Fedorenko T., Myrza S. State housing policy of Ukraine: status and development perspectives [Державна житлова політика України: стан та перспективи розвитку]. *Cuestiones Políticas*. 2023. Vol. 41. № 75. P.46 63.(Web of Science). DOI: <https://doi.org/10.46398/cuestpol.4176.02> URL:<https://produccioncientificaluz.org/index.php/cuestiones/article/view/39680/44809>

2. Альтернативні способи вирішення цивільних спорів за законодавством України : навчальний посібник. За ред. канд. юрид. наук, доц. О. Б. Верби-Сидор. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2021. 416 с. URL: http://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/3835/1/verba-sydor_26-05-21.pdf (дата звернення: 15.03.2024).

3. Андрієнко І.С. Цивільний процес України (у схемах і таблицях). Загальна частина: Навч. пос. Одеса: ОДУВС, 2020. 90 с. URL: <http://dspace.oduvs.edu.ua/bitstream/123456789/1746/1/%d0%a6%d0%b8%d0%b2%d1%96%d0%bb%d1%8c%d0%bd%d0%b8%d0%b9%20%d0%bf%d1%80%d0%be%d1%86%d0%b5%d1%81%20%28%d0%b7%d0%b0%d0%b3%d0%b0%d0%bb%d1%8c%d0%bd%d0%b0%20%d1%87%d0%b0%d1%81%d1%82%d0%b8%d0%bd%d0%b0%29%20%d1%83%20%d1%81%d1%85%d0%b5%d0%bc%d0%b0%d1%85%20%d0%90%d0%bd%d0%b4%d1%80%d1%96%d1%94%d0%bd%d0%ba%d0%>

[be.pdf](#) (дата звернення: 15.03.2024).

4. Баб'юк М., Руденко О. Правила інстанційної юрисдикції та наслідки їх порушення в цивільному судочинстві. *Підприємництво, господарство і право*. 2021. № 5. С. 5-10. URL: <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2021/5/1.pdf> (дата звернення: 15.03.2024).

5. Бисага Ю. М. Процесуальне становище експерта та спеціаліста як учасників цивільного процесу. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2021. № 1. С. 31-36. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/anporpr_2021_1_8 (дата звернення: 15.03.2024)

6. Бондаренко-Зелінська Н. Л. Інститут малозначності справ в цивільному судочинстві України як перешкода для ефективної реалізації принципів верховенства права та доступності правосуддя. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2024. № 1. С. 172-178. URL: <http://journal-app.uzhnu.edu.ua/article/view/299841/292350> (дата звернення: 15.03.2024).

7. Борівська В., Михайліна Т. Правовий режим вебсайту та його складників як об'єктів інтелектуальної власності. *Підприємництво, господарство і право*. 2021. № 4. С. 5-9. URL: <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2021/4/2.pdf> (дата звернення: 15.03.2024).

8. Будяченко О.М. Правове забезпечення медіації в Україні: перспективні напрями. *Правові горизонти*. 2021. Т. 14, № 2. С. 118-123. URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/85376/1/Budiachenko_Legal_Support.pdf (дата звернення: 15.03.2024)

9. Булеца С.Б. Особливості компенсації та види моральної шкоди в Італії. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2024. № 1. С. 194-200. URL: <http://journal-app.uzhnu.edu.ua/article/view/299845/292354> (дата звернення: 15.03.2024).

10. Васильєва-Шаламова Ж., Бабішена М. Принцип конфіденційності в медіації: теоретичні проблеми забезпечення. *Підприємництво, господарство і право*. 2021. № 4. С. 10-15. URL: <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2021/4/3.pdf> (дата звернення: 15.03.2024).

11. Герасимчук Л. Застосування позовної давності до сімейних правовідносин. *Підприємництво, господарство і право*. 2021. № 6. С. 11-15. URL: <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2021/6/2.pdf> (дата звернення: 15.03.2024)

12. [Дяченко С. В.](#) Електронні засоби доказування в цивільному. *Правова держава*. 2021. № 42. С. 145-153. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Prav_2021_42_19 (дата звернення: 15.03.2024)

13. Захарова О., Єпанчінцев О. [Поняття та сутність спрощеного позовного провадження](#). *Підприємництво, господарство і право*. 2021. №1. С. 17-21. URL: <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2021/1/4.pdf> (дата звернення: 15.03.2024)

14. Кирдан Б.В., Широковська О.О. Зарубіжний досвід правового регулювання медіації як способу врегулювання спорів. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2022. № 1. С. 89-92. URL: http://lsej.org.ua/1_2022/20.pdf (дата звернення: 15.03.2024).

15. Кройтор В.А. Вплив міжнародно-правових стандартів цивільного судочинства на розгляд справ про визнання необґрунтованими активів та їх стягнення в дохід держави. Юридичний науковий електронний журнал. 2023. Вип. № 3(50). С.117-121. URL: <https://dspace.univd.edu.ua/bitstreams/602e71e0-02f6-45f0-9f88-65281aa54b87/download>
16. [Кузьменко К. О.](#) Добросовісність як концептуальна основа правомірної реалізації цивільних процесуальних прав і обов'язків. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Право*. 2023. Вип. 75(1). С. 187-192. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvuzhpr_2023_75\(1\)_32](http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvuzhpr_2023_75(1)_32) (дата звернення: 15.03.2024).
17. Кухарєв О.Є. Про розуміння значення державної реєстрації права власності на спадщину. *Право і держава*, 2024. № 53. С. 113-123.
18. [Куцик К.](#) Деякі аспекти надання особі психіатричної допомоги у примусовому порядку за цивільним процесуальним законодавством України. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2023. № 2. С. 89-96. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/anopr_2023_2_17 (дата звернення: 15.03.2024).
19. Лісовий С.А. Європейські принципи та поділ спільного майна подружжя: імплементація в національне сімейне законодавство. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2024. Серія «Право». Випуск 81: Частина 1. С. 196-199. URL: <https://visnyk-juris-uzhnu.com/wp-content/uploads/2024/03/32.pdf>
20. [Лічман Л. Г.](#) Вплив норм матеріального і процесуального права на визначення цивільної юрисдикції справи. *Слово Національної школи суддів України*. 2021. № 1. С. 64-78. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/cln_2021_1_8 (дата звернення: 15.03.2024)
21. [Логойда В.](#) Вплив адміністративної компетенції на цивільно-процесуальну правосуб'єктність органів влади. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Право*. 2023. Вип. 76(2). С. 64-68. - URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvuzhpr_2023_76\(2\)_12](http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvuzhpr_2023_76(2)_12) (дата звернення: 15.03.2024).
22. Маковій В.П. Правова природа медіаційних угод. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2021. № 1. С. 76-78. URL: <http://www.sulj.oduvs.od.ua/archive/2021/1/19.pdf> (дата звернення: 15.03.2024).
23. Мирза С.С. Правове регулювання договірних правовідносин у сфері управління багатоквартирним будинком: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції. *Договір як універсальна форма правового регулювання*, м. Івано-Франківськ, 7 квітня 2023 р. Івано-Франківськ: ПНУ. 2023. С. 111-114.
24. Мирза С.С., Гроздева О.О. Загальні положення спадкування в умовах воєнного стану. Приватно-правові та публічно-правові відносини: проблеми теорії та практики: матеріали III міжнарод. наук.-практ. конф., 6 жовтня 2023 р. Кропивницький: ДДУВС, 2023. С. 121-123.
25. Мирза С.С., Ластовченко Є.Г. Процедура усиновлення в умовах воєнного стану. Приватно-правові та публічно-правові відносини: проблеми

теорії та практики: матеріали III міжнарод. наук.-практ. конф., 6 жовтня 2023 р. Кропивницький: ДДУВС, 2023. С. 134-1367.

26. Мирза С.С., Самох М.Ю. Правова охорона добре відомих торговельних марок в Україні: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції «Актуальні питання становлення та розвитку сучасного конституціоналізму в Україні (до 27 річниці Конституції України)». 27 червня 2023 р. Одеса: ОДУВС. 2023. С. 127-130.

27. Мирославський С. Електронні, цифрові, смартдоговори, «e-contracts» в українському праві і законодавстві. *Economics and Law*, 2024. № 1 (72). С. 3-11.

28. Оксанюк О.А. Поняття та правова природа особистих немайнових прав подружжя у доктрині сімейного права. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2024. Серія «Право». Випуск 81: Частина 1. С. 220-224. URL: <http://visnyk-pravo.uzhnu.edu.ua/article/view/300659/292870>

29. Павлова Ю.С. Електронний доказ в цивільному процесі: зарубіжний досвід digital evidence in civil process: international experience. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*, 2023. Вип. № 29. С. 117-119. URL: http://jes.nuoua.od.ua/archive/3_2023/7.pdf

30. [Привиденцев О. Г.](#) Генеза електронних повідомлень як доказів в цивільному процесі. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія: *Право*. 2023. Вип. 75(1). С. 203-210. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvuzhpr_2023_75\(1\)_35](http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvuzhpr_2023_75(1)_35) (дата звернення: 15.03.2024).

31. [Приходько В. Ю.](#) Виконання судових рішень як стадія цивільного процесу. *Журнал східноєвропейського права*. 2020. № 72. С. 53-60. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/jousepr_2020_72_9 (дата звернення: 15.03.2024).

32. Ракул О. Посвідчення права власності на нерухоме майно: порівняльно-правовий аспект. *Наука і техніка сьогодні*, 2024. № 1 (29). С. 185-193.

33. Сердечна І.Л. Шлюбний договір та спадковий договір: порівняльно-правовий аналіз. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2024. № 1. С. 234-238. URL: <http://journal-app.uzhnu.edu.ua/article/view/299875/292380>

34. [Слободяник Т. М.](#) Застосування практики Європейського суду з прав людини в цивільному процесі. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія: *Право*. 2023. Вип. 77(1). С. 159-163. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvuzhpr_2023_77\(1\)_27](http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvuzhpr_2023_77(1)_27) (дата звернення: 15.03.2024).

35. [Феннич В. П.](#) Законна сила ухвал суду першої інстанції в цивільному процесі. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія: *Право*. 2023. Вип. 76(1). С. 189-193. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvuzhpr_2023_76\(1\)_31](http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvuzhpr_2023_76(1)_31) (дата звернення: 15.03.2024).

36. [Чванкін С. А.](#) Використання електронних доказів у цивільних справах, що впливають з кредитних договорів, укладених в електронній формі. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія: *Право*.

2021. Вип. 63. С. 165-170. URL:http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvuz_hpr_2021_63_31 (дата звернення: 15.03.2024).

37. Штефан О.О. Доктринальні підходи до визначення цивільного процесуального права. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2021. № 1. С. 82-90. URL:http://nbuv.gov.ua/UJRN/Triv_2021_1_9 (дата звернення: 15.03.2024).

38. Юркевич Ю.М. Поняття правочинів та їх місце в системі юридичних фактів. Аналітично-порівняльне правознавство. 2024. № 1. С. 253-257. URL:<http://journal-app.uzhnu.edu.ua/article/view/299873/292377> (дата звернення: 15.03.2024).

Інформаційні ресурси

Офіційні веб-сторінки державних органів України

1. <http://rada.gov.ua/> - офіційний портал Верховної Ради України.
2. <http://court.gov.ua/> - офіційний портал Судової влади України.
3. <http://www.kmu.gov.ua/> - єдиний веб-портал органів виконавчої влади України.
4. <http://www.me.gov.ua/> - офіційний портал Міністерства економіки України.
5. <http://mvs.gov.ua> – портал МВС України.
6. <http://www.nbuv.gov.ua>. - офіційний сайт Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського.
7. <https://geneva.mfa.gov.ua/posolstvo/2610-wipo>. - офіційний сайт постійного представництва України при відділенні ООН та інших міжнародних організаціях у Женеві.
8. <http://dspace.onua.edu.ua/>. - репозитарій наукових публікацій НУ «ОЮА».
9. <http://dspace.oduvs.edu.ua/> - репозитарій наукових публікацій Одеського державного університету внутрішніх справ.
10. <http://pgp-journal.kiev.ua/> - офіційний сайт загальноукраїнського науково-практичного господарсько-правового журналу «Підприємництво, господарство і право».
11. <http://chascyvil.onua.edu.ua/index.php/chc/about> - офіційний сайт науково-практичного журналу «Часопис цивілістики».
12. <http://kyivchasprava.kneu.in.ua/index.php/kyivchasprava> - офіційний сайт науково-практичного журналу «Київський часопис права».

Інформаційний обсяг ЦИВІЛЬНИЙ ПРОЦЕС

Тема 1. Поняття, предмет, метод, принципи цивільного процесуального права

Форми та способи захисту цивільних прав. Поняття цивільного процесуального права і його значення. Поняття цивільного процесу (цивільного провадження). Предмет цивільного процесуального права. Метод правового регулювання цивільних процесуальних відносин.

Місце цивільного процесуального права в правовій системі України. Цивільний процес як форма реалізації правосуддя і права громадян на судовий захист.

Судова форма захисту цивільних прав і законних інтересів громадян та організацій. Цивільне судочинство: види та його стадії.

Принципи цивільного процесуального права, їх поняття та значення. Система принципів цивільного процесуального права та їх класифікація.

Принципи закріплені Конституцією України: здійснення правосуддя виключно судами; принцип колегіальності і одноособовості розгляду цивільних справ; незалежність суддів та підкорення їх тільки законові; здійснення судочинства державною мовою; рівність учасників процесу перед законом і судом; гласність судового процесу та його повне фіксування технічними засобами; публічність; змагальність.

Принципи, закріплені законодавством про судочинство: диспозитивність; всебічність і повнота; процесуальна рівність сторін; раціональна процесуальна форма; неможливість процесуального сумісництва; безпосередність судового розгляду; усність судового розгляду; оперативність.

Тема 2. Цивільні процесуальні правовідносини

Поняття цивільних процесуальних правовідносин. Ознаки цивільних процесуальних правовідносин.

Передумови виникнення, зміни та припинення цивільних процесуальних правовідносин. Підстави виникнення, зміни та припинення цивільних процесуальних правовідносин. Елементи цивільних процесуальних правовідносин. Суб'єкти цивільних процесуальних правовідносин.

Суд як суб'єкт цивільних процесуальних правовідносин. Особи, що приймають участь у справі. Процесуальні права та обов'язки осіб, що приймають участь у справі. Поняття цивільної процесуальної правоздатності. Поняття та види цивільної процесуальної дієздатності.

Особи, які не беруть участь у справі (або особи, які сприяють розгляду та вирішенню справи).

Об'єкт цивільних процесуальних правовідносин. Зміст цивільних процесуальних правовідносин.

Тема 3. Окремі питання цивільного процесуального права

Поняття і значення процесуальних строків. Класифікація цивільних процесуальних строків. Характеристика видів цивільних процесуальних строків. Порядок обчислення процесуальних строків, початок перебігу строків у цивільному процесі, зупинення процесуальних строків, закінчення

процесуальних строків, продовження та поновлення процесуальних строків, наслідки пропущення процесуальних строків.

Поняття та види судових витрат, їх значення. Судовий збір. Ставки судового збору. Обчислення розміру судового збору. Порядок визначення розміру судового збору у випадку, коли позовна заява містить майнові та немайнові вимоги. Ціна позову. Звільнення від сплати судових витрат. Об'єкти справляння судового збору.

Витрати, пов'язані із розглядом справи в суді. Розподіл та відшкодування понесених витрат у справі. Повернення судових витрат. Відстрочення, розстрочення і зменшення розміру витрат.

Поняття заходів процесуального примусу. Види заходів процесуального примусу. Мета та порядок застосування окремих заходів процесуального примусу.

Процесуальний порядок застосування попередження. Процесуальний порядок видалення із залу судового засідання. Процесуальний порядок тимчасового вилучення доказів для дослідження судом. Процесуальний порядок застосування приводу. Правові наслідки застосування заходів процесуального примусу.

Тема 4. Докази та доказування у цивільному процесі

Поняття і мета судового доказування. Поняття судових доказів. Предмет доказування. Ступені доказування у цивільному процесі.

Види фактів предметі доказування. Поняття засобів доказування. Пояснення сторін і третіх осіб. Показання свідків, порядок їх дослідження. Письмові докази.

Документи, виготовлені за допомогою комп'ютерної техніки, як засіб доказування у цивільному процесі. Речові докази. Порядок їх дослідження. Порядок огляду речових доказів по місцю їх знаходження. Висновки експерта. Експертиза в цивільному процесі. Факти, які не потребують доказування. Загальновідомі факти. Преюдиціальні факти. Факти, що придумуються. Визнання факту стороною.

Розмежування між сторонами обов'язків по доказуванню. Правові презумпції (поняття, значення). Належність доказів і допустимість засобів доказування. Класифікація доказів. Оцінка судових доказів. Забезпечення доказів. Підстави і порядок забезпечення доказів.

Тема 5. Позовне провадження

Поняття позову та його елементи. Види позову. Передумови права на пред'явлення позову. Об'єднання і роз'єднання позовів. Позовна заява, її реквізити та елементи. Повернення позовної заяви. Відмова у прийнятті позовної заяви.

Способи захисту відповідача від заявленого позову. Заперечення проти позову. Зустрічний позов. Зміни в позовному спорі. Відмова від позову і визнання позову. Мирова угода сторін.

Поняття та завдання провадження по справі до судового розгляду. Поняття та види судових повісток в цивільному процесі. Порядок здійснення судових викликів і повідомлень. Порядок вручення судових повісток.

Тема 6. Судовий розгляд цивільних справ

Поняття і значення стадії судового розгляду. Процесуальний порядок судового розгляду. Значення стадії судового розгляду цивільних справ. Судове засідання - процесуальна форма розгляду цивільних справ. Порядок судового засідання. Повноваження головуєчого судді по веденню справи.

Підготовча частина судового засідання. Розгляд справи по суті. Судові дебати. Постанова та проголошення рішення. Підстави та наслідки відкладення розгляду справи.

Ускладнення в процесі судового розгляду цивільних справ. Підстави та наслідки призупинення провадження по справі. Відкладення розгляду справи. Закриття провадження у справі. Зупинення провадження по справі. Залишення заяви без розгляду. Закінчення справи без винесення судового рішення. Порядок фіксування судового процесу та протоколи. Протокол судового засідання. Зауваження на протокол судового засідання, порядок їх розгляду. Мета та умови проведення заочного розгляду справи. Порядок заочного розгляду.

Особливості здійснення цивільного судочинства в умовах воєнного стану. Проблеми судового захисту прав осіб в умовах воєнного стану.

Окремі аспекти електронного судочинства в умовах воєнного стану.

Тема 7. Наказне провадження

Поняття та особливості наказного провадження. Суб'єкти наказного провадження. Вимога за якими може бути видано судовий наказ. Умови розгляду справи у порядку наказного провадження. Підстави для відмови у видачі судового наказу. Процесуальний порядок порушення справи наказного провадження.

Порядок розгляду справ в порядку наказного провадження. Вимоги до заяви про видачу судового наказу. Судовий наказ: поняття, порядок видачі та скасування, набрання законної сили.

Тема 8. Окреме провадження

Юридична природа окремого провадження. Зміст і значення окремого провадження. Особи, які беруть участь у справах окремого провадження. Процесуальний порядок розгляду справ окремого провадження.

Визнання громадянина обмежено дієздатним чи недієздатним. Визнання громадянина безвісно відсутнім або оголошення його померлим. Усиновлення дітей, які проживають на території України.

Встановлення фактів, що мають юридичне значення. Відновлення прав на втрачені цінні папери на пред'явника. Обов'язкова госпіталізація в протитуберкульозну установу тощо.

Тема 9. Оскарження судових рішень

Загальна характеристика апеляційного оскарження. Строки апеляційного оскарження. Форма і зміст апеляційної скарги (подання). Підготовка і розгляд справи судом апеляційної інстанції. Приєднання співучасників і третіх осіб до апеляційної скарги.

Підготовка і розгляд справи судом апеляційної інстанції. Призначення справи до розгляду у суді апеляційної інстанції. Межі розгляду справи судом апеляційної інстанції. Порядок розгляду справ у суді апеляційної інстанції.

Суть і значення касаційного оскарження та перевірки рішень і ухвал суду першої і апеляційної інстанції. Право касаційного оскарження рішень і ухвал суду та процесуальний порядок його реалізації. Підготовка справи до розгляду у суді касаційної інстанції. Розгляд цивільної справи судом касаційної інстанції. Межі розгляду справи судом касаційної інстанції.

Повноваження суду касаційної інстанції. Зміст касаційної скарги, касаційного подання. Рішення суду касаційної інстанції. Ухвали суду касаційної інстанції.

Загальні правила перегляду справи у зв'язку з нововиявленими або виключними обставинами. Підстави перегляду у зв'язку з нововиявленими обставинами. Підстави перегляду у зв'язку з винятковими обставинами.

Процесуальний порядок розгляду цивільних справ у зв'язку з нововиявленими або виключними обставинами.

Тема 10. Виконавче провадження

Поняття і значення виконавчого провадження. Учасники виконавчого провадження. Підстави виконання і виконавчі документи. Строки пред'явлення рішень до виконання. Учасники виконавчого провадження. Особи, що приймають участь у виконавчому провадженні, і особи, що допомагають у здійсненні виконавчого провадження. Органи і посадові особи, які здійснюють примусове виконання рішень.

Загальні правила виконавчого провадження. Заходи примусового виконання. Звернення стягнення на майно боржника у виконавчому провадженні. Звернення стягнення на майно громадян. Звернення стягнення на майно боржника - юридичної особи.

ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ВСТУПНОГО ІСПИТУ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ЦИВІЛЬНИЙ ПРОЦЕС»

1. Поняття, предмет і метод цивільного процесуального права.
2. Система цивільного процесуального права.
3. Цивільне процесуальне законодавство, межі його дії.
4. Загальні принципи цивільного процесуального права.
5. Спеціальні принципи цивільного процесуального права.
6. Поняття і види цивільного судочинства.
7. Стадії цивільного судочинства.
8. Поняття, ознаки та елементи цивільних правовідносин.
9. Сторони у цивільному процесу: ознаки, права та обов'язки.
10. Поняття та види процесуальної співучасті.
11. Треті особи, які заявляють самостійні вимоги на предмет спору: ознаки, права та обов'язки.
12. Треті особи, які не заявляють самостійні вимоги на предмет спору: ознаки, права та обов'язки.
13. Суд як суб'єкт цивільних процесуальних правовідносин: правовий статус суддів, склад суду.
14. Види представництва у цивільному процесі.
15. Участь у цивільному процесі органів та осіб, які мають право захищати права та інтереси інших осіб.
16. Загальна характеристика осіб, які сприяють розгляду і вирішенню цивільної справи по суті.
17. Свідок як учасник цивільного процесу.
18. Експерт та спеціаліст як учасники цивільного процесу.
19. Загальна характеристика осіб, які здійснюють організаційно-технічне забезпечення цивільного процесу.
20. Поняття та види підсудності. Зміна підсудності цивільної справи.
21. Поняття та види доказів у цивільному процесі.
22. Предмет доказування. Підстави звільнення від доказування.
23. Забезпечення доказів.
24. Поняття і види процесуальних строків, наслідки їх пропусчення.
25. Обчислення початку перебігу та закінчення процесуальних строків.
26. Зупинення, поновлення та продовження процесуальних строків.
27. Засоби здійснення судових викликів та повідомлень.
28. Поняття та види судових витрат.
29. Поняття судового збору. Загальна характеристика розмірів судового збору.
30. Витрати, пов'язані із розглядом судової справи.
31. Поняття та порядок визначення ціни позову.
32. Розподіл судових витрат між сторонами.
33. Види заходів процесуального примусу, підстави та порядок їх застосування.
34. Позов у цивільному процесі: поняття, елементи, види.
35. Об'єднання та роз'єднання позовів. Зміни у позові.

36. Форма та зміст позовної заяви.
37. Залишення позовної заяви без руху, повернення позовної заяви.
38. Відкриття провадження у суді першої інстанції. Відмова у відкритті провадження.
39. Засоби захисту відповідача проти заявленого позову.
40. Суть попереднього судового засідання. Дії судді в рамках попереднього судового засідання.
41. Експертиза в цивільному процесі: поняття, види, порядок призначення, обов'язкове призначення експертизи.
42. Забезпечення позову: поняття, підстави, види.
43. Загальна характеристика стадій судового розгляду у суді першої інстанції.
44. Дії суб'єктів судового розгляду під час підготовчої стадії у суді першої інстанції.
45. Зміст розгляду справи по суті як стадії судового розгляду у суді першої інстанції.
46. Порядок допиту свідків.
47. Дослідження доказів по справі.
48. Судові дебати як стадія судового розгляду у суді першої інстанції.
49. Ухвалення судом першої інстанції рішення по справі. Питання, які вирішує суд під час ухвалення рішення.
50. Загальна характеристика засобів фіксації цивільного процесу.
51. Ускладнення у ході судового розгляду цивільних справ.
52. Розгляд справ у порядку спрощеного позовного провадження.
53. Обов'язок суду зупинити провадження у справі.
54. Підстави та наслідки закриття провадження у справі.
55. Особливості здійснення цивільного судочинства в умовах воєнного стану.
56. Проблеми судового захисту прав осіб в умовах воєнного стану.
57. Окремі аспекти електронного судочинства в умовах воєнного стану.
58. Види судових рішень. Зміст рішення суду.
59. Зміст ухвали суду. Поняття окремої ухвали.
60. виправлення помилок у судовому рішенні. Додаткове рішення суду.
61. Заочний розгляд справи: умови, процедура, порядок скасування та оскарження заочного рішення.
62. Наказне провадження: поняття, вимоги за якими може бути виданий судовий наказ, форма і зміст заяви про видачу наказу.
63. Зміст судового наказу. Набрання судовим наказом законної сили.
64. Порядок скасування судового наказу.
65. Поняття окремого провадження. Категорії справ, які розглядаються в порядку окремого провадження.
66. Загальний порядок розгляду справ окремого провадження.
67. Поняття апеляційного провадження: сутність, право на апеляційне оскарження, строки для такого оскарження.
68. Форма і зміст апеляційної скарги. Приєднання до апеляційної скарги.

69. Порядок подання апеляційної скарги та порядок прийняття її до розгляду.

70. Підготовка розгляду справи апеляційним судом. Призначення справи до розгляду.

71. Порядок розгляду справи апеляційним судом. Повноваження апеляційного суду.

72. Підстави для скасування апеляційним судом рішення суду першої інстанції та ухвалення нового рішення (зміна рішення).

73. Касаційне провадження: сутність, право касаційного оскарження, зміст та порядок подання касаційної скарги.

74. Відкриття касаційного провадження. Підготовка та попередній розгляд справи.

75. Порядок розгляду справи судом касаційної інстанції. Повноваження суду касаційної інстанції.

76. Підстави для скасування касаційним судом рішення і передачі справи на новий розгляд. Підстави для скасування судового рішення і ухвалення нового.

77. Рішення касаційного суду: порядок ухвалення, зміст, законна сила.

78. Провадження у зв'язку з нововиявленими обставинами: підстави та порядок перегляду.

79. Перегляд судових рішень за виключними обставинами: підстави та порядок перегляду.

80. Звернення судових рішень до виконання. Негайне виконання судових рішень.

81. Судовий контроль за виконанням судових рішень.

82. Виконавче провадження як стадія цивільного судочинства.

83. Порядок відкриття виконавчого провадження. Учасники виконавчого провадження.

84. Способи виконання рішень суду.

85. Обов'язкове та факультативне зупинення виконавчого провадження.

86. Закінчення виконавчого провадження.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ЦИВІЛЬНИЙ ПРОЦЕС»

Нормативно-правові акти

1. Конституція України від 28 червня 1996р. № 254к/96-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. ст.141. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 15.03.2024)
2. Цивільний кодекс України : Закон України від 16 січня 2003 р. № 435-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 40-44. ст. 356. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15> (дата звернення: 15.03.2024)
3. Цивільний процесуальний кодекс України : Закон України від 18 березня 2004 р. №1618-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2004. № 40-41, 42. ст. 492. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15> (дата звернення: 15.03.2024)
4. Сімейний кодекс України : Закон України від 10 січня 2002 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2002. № 21-22. ст. 135. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2947-14> (дата звернення: 15.03.2024)
5. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 5 липня 2012 р. № 5076-VI *Відомості Верховної Ради України*. 2013. № 27. Ст. 272. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17>
6. Про виконавче провадження: Закон України від 21 квітня 1999 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1999. № 24. Ст. 207. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1404-19> (дата звернення: 15.03.2024)
7. Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини : Закон України від 23 лютого 2006р. *Відомості Верховної Ради України*. 2006. № 30. Ст. 260. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3477-15> (дата звернення: 15.03.2024)
8. Про державну реєстрацію актів цивільного стану. Закон України від 01.07.2010 р. №2398-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2010. № 38. Ст. 509. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2398-17#Text> (дата звернення: 15.03.2024)
9. Про доступ до судових рішень : Закон України від 22 грудня 2005 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2006. № 15. Ст. 128. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3262-15> (дата звернення: 15.03.2024)
10. Про міжнародне приватне право : Закон України від 23 червня 2005 р. № 2709-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2005. № 32. Ст. 422. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2709-15> (дата звернення: 15.03.2024)
11. Про міжнародні договори України : Закон України від 29 червня 2004 р. № 1906-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2004. № 50. Ст. 540. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1906-15> (дата звернення: 15.03.2024)
12. Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів : Закон України від 23 грудня 1997 р. № 1403-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2016. № 29. Ст. 535. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1403-19#n506> (дата звернення: 15.03.2024)
13. Про охорону прав на сорти рослин : Закон України від 21.04.1993 р.

№3116-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1993. № 21. Ст. 218. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3116-12#Text> (дата звернення: 15.03.2024)

14. Про правову допомогу і правові відносини у цивільних, сімейних і кримінальних справах : Конвенція, 22 січня 1993 р. *Офіційний Вісник України*. 2005. № 44. с. 328. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/997_009 (дата звернення: 15.03.2024)

15. Про судовий збір : Закон України від 08 липня 2011 р. № 3674-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2012. N 14. Ст. 87. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3674-17> (дата звернення: 15.03.2024)

16. Про судову експертизу: Закон України від 25 лютого 1994 р. № 4038-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1994. № 28. Ст. 232. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4038-12> (дата звернення: 15.03.2024)

17. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 2 червня 2016 року № 1402-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2016. № 31. Ст.545. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19#Text> (дата звернення: 15.03.2024)

18. Про третейські суди : Закон України від 11 травня 2004 р. № 1701-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2004. № 35. Ст.412. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1701-15> (дата звернення: 15.03.2024)

19. Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини : Закон України від 23 грудня 1997 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1998. № 20. Ст. 99. URL: <https://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/776/97-%D0%B2%D1%80> (дата звернення: 15.03.2024)

20. Про прокуратуру: Закон України від 14 жовтня 2014 р. № **1697-VII** *Відомості Верховної Ради України*. 2015. № 2-3. Ст. 12. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1697-18>

Допоміжна

21. Avramova O., Sloma V., Kulinich O., Fedorenko T., Myrza S. State housing policy of Ukraine: status and development perspectives [Державна житлова політика України: стан та перспективи розвитку]. *Cuestiones Políticas*. 2023. Vol. 41. № 75. P.46 63.(Web of Science). DOI: <https://doi.org/10.46398/cuestpol.4176.02> URL:<https://produccioncientificaluz.org/index.php/cuestiones/article/view/39680/44809>

22. Альтернативні способи вирішення цивільних спорів за законодавством України : навчальний посібник. За ред. канд. юрид. наук, доц. О. Б. Верби-Сидор. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2021. 416 с. URL: http://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/3835/1/verba-sydor_26-05-21.pdf (дата звернення: 15.03.2024).

23. Андрієнко І.С. Цивільний процес України (у схемах і таблицях). Загальна частина: Навч. пос. Одеса: ОДУВС, 2020. 90 с. URL: <http://dspace.oduvs.edu.ua/bitstream/123456789/1746/1/%d0%a6%d0%b8%d0%b2%d1%96%d0%bb%d1%8c%d0%bd%d0%b8%d0%b9%20%d0%bf%d1%80%d0%be%d1%86%d0%b5%d1%81%20%28%d0%b7%d0%b0%d0%b3%d0%b0%d0%bb%d1%8c%d0%bd%d0%b0%20%d1%87%d0%b0%d1%81%d1%82%d0%b8%d0%bd%d0%b0%29%20%d1%83%20%d1%81%d1%85%d0%b5%d0%bc%d0%b0%d1%8>

[5%20%d0%90%d0%bd%d0%b4%d1%80%d1%96%d1%94%d0%bd%d0%ba%d0%be.pdf](#) (дата звернення: 15.03.2024).

24. Баб'юк М., Руденко О. Правила інстанційної юрисдикції та наслідки їх порушення в цивільному судочинстві. *Підприємництво, господарство і право*. 2021. № 5. С. 5-10. URL: <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2021/5/1.pdf> (дата звернення: 15.03.2024).

25. Бисага Ю. М. Процесуальне становище експерта та спеціаліста як учасників цивільного процесу. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2021. № 1. С. 31-36. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/anprogr_2021_1_8 (дата звернення: 15.03.2024)

26. Бондаренко-Зелінська Н. Л. Інститут малозначності справ в цивільному судочинстві України як перешкода для ефективної реалізації принципів верховенства права та доступності правосуддя. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2024. № 1. С. 172-178. URL: <http://journal-app.uzhnu.edu.ua/article/view/299841/292350> (дата звернення: 15.03.2024).

27. Борівська В., Михайліна Т. Правовий режим вебсайту та його складників як об'єктів інтелектуальної власності. *Підприємництво, господарство і право*. 2021. № 4. С. 5-9. URL: <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2021/4/2.pdf> (дата звернення: 15.03.2024).

28. Будяченко О.М. Правове забезпечення медіації в Україні: перспективні напрями. *Правові горизонти*. 2021. Т. 14, № 2. С. 118-123. URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/85376/1/Budiachenko_Legal_Support.pdf (дата звернення: 15.03.2024)

29. Булеца С.Б. Особливості компенсації та види моральної шкоди в Італії. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2024. № 1. С. 194-200. URL: <http://journal-app.uzhnu.edu.ua/article/view/299845/292354> (дата звернення: 15.03.2024).

30. Васильєва-Шаламова Ж., Бабішена М. Принцип конфіденційності в медіації: теоретичні проблеми забезпечення. *Підприємництво, господарство і право*. 2021. № 4. С. 10-15. URL: <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2021/4/3.pdf> (дата звернення: 15.03.2024).

31. Герасимчук Л. Застосування позовної давності до сімейних правовідносин. *Підприємництво, господарство і право*. 2021. № 6. С. 11-15. URL: <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2021/6/2.pdf> (дата звернення: 15.03.2024)

32. [Дяченко С. В.](#) Електронні засоби доказування в цивільному. *Правова держава*. 2021. № 42. С. 145-153. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Prav_2021_42_19 (дата звернення: 15.03.2024)

33. Захарова О., Єпанчінцев О. [Поняття та сутність спрощеного позовного провадження](#). *Підприємництво, господарство і право*. 2021. №1. С. 17-21. URL: <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2021/1/4.pdf> (дата звернення: 15.03.2024)

34. Кирдан Б.В., Широковська О.О. Зарубіжний досвід правового регулювання медіації як способу врегулювання спорів. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2022. № 1. С. 89-92. URL: http://Isej.org.ua/1_2022/20.pdf (дата звернення: 15.03.2024).

35. Кройтор В.А. Вплив міжнародно-правових стандартів цивільного судочинства на розгляд справ про визнання необґрунтованими активів та їх стягнення в дохід держави. Юридичний науковий електронний журнал. 2023. Вип. № 3(50). С.117-121. URL: <https://dspace.univd.edu.ua/bitstreams/602e71e0-02f6-45f0-9f88-65281aa54b87/download>

36. Кузьменко К. О. Добросовісність як концептуальна основа правомірної реалізації цивільних процесуальних прав і обов'язків. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Право.* 2023. Вип. 75(1). С. 187-192. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvuzhpr_2023_75\(1\)_32](http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvuzhpr_2023_75(1)_32) (дата звернення: 15.03.2024).

37. Кухарєв О.Є. Про розуміння значення державної реєстрації права власності на спадщину. *Право і держава*, 2024. № 53. С. 113-123.

38. Куцик К. Деякі аспекти надання особі психіатричної допомоги у примусовому порядку за цивільним процесуальним законодавством України. *Аналітично-порівняльне правознавство.* 2023. № 2. С. 89-96. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/anopr_2023_2_17 (дата звернення: 15.03.2024).

39. Лісовий С.А. Європейські принципи та поділ спільного майна подружжя: імплементація в національне сімейне законодавство. *Науковий вісник Ужгородського національного університету.* 2024. Серія «Право». Випуск 81: Частина 1. С. 196-199. URL: <https://visnyk-juris-uzhnu.com/wp-content/uploads/2024/03/32.pdf>

40. Лічман Л. Г. Вплив норм матеріального і процесуального права на визначення цивільної юрисдикції справи. *Слово Національної школи суддів України.* 2021. № 1. С. 64-78. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/cln_2021_1_8 (дата звернення: 15.03.2024)

41. Логойда В. Вплив адміністративної компетенції на цивільно-процесуальну правосуб'єктність органів влади. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Право.* 2023. Вип. 76(2). С. 64-68. - URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvuzhpr_2023_76\(2\)_12](http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvuzhpr_2023_76(2)_12) (дата звернення: 15.03.2024).

42. Маковій В.П. Правова природа медіаційних угод. *Південноукраїнський правничий часопис.* 2021. № 1. С. 76-78. URL: <http://www.sulj.oduvs.od.ua/archive/2021/1/19.pdf> (дата звернення: 15.03.2024).

43. Мирза С.С. Правове регулювання договірних правовідносин у сфері управління багатоквартирним будинком: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції. Договір як універсальна форма правового регулювання, м. Івано-Франківськ, 7 квітня 2023 р. Івано-Франківськ: ПНУ. 2023. С. 111-114.

44. Мирза С.С., Гроздева О.О. Загальні положення спадкування в умовах воєнного стану. Приватно-правові та публічно-правові відносини: проблеми теорії та практики: матеріали III міжнарод. наук.-практ. конф., 6 жовтня 2023 р. Кропивницький: ДДУВС, 2023. С. 121-123.

45. Мирза С.С., Ластовченко Є.Г. Процедура усиновлення в умовах воєнного стану. Приватно-правові та публічно-правові відносини: проблеми

теорії та практики: матеріали III міжнарод. наук.-практ. конф., 6 жовтня 2023 р. Кривиницький: ДДУВС, 2023. С. 134-1367.

46. Мирза С.С., Самох М.Ю. Правова охорона добре відомих торговельних марок в Україні: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції «Актуальні питання становлення та розвитку сучасного конституціоналізму в Україні (до 27 річниці Конституції України)». 27 червня 2023 р. Одеса: ОДУВС. 2023. С. 127-130.

47. Мирославський С. Електронні, цифрові, смартдоговори, «e-contracts» в українському праві і законодавстві. *Economics and Law*, 2024. № 1 (72). С. 3-11.

48. Оксанюк О.А. Поняття та правова природа особистих немайнових прав подружжя у доктрині сімейного права. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2024. Серія «Право». Випуск 81: Частина 1. С. 220-224. URL: <http://visnyk-pravo.uzhnu.edu.ua/article/view/300659/292870>

49. Павлова Ю.С. Електронний доказ в цивільному процесі: зарубіжний досвід digital evidence in civil process: international experience. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*, 2023. Вип. № 29. С. 117-119. URL: http://jes.nuoua.od.ua/archive/3_2023/7.pdf

50. [Привиденцев О. Г.](#) Генеза електронних повідомлень як доказів в цивільному процесі. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія: *Право*. 2023. Вип. 75(1). С. 203-210. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvuzhpr_2023_75\(1\)_35](http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvuzhpr_2023_75(1)_35) (дата звернення: 15.03.2024).

51. [Приходько В. Ю.](#) Виконання судових рішень як стадія цивільного процесу. *Журнал східноєвропейського права*. 2020. № 72. С. 53-60. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/jousepr_2020_72_9 (дата звернення: 15.03.2024).

52. Ракул О. Посвідчення права власності на нерухоме майно: порівняльно-правовий аспект. *Наука і техніка сьогодні*, 2024. № 1 (29). С. 185-193.

53. Сердечна І.Л. Шлюбний договір та спадковий договір: порівняльно-правовий аналіз. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2024. № 1. С. 234-238. URL: <http://journal-app.uzhnu.edu.ua/article/view/299875/292380>

54. [Слободяник Т. М.](#) Застосування практики Європейського суду з прав людини в цивільному процесі. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія: *Право*. 2023. Вип. 77(1). С. 159-163. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvuzhpr_2023_77\(1\)_27](http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvuzhpr_2023_77(1)_27) (дата звернення: 15.03.2024).

55. [Феннич В. П.](#) Законна сила ухвал суду першої інстанції в цивільному процесі. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія: *Право*. 2023. Вип. 76(1). С. 189-193. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvuzhpr_2023_76\(1\)_31](http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvuzhpr_2023_76(1)_31) (дата звернення: 15.03.2024).

56. [Чванкін С. А.](#) Використання електронних доказів у цивільних справах, що впливають з кредитних договорів, укладених в електронній формі. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія: *Право*.

2021. Вип. 63. С. 165-170. URL:http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvuzhpr_2021_63_31 (дата звернення: 15.03.2024).

57. Штефан О.О. Доктринальні підходи до визначення цивільного процесуального права. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2021. № 1. С. 82-90. URL:http://nbuv.gov.ua/UJRN/Triv_2021_1_9 (дата звернення: 15.03.2024).

58. Юркевич Ю.М. Поняття правочинів та їх місце в системі юридичних фактів. Аналітично-порівняльне правознавство. 2024. № 1. С. 253-257. URL:<http://journal-app.uzhnu.edu.ua/article/view/299873/292377> (дата звернення: 15.03.2024).

Інформаційні ресурси

Офіційні веб-сторінки державних органів України

1. <http://rada.gov.ua/> - офіційний портал Верховної Ради України.
2. <http://court.gov.ua/> - офіційний портал Судової влади України.
3. <http://www.kmu.gov.ua/> - єдиний веб-портал органів виконавчої влади України.
4. <http://www.me.gov.ua/> - офіційний портал Міністерства економіки України.
5. <http://mvs.gov.ua/> – портал МВС України.
6. <http://www.nbuv.gov.ua/>. - офіційний сайт Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського.
7. <https://geneva.mfa.gov.ua/posolstvo/2610-wipo>. - офіційний сайт постійного представництва України при відділенні ООН та інших міжнародних організаціях у Женеві.
8. <http://dspace.onua.edu.ua/>. - репозитарій наукових публікацій НУ «ОЮА».
9. <http://dspace.oduvs.edu.ua/> - репозитарій наукових публікацій Одеського державного університету внутрішніх справ.
10. <http://pgp-journal.kiev.ua/> - офіційний сайт загальноукраїнського науково-практичного господарсько-правового журналу «Підприємництво, господарство і право».
11. <http://chascyvil.onua.edu.ua/index.php/chc/about> - офіційний сайт науково-практичного журналу «Часопис цивілістики».
12. <http://kyivchasprava.kneu.in.ua/index.php/kyivchasprava> - офіційний сайт науково-практичного журналу «Київський часопис права».

Інформаційний обсяг КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО

Тема 1. Поняття, завдання (функції) кримінального права України. Предмет, метод кримінального права. Принципи кримінального права України

Поняття кримінального права та його специфічні ознаки. Завдання (функції) кримінального права. Предмет та метод кримінально-правового регулювання. Механізм кримінально-правового регулювання та його елементи.

Місце кримінального права в системі права. Кримінальне право в системі інших галузей права (конституційного, кримінально-процесуального, кримінально-виконавчого, адміністративного, цивільного). Співвідношення кримінального права та моралі.

Виникнення та розвиток українського кримінального права.

Система кримінального права України. Загальна та Особлива частина та їх взаємозв'язок. Поняття та система Загальної частини кримінального права.

Наука кримінального права, її зміст та завдання. Соціологія кримінального права як складова частина кримінально-правової науки. Основні школи в науці кримінального права XIX - XX ст.ст. Метод науки кримінального права. Роль науки кримінального права в розробці нового кримінального законодавства України. Наукові засади організації боротьби із кримінальною протиправністю та її попередження. Зв'язок науки кримінального права із кримінологією, правовою статистикою, соціологією та іншими суміжними науками. Система курсу кримінального права. Кримінальне право як навчальна дисципліна у вищих навчальних закладах.

Принципи кримінального права, їх значення та система. Загальноправові принципи кримінального права: законність, демократизм, справедливість, гуманізм, економії заходів державного примусу, рівність громадян перед законом та інші.

Спеціальні принципи кримінального права: відповідальність особи лише за вчинене кримінальне правопорушення, відповідальність за наявності вини, персональний характер відповідальності, індивідуалізація кримінальної відповідальності та покарання, невідворотність кримінальної відповідальності та інші.

Тема 2. Закон про кримінальну відповідальність

Закон про кримінальну відповідальність: поняття та специфічні ознаки.

Джерела кримінального права. Кримінальний закон як джерело кримінального права. Основні етапи розвитку кримінального законодавства України. Основні джерела кримінального права України на окремих етапах його розвитку. Кримінальні кодекси УРСР 1922, 1927 та 1960 років. Кримінальний кодекс України 2001 року та його значення. Законодавства України про кримінальну відповідальність. Конституція України, норми міжнародного права (міжнародні договори), рішення Конституційного Суду України та кримінальне право. Юридична природа та значення роз'яснень Пленуму Верховного Суду України.

Структура та система кримінального закону, його Загальна та Особлива частини. Загальна частина кримінального закону, його зміст та система. Особлива частина кримінального закону, його зміст та система. Єдність Загальної та Особливої частини кримінального закону.

Структура кримінально-правової норми. Структура статей Загальної та Особливої частини кримінального закону. Поняття та види диспозицій статей Особливої частини. Специфіка гіпотези статті Особливої частини. Поняття та види санкцій статей Особливої частини.

Тлумачення кримінального закону та його види. Значення роз'яснень Пленуму Верховного Суду України для правильного застосування кримінального законодавства у судовій практиці, а також для науки кримінального права.

Чинність закону про кримінальну відповідальність у часі. Прийняття та набрання чинності закону про кримінальну відповідальність. Припинення дії закону про кримінальну відповідальність. Поняття часу вчинення кримінального правопорушення. Зворотна дія закону про кримінальну відповідальність та її межі.

Чинність кримінального закону у просторі. Принципи чинності кримінального закону у просторі: територіальний, національний (громадянства), універсальний, реальний. Чинність закону про кримінальну відповідальність стосовно діянь, вчинених на території України. Поняття території України. Чинність закону про кримінальну відповідальність на континентальному шельфі та економічній зоні України. Поняття місця вчинення кримінального правопорушення.

Особливості відповідальності за кримінальні правопорушення, які вчиняються на території України, дипломатичними представниками іноземних держав та іншими особами, які є невідомими по кримінальним справам українським судам.

Чинність закону про кримінальну відповідальність стосовно кримінальних правопорушень, які вчиняються громадянами України або особами без громадянства за межами України. Чинність закону про кримінальну відповідальність стосовно кримінальних правопорушень, які вчиняються іноземцями або особами без громадянства за межами України.

Вирішення питання про кримінальну відповідальність за кримінальні правопорушення, які вчиняються на території іноземної держави військовослужбовцями військових частин, які розташовані за межами України.

Правові наслідки засудження особи за межами України. Видача особи, яка обвинувачується у вчиненні кримінального правопорушення, а також особи, яка є засудженою за вчинення кримінального правопорушення (екстрадиція). Кримінальна відповідальність осіб, які підлягають кримінальній відповідальності за законодавством іноземної держави і перебувають на території України, та виконання вироків, винесених іноземними судами чи міжнародними судовими установами

Тема 3. Кримінальне правопорушення: поняття, ознаки та класифікація. Кримінальна відповідальність та її підстави

Поняття кримінального правопорушення. Історично мінливий характер кола діянь, які визнаються кримінальними правопорушеннями. Формальне, матеріальне, формально-матеріальне визначення кримінального правопорушення. Визначення кримінального правопорушення за чинним кримінальним законодавством України.

Ознаки кримінального правопорушення: суспільна небезпечність (характер, ступінь), кримінальна протиправність, винність, караність, їх зміст. Органічна єдність ознак кримінального правопорушення.

Кримінальне правопорушення та малозначне діяння. Значення ч. 2 ст. 11 КК для визначення кримінальної протиправності діяння.

Кримінальне правопорушення та інші правопорушення. Характер та ступінь суспільної небезпечності та кримінальна протиправність як критерії відмежування кримінального правопорушення від інших правопорушень. Відмінність кримінального правопорушення від аморальних вчинків.

Класифікація кримінального правопорушення. Критерії класифікації. Види (категорії) кримінальних правопорушень: кримінальні проступки; нетяжкі, тяжкі та особливо тяжкі злочини. Значення класифікації кримінальних правопорушень.

Поняття кримінальної відповідальності. Відмінність кримінальної відповідальності від інших видів юридичної відповідальності.

Поняття кримінально-правових відносин. Об'єкт, зміст, суб'єкти кримінально-правових відносин. Юридичні факти в кримінальному праві. Виникнення кримінальної відповідальності, її стадії та припинення.

Форми реалізації кримінальної відповідальності.

Підстави кримінальної відповідальності, поняття та значення. Підстави кримінальної відповідальності у чинному кримінальному законодавстві України. Проблеми підстав кримінальної відповідальності в науці кримінального права.

Тема 4. Склад кримінального правопорушення

Поняття складу кримінального правопорушення. Значення вичерпного переліку ознак складу кримінального правопорушення в кримінальному законодавстві. Склад кримінального правопорушення як юридична конструкція та категорія в теорії кримінального права. Кримінальне правопорушення та склад кримінального правопорушення, їх співвідношення, взаємозв'язок, відмінність.

Елементи та ознаки складу кримінального правопорушення. Об'єктивні та суб'єктивні ознаки складу кримінального правопорушення. Основні (обов'язкові) та додаткові (факультативні) ознаки складу кримінального правопорушення та їх значення для кваліфікації.

Склад кримінального правопорушення, кримінально-правова норма та диспозиція статті Особливої частини кримінального закону, їх співвідношення.

Види складів кримінального правопорушення. Критерії класифікації складів кримінального правопорушення: по характеру та ступеню суспільної небезпеки, по структурі, по законодавчій конструкції.

Тема 5. Об'єкт кримінального правопорушення

Поняття та значення об'єкта кримінального правопорушення (об'єкта кримінально-правової охорони) в кримінальному праві. Загальна характеристика механізму спричинення шкоди об'єкту кримінального правопорушення. Основні теорії об'єкта кримінального правопорушення в науці кримінального права.

Класифікація (види) об'єктів кримінального правопорушення. Загальний, родовий та видовий об'єкти кримінального правопорушення та їх значення. Безпосередній об'єкт кримінального правопорушення та його види. Значення безпосереднього об'єкту для кваліфікації кримінального правопорушення.

Поняття та значення предмету кримінального правопорушення. Об'єкт та предмет кримінального правопорушення, їх взаємозв'язок та відмінність. Потерпілий від кримінального правопорушення. Засоби опису об'єкту та предмету у складах кримінального правопорушення.

Тема 6. Об'єктивна сторона кримінального правопорушення

Поняття, зміст та значення об'єктивної сторони кримінального правопорушення. Об'єктивна сторона кримінального правопорушення. Об'єктивна сторона кримінального правопорушення та об'єктивна сторона складу кримінального правопорушення, їх взаємозв'язок та відмінність. Значення об'єктивної сторони складу кримінального правопорушення та її взаємозв'язок з другими елементами складу кримінального правопорушення. Обов'язкові та факультативні ознаки об'єктивної сторони складу кримінального правопорушення.

Суспільно-небезпечне діяння та його ознаки. Форми суспільно-небезпечного діяння (дія, бездіяльність). Поняття кримінально-правової дії та її ознаки. Вплив непоборної сили, фізичного та психічного примусу на кримінальну відповідальність. Поняття кримінально-правової бездіяльності та її ознаки. Умови кримінальної відповідальності за бездіяльність.

Поняття суспільно небезпечних наслідків. Значення суспільно небезпечних наслідків. Класифікація (види) суспільно небезпечних наслідків.

Поняття причинного зв'язку в кримінальному праві. Об'єктивний характер причинного зв'язку як філософської категорії. Критерії причинного зв'язку в кримінальному праві. Значення правильного встановлення причинного зв'язку для вирішення питання про кримінальну відповідальність. Основні теорії причинного зв'язку в кримінальному праві (теорія необхідного спричинення, адекватного причинного зв'язку та інші).

Час, місце, спосіб, обстановка, засоби (знаряддя) вчинення кримінального правопорушення як факультативні ознаки об'єктивної сторони складу кримінального правопорушення та їх значення.

Тема 7. Особа, яка підлягає кримінальній відповідальності (суб'єкт кримінального правопорушення)

Поняття суб'єкту кримінального правопорушення. Співвідношення поняття "суб'єкт кримінального правопорушення", "виконавець кримінального правопорушення", "особа винного", "особа, яка вчиняє кримінальне правопорушення", "особа злочинця". Кримінально-правове значення особи, яка вчиняє кримінальне правопорушення. Проблеми кримінальної відповідальності юридичної особи в кримінальному праві.

Обов'язкові та факультативні ознаки суб'єкта кримінальне правопорушення та їх значення.

Осудність, неосудність в кримінальному праві. Медичний (біологічний, психіатричний) та юридичний (психологічний) критерії осудності.

Обмежена осудність та її критерії. Кримінальна відповідальність за кримінальні правопорушення, які вчиняються в стані сп'яніння, а також внаслідок вживання алкоголю, наркотичних засобів та інших одурманюючих речовин. Проблема спеціальної ("професійної") осудності в кримінальному праві.

Вік кримінальної відповідальності. Історично мінливі межі віку, з досягненням якого може наставати кримінальна відповідальність. Правила встановлення віку суб'єкта кримінальної відповідальності.

Поняття та ознаки спеціального суб'єкту кримінального правопорушення. Класифікація (види) спеціальних суб'єктів. Поняття службової особи. Значення спеціального суб'єкта для індивідуалізації кримінальної відповідальності та покарання.

Тема 8. Суб'єктивна сторона кримінального правопорушення

Поняття, зміст та значення суб'єктивної сторони кримінального правопорушення. Суб'єктивна сторона складу кримінального правопорушення. Суб'єктивна сторона кримінального правопорушення та суб'єктивна сторона складу кримінального правопорушення, їх взаємозв'язок та відмінність.

Обов'язкові та факультативні ознаки суб'єктивної сторони складу кримінального правопорушення. Значення суб'єктивної сторони складу кримінального правопорушення та її зв'язок з іншими елементами складу кримінального правопорушення.

Поняття вини в кримінальному праві. Принцип винної відповідальності (суб'єктивного ставлення в вину) в кримінальному праві. Соціальна сутність, зміст, обсяг та ступінь вини. Теорії вини в кримінальному праві.

Форми та види вини в кримінальному праві. Значення їх для кваліфікації кримінального правопорушення та призначення покарання.

Поняття умислу та його види. Інтелектуальний та вольовий моменти умислу. Види умислу (прямий, непрямий, заздалегідь обміркований, такий, що виник раптово, афектований, визначений, невизначений, альтернативний).

Поняття необережності та її види. Кримінально протиправна самовпевненість, її інтелектуальний та вольовий моменти. Відмежування кримінально протиправна самовпевненості від непрямого умислу.

Кримінально протиправна недбалість, її інтелектуальний та вольові моменти. Об'єктивні та суб'єктивні критерії кримінально протиправна недбалості. Відмежування кримінально протиправна недбалості від кримінально протиправна самовпевненості.

Невинне спричинення (випадок, казус) та його відмінність від кримінально протиправної недбалості.

Змішана (подвійна, складна) форма вини в кримінальному праві. Особливості складів кримінальних правопорушень із змішаною формою вини.

Мотив, ціль кримінального правопорушення як факультативні ознаки суб'єктивної сторони складу кримінального правопорушення та їх значення. Емоційний склад особи під час вчинення кримінального правопорушення. Афект та його кримінально-правове значення.

Засоби описування суб'єктивної сторони в складах кримінальних правопорушень.

Поняття помилки в кримінальному праві. Юридична та фактична помилки, їх види та вплив на кримінальну відповідальність.

Тема 9. Незакінчене кримінальне правопорушення (стадії вчинення кримінального правопорушення)

Поняття незакінченого кримінального правопорушення. Поняття стадій вчинення кримінального правопорушення та їх види. Значення встановлення стадій вчинення кримінального правопорушення для кримінальної відповідальності. Закінчене кримінальне правопорушення. Момент закінчення окремих кримінальних правопорушень залежно від конструкції їх складів. Проблема кримінальної відповідальності за виявлення умислу.

Готування до кримінального правопорушення та його ознаки. Види готування до кримінального правопорушення. Відмежування готування до кримінального правопорушення від виявлення умислу. Караність готування до кримінального правопорушення.

Замах на кримінальне правопорушення та його ознаки. Види замаху: закінчений та незакінчений замах. Непридатний замах, його види та караність. Відмежування замаху від готування та закінченого кримінального правопорушення.

Підстави та межі кримінальної відповідальності за готування та замах.

Добровільна відмова від доведення кримінального правопорушення до кінця та його ознаки. Підстави та умови виключення кримінальної відповідальності при добровільній відмові. Добровільна відмова на стадіях готування та замаху, її особливості. Питання щодо можливості добровільної відмови в закінченому кримінальному правопорушенні.

Діяльне каяття та його відмінність від добровільної відмови від доведення кримінального правопорушення до кінця.

Особливості добровільної відмови співучасників. Підстави та умови виключення кримінальної відповідальності при добровільній відмові організатора, підбурювача, пособника.

Тема 10. Співучасть у кримінальному правопорушенні

Поняття співучасті у вчиненні кримінального правопорушення та його значення. Об'єктивні та суб'єктивні ознаки співучасті. Необережне спричинення та його відмінність від співучасті. Теорія співучасті в кримінальному праві.

Види співучасників (виконавець, організатор, підбурювач, пособник). Об'єктивні та суб'єктивні ознаки, які характеризують їх діяння.

Форми співучасті в кримінальному правопорушенні. Підстави (критерії) виокремлення різних форм співучасті. Співвиконавство, співучасть із розподілом ролей.

Вчинення кримінального правопорушення групою осіб, групою осіб за попередньою змовою, організованою групою, злочинною організацією. Особливості кваліфікації діянь співучасників залежно від форм співучасті.

Підстави та межі кримінальної відповідальності співучасників. Особливості кваліфікації діянь співучасників. Індивідуалізація кримінальної відповідальності та покарання співучасників.

Співучасть у кримінальних правопорушеннях із спеціальним суб'єктом. Експес виконавця. Невдала співучасть.

Особливості добровільної відмови від доведення кримінального правопорушення до кінця при співучасті.

Поняття причетності до кримінального правопорушення. Відмінності причетності від співучасті. Види причетності (приховування кримінального правопорушення, придбання чи збут майна, здобутого кримінально протиправним шляхом, недонесення та потурання). Умови кримінальної відповідальності за причетність до кримінального правопорушення.

Тема 11. Повторність, сукупність, рецидив кримінальних правопорушень (множина кримінальних правопорушень)

Поняття множини кримінальних правопорушень. Соціальна та юридична природа множини кримінальних правопорушень. Відмежування множини кримінальних правопорушень від одиничних (єдиних) кримінальних правопорушень. Види одиничних кримінальних правопорушень (просте, тривале, продовжуване, складне (ускладнене)). Поєднання в поведінці особи декількох форм множини кримінальних правопорушень.

Форми (види) множини кримінальних правопорушень. Підстави (критерії) виокремлення форм множини кримінальних правопорушень.

Повторність кримінальних правопорушень. Поняття повторності та її види. Повторність, яка передбачена Загальною частиною кримінального законодавства. Повторність, яка передбачена Особливою частиною кримінального законодавства. Поняття неодноразовості, систематичності, кримінально протиправного промислу. Кримінально-правове значення повторності кримінальних правопорушень.

Сукупність кримінальних правопорушень. Поняття сукупності кримінальних правопорушень та її види. Відмежування ідеальної сукупності від одиничного кримінального правопорушення. Кваліфікація кримінальних правопорушень за сукупністю. Відмежування сукупності від конкуренції

кримінально-правових норм. кримінально-правове значення сукупності кримінальних правопорушень.

Рецидив кримінальних правопорушень. Поняття рецидиву кримінальних правопорушень та його види (загальний, спеціальний, простий, неодноразовий, пенітенціарний). Опис рецидиву в Загальній та Особливій частинах кримінального законодавства. Кримінально-правове значення рецидиву кримінальних правопорушень.

Тема 12. Обставини, що виключають кримінальну протиправність діяння

Поняття та юридична природа обставин, що виключають кримінальну протиправність діяння. Види обставин, що виключають кримінальну протиправність діяння. Відмінність обставин, що виключають кримінальну протиправність діяння, від обставин, які виключають кримінальну відповідальність та караність діяння.

Необхідна оборона. Поняття, ознаки та умови правомірності заподіяння шкоди за умови необхідної оборони. Поняття перевищення меж необхідної оборони. Суб'єктивна сторона перевищення меж необхідної оборони. Відповідальність за перевищення меж необхідної оборони. Уявна оборона: поняття та види. Особливості відповідальності за шкоду, яка заподіяна у стані уявної оборони.

Затримання особи, яка вчинила кримінальне правопорушення. Поняття, ознаки та умови правомірності заподіяння шкоди при затриманні особи, яка вчинила кримінальне правопорушення. Поняття перевищення меж, необхідних для затримання особи, яка вчинила кримінальне правопорушення. Відмінність заподіяної шкоди при затриманні злочинця від необхідної оборони.

Крайня необхідність. Поняття, ознаки та умови правомірності заподіяння шкоди при крайній необхідності. Поняття перевищення меж крайньої необхідності. Відмінність крайньої необхідності від необхідної оборони. Відповідальність за перевищення меж крайньої необхідності.

Фізичний та психічний примус. Поняття фізичного та психічного примусу, його види та кримінально-правове значення. Відповідальність за шкоду, заподіяну в умовах фізичного та психічного примусу.

Виконання наказу чи розпорядження. Поняття, ознаки та умови правомірності заподіяння шкоди при виконанні наказу чи розпорядження. Відповідальність за виконання явно кримінально протиправного наказу чи розпорядження. Невиконання явно кримінально протиправного наказу чи розпорядження.

Діяння, пов'язане з ризиком. Поняття, ознаки, умови правомірності заподіяння шкоди при вчиненні діяння, пов'язаного з ризиком. Виправданий ризик. Відповідальність за шкоду, заподіяну вчиненням діяння, пов'язаного з ризиком.

Виконання спеціального завдання з попередження чи розкриття кримінально протиправної діяльності організованої групи чи злочинної організації. Поняття, ознаки, умови правомірності заподіяння шкоди при виконанні спеціального завдання з попередження чи розкриття кримінально

протиправної діяльності організованої групи чи злочинної організації. Особливості кримінальної відповідальності за дії, пов'язані з виконанням спеціального завдання з попередження чи розкриття кримінально протиправної діяльності організованої групи чи злочинної організації.

Виконання обов'язку щодо захисту Вітчизни, незалежності та територіальної цілісності України. Особливості кримінальної відповідальності за дії, пов'язані з виконанням обов'язку щодо захисту Вітчизни, незалежності та територіальної цілісності України.

Тема 13. Звільнення від кримінальної відповідальності

Поняття звільнення від кримінальної відповідальності. Значення інституту звільнення від кримінальної відповідальності. Правові підстави та порядок звільнення від кримінальної відповідальності. Звільнення від кримінальної відповідальності на підставі норм Загальної та Особливої частини кримінального законодавства.

Види звільнення від кримінальної відповідальності, які передбачені нормами Загальної частини.

Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з дійовим каяттям, підстави та умови такого звільнення.

Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з примиренням винного з потерпілим, підстави та умови такого звільнення.

Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з передачею особи на поруки, підстави та умови такого звільнення.

Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку із зміною обстановки, підстави та умови такого звільнення.

Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку із закінченням строків давності. Строки давності. Зупинення та переривання перебігу строків давності. Особливості застосування інституту давності притягнення до кримінальної відповідальності по справам про кримінальні правопорушення, за які може бути призначене довічне позбавлення волі, а також за кримінальні правопорушення проти миру, безпеки людства.

Види звільнення від кримінальної відповідальності, які передбачені нормами Особливої частини. Спеціальні види звільнення від кримінальної відповідальності та їх загальна характеристика.

Тема 14. Поняття покарання та його мета. Система покарання

Поняття кримінального покарання. Ознаки кримінального покарання. Соціальні функції кримінального покарання. Відмінність покарання від інших заходів державного примусу та заходів громадського впливу. Поняття інших заходів кримінально-правового характеру, їх відмінності від покарання.

Цілі покарання за чинним кримінальним законодавством України. Проблема кари як мета покарання. Поняття виправлення засуджених. Загальне та спеціальне попередження (загальна та спеціальна превенція) як мета покарання. Поновлення соціальної справедливості та сприяння викорінюванню кримінальної протиправності як мета покарання.

Поняття ефективності покарання та умови її підвищення.

Система покарань за чинним кримінальним законодавством України. Значення системи покарань в кримінальному праві. Система покарань та види покарання: поняття та співвідношення.

Тема 15. Види покарань

Види покарань. Класифікація кримінальних покарань. Роль та значення окремих видів покарань у боротьбі із кримінальною протиправністю.

Штраф: поняття, зміст, розміри та порядок застосування. Специфіка призначення штрафу у якості додаткового покарання. Заміна штрафу іншими покараннями. Наслідки ухилення від уплати штрафу.

Позбавлення військового, спеціального звання, рангу, чину або кваліфікаційного класу: поняття, зміст, умови та порядок застосування.

Позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю: поняття, зміст, підстави, строки, порядок призначення у якості основного або додаткового покарання. Відповідальність за ухилення від виконання вироку про позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю.

Громадські роботи: поняття, зміст, підстави, строки, порядок призначення. Обмеження у призначенні громадських робіт. Наслідки ухилення від відбування громадських робіт.

Виправні роботи: поняття, зміст, види, строки, умови призначення. Порядок та умови відбування виправних робіт. Підстави та порядок включення в трудовий стаж засудженого строку відбування виправних робіт. Наслідки ухилення від виправних робіт.

Службове обмеження для військовослужбовців: поняття, зміст, підстави, строки та умови призначення.

Конфіскація майна: поняття, зміст, види, умови застосування. Майно, яке не підлягає конфіскації. Відмінність конфіскації майна як кримінального покарання від спеціальної конфіскації.

Арешт: поняття, зміст, підстави, строки, умови призначення. Обмеження в застосуванні арешту.

Обмеження волі: поняття, зміст, підстави, строки, умови застосування. Особи, до яких обмеження волі не може бути застосоване. Правові наслідки ухилення від відбування покарання у вигляді обмеження волі. Правові наслідки за умови успішного відбуття цього покарання.

Тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців: поняття, зміст, підстави, строки та умови призначення.

Позбавлення волі: поняття, зміст, види, підстави, строки та умови призначення. Розвиток цього виду покарання в історії кримінального законодавства. Кримінально-виконавчі установи по виконанню покарання у вигляді позбавлення волі, їх види. Підстави та порядок визначення виду кримінально-виконавчої установи.

Довічне позбавлення волі: підстави їх застосування. Обмеження застосування довічного позбавлення волі.

Тема 16. Призначення покарання

Загальні засади призначення покарання за кримінальним правом України. Значення положень Загальної частини кримінального законодавства для призначення покарання. Врахування при призначенні покарання санкції Особливої частини кримінального закону, ступеню тяжкості вчиненого кримінального правопорушення, особи винного, пом'якшуючих чи обтяжуючих покарання обставин.

Принципи призначення покарання: законність, обґрунтованість, справедливість, гуманність та інші. Значення індивідуалізації покарання для досягнення його цілей.

Обставини, що пом'якшують чи обтяжують покарання, їх види, класифікація та характеристика. Право суду враховувати пом'якшуючі обставини, які не вказані у законі.

Призначення покарання за незакінчене кримінальне правопорушення, кримінальне правопорушення, яке вчинено у співучасті.

Призначення покарання більш м'якого, ніж передбачено законом.

Призначення покарання за наявності обставин, що пом'якшують покарання.

Призначення покарання за вчинення декількох кримінальних правопорушень (за сукупністю кримінальних правопорушень). Принципи та порядок призначення покарання за сукупністю кримінальних правопорушень.

Призначення покарання за декількома вироками (за сукупністю вироків); відмінності від призначення покарання за сукупністю кримінальних правопорушень.

Правила складання покарань та зарахування строку попереднього ув'язнення в строк покарання, призначеного судом. Числення строків покарання.

Тема 17. Звільнення від покарання та його відбування

Поняття та види звільнення від покарання та його відбування. Значення інституту звільнення від покарання та його відбування в кримінальному праві.

Підстави та умови звільнення від відбування покарання з випробуванням та його види. Випробувальний термін, його тривалість та значення. Обов'язки, які покладаються судом на особу, яка звільняється від відбування покарання з випробуванням. Звільнення від відбування покарання з випробуванням вагітних жінок та жінок, які мають дітей віком до семи років. Призначення додаткових покарань при звільненні від відбування покарання з випробуванням. Правові наслідки звільнення від відбування покарання з випробуванням.

Звільнення від відбування покарання у зв'язку із закінченням строків давності виконання обвинувального вироку. Строки давності. Зупинення та переривання перебігу давності.

Умовно-дострокове звільнення від відбування покарання та його значення для виправлення засуджених. Підстави та умови застосування умовно-дострокового звільнення від відбування покарання. Види покарань при відбутті яких можливе застосування умовно-дострокового звільнення. Порядок

застосування умовно-дострокового звільнення. Правові наслідки недотримання звільненим умовно-достроково умов звільнення.

Заміна невідбутої частини покарання більш м'яким. Підстави, умови та порядок заміни невідбутої частини покарання більш м'яким, відмінність від умовно-дострокового звільнення від відбування покарання.

Звільнення від відбування покарання вагітних жінок та жінок, які мають дітей віком до трьох років. Умови та порядок застосування.

Звільнення від покарання за хворобою, підстави та умови застосування.

Звільнення від відбування покарання у зв'язку з прийняттям уповноваженим органом рішення про передачу засудженого для обміну як військовополоненого, підстави та умови застосування.

Звільнення від покарання на підстави закону України про амністію або акта про помилування. Амністія та помилування: юридична природа, порядок застосування. Відмінності амністії від помилування.

Тема 18. Судимість

Судимість: поняття, сутність, значення інституту судимості в кримінальному праві України. Загальноправові та кримінально-правові наслідки судимості.

Погашення судимості. Загальні умови та строки погашення судимості та їх обчислення. Обчислення строків погашення судимості у разі закінчення строку давності виконання обвинувального вироку, умовно-дострокового звільнення від відбування покарання або заміни покарання більш м'яким. Погашення судимості стосовно осіб, до яких застосовано акт амністії чи помилування. Кримінально-правові наслідки переривання строку погашення судимості.

Зняття судимості: підстави, умови, порядок зняття судимості. Кримінально-правове значення зняття судимості.

Тема 19. Інші заходи кримінально-правового характеру. Примусові заходи медичного характеру. Спеціальна конфіскація. Обмежувальні заходи.

Примусові заходи медичного характеру. Поняття та мета примусових заходів медичного характеру та їх юридична природа. Види примусових заходів медичного характеру. Підстави, умови та порядок застосування примусових заходів медичного характеру. Продовження, зміна або припинення застосування примусових заходів медичного характеру.

Примусове лікування. Поняття, цілі примусового лікування та його юридична природа. Примусове лікування осіб, які вчинили кримінальне правопорушення та мають хворобу, яка становить небезпеку для здоров'я інших осіб. Місця примусового лікування.

Спеціальна конфіскація. Поняття та випадки застосування спеціальної конфіскації.

Обмежувальні заходи, що застосовуються до осіб, які вчинили домашнє насильство. Поняття, мета та види заходів.

Тема 20. Заходи кримінально-правового характеру щодо юридичних осіб

Заходи кримінально-правового характеру щодо юридичних осіб як новела у кримінальному законодавстві та їх кримінально-правове значення. Поняття, підстави для застосування до юридичних осіб заходів кримінально-правового характеру. Юридичні особи, до яких застосовуються заходи кримінально-правового характеру. Підстави для звільнення юридичної особи від застосування заходів кримінально-правового характеру.

Види заходів кримінально-правового характеру, що застосовуються до юридичних осіб. Штраф: поняття, підстави та порядок застосування. Конфіскація майна: поняття та умови застосування. Ліквідація: поняття, зміст, підстави застосування.

Загальні правила застосування до юридичних осіб заходів кримінально-правового характеру. Застосування до юридичних осіб заходів кримінально-правового характеру за сукупністю кримінальних правопорушень.

Тема 21. Особливості кримінальної відповідальності та покарання неповнолітніх

Поняття, види та юридична природа заходів кримінально-правового характеру, які можуть бути застосовані до неповнолітніх за кримінальним законодавством України.

Види покарань, які призначаються неповнолітнім (штраф, громадські роботи, виправні роботи, арешт, позбавлення волі). Особливості та порядок призначення цих покарань.

Особливості призначення покарань неповнолітнім.

Особливості звільнення неповнолітніх від кримінальної відповідальності та покарання. Звільнення неповнолітніх від кримінальної відповідальності з застосуванням примусових заходів виховного характеру. Звільнення від покарання неповнолітніх з застосуванням примусових заходів виховного характеру. Види примусових заходів виховного характеру.

Звільнення від відбування покарання неповнолітніх з випробуванням.

Звільнення від кримінальної відповідальності та відбування покарання неповнолітніх у зв'язку із закінчення строків давності.

Умовно-дострокове звільнення неповнолітніх від відбування покарання.

Погашення та зняття судимості стосовно осіб, які вчинили кримінальне правопорушення до досягнення ними вісімнадцятирічного віку. Строки погашення судимості. Дострокове зняття судимості.

Тема 22. Загальна характеристика (основні питання) Загальної частини кримінального права зарубіжних країн

Загальна характеристика Загальної частини кримінального права іноземних держав. Джерела кримінального права зарубіжних країн.

Особливості англо-саксонської та континентальної системи кримінального права. Судовий прецедент та його значення в кримінальному праві.

Загальна характеристика основних інститутів кримінального права зарубіжних країн. Поняття кримінального правопорушення та покарання за

кримінальним правом іноземних держав. Система та види покарань. Заходи безпеки, які не є кримінальним покаранням.

Кримінально-правові школи та теорії в кримінальному праві. Класична, антропологічна, соціологічна школи в кримінальному праві.

Тема 23. Поняття Особливої частини кримінального права України, її система та значення. Поняття та значення кваліфікації кримінального правопорушення.

Поняття Особливої частини кримінального права. Єдність Загальної та Особливої частин кримінального права. Система Особливої частини кримінального права та критерії її побудови. Система Особливої частини Кримінального кодексу України 2001 року. Значення Особливої частини кримінального права.

Роль науки кримінального права у з'ясуванні змісту норм Особливої частини кримінального права.

Поняття кваліфікації кримінального правопорушення. Склад кримінального правопорушення як одна з юридичних підстав кримінальної відповідальності та його роль для кваліфікації кримінального правопорушення. Умови правильної кваліфікації кримінального правопорушення. Кваліфікація кримінального правопорушення і норми Загальної частини кримінального права. Конкуренція норм Особливої частини кримінального закону.

Види кваліфікації кримінального правопорушення. Особливості кваліфікації незакінчених кримінальних правопорушень, кримінальних правопорушень, вчинених у співучасті та зі спеціальним суб'єктом. Кваліфікація кримінальних правопорушень зі складним складом, кримінальних правопорушень, що тривають та продовжуваних кримінальних правопорушень. Кваліфікація кримінальних правопорушень при сукупності, повторності, рецидиві, а також кримінально протиправних діянь при наявності кваліфікуючих ознак. Значення роз'яснень постанов Пленуму Верховного Суду України для правозастосовчої діяльності по кримінальним провадженням.

Тема 24. Злочини проти основ національної безпеки України

Загальна характеристика злочинів проти основ національної безпеки України. Кримінально-правовий аналіз складів злочинів та їх розмежування: Дії, спрямовані на насильницьку зміну чи повалення конституційного ладу або на захоплення державної влади (ст. 109); Посягання на територіальну цілісність і недоторканність України (ст. 110); Фінансування дій, вчинених з метою насильницької зміни чи повалення конституційного ладу або захоплення державної влади, зміни меж території або державного кордону України (ст. 110-2); Державна зрада (ст. 111); Колабораційна діяльність (ст. 111-1); Пособництво державі-агресору (ст. 111-2); Посягання на життя державного чи громадського діяча (ст. 112); Диверсія (ст. 113); Шпигунство (ст. 114); Перешкоджання законній діяльності Збройних Сил України та інших військових формувань (ст. 114-1); Несанкціоноване поширення інформації про направлення, переміщення зброї, озброєння та бойових припасів в Україну, рух, переміщення або розміщення Збройних Сил України чи інших утворених

відповідно до законів України військових формувань, вчинене в умовах воєнного або надзвичайного стану (ст. 114-2).

Тема 25. Кримінальні правопорушення проти життя та здоров'я особи

Поняття, загальна характеристика та система (види) кримінальних правопорушень проти життя та здоров'я. Відмежування від суміжних складів.

Умисне вбивство (ст. 115); Умисне вбивство, вчинене в стані сильного душевного хвилювання (ст. 116); Умисне вбивство матір'ю своєї новонародженої дитини (ст. 117); Умисне вбивство при перевищенні меж необхідної оборони або у разі перевищення заходів, необхідних для затримання особи, яка вчинила кримінальне правопорушення (ст. 118); Вбивство через необережність (ст. 119); Доведення до самогубства (ст. 120); Умисне тяжке тілесне ушкодження (ст. 121); Умисне середньої тяжкості тілесне ушкодження (ст. 122); Умисне тяжке тілесне ушкодження, заподіяне у стані сильного душевного хвилювання (ст. 123); Умисне заподіяння тяжких тілесних ушкоджень у разі перевищення меж необхідної оборони або у разі перевищення заходів, необхідних для затримання особи, яка вчинила кримінальне правопорушення (ст. 124) Умисне легке тілесне ушкодження (ст. 125); Побої і мордування (ст. 126); Домашнє насильство (ст. 126-1); Каткування (ст. 127); Необережне тяжке або середньої тяжкості тілесне ушкодження (ст. 128); Погроза вбивством (ст. 129); Зараження вірусом імунодефіциту людини чи іншої невиліковної інфекційної хвороби (ст. 130); Неналежне виконання професійних обов'язків, що спричинило зараження особи вірусом імунодефіциту людини чи іншої невиліковної інфекційної хвороби (ст. 131); Розголошення відомостей про проведення медичного огляду на виявлення зараження вірусом імунодефіциту людини чи іншої невиліковної інфекційної хвороби (ст. 132); Зараження венеричною хворобою (ст. 133); Незаконне проведення абортів або стерилізації (ст. 134); Залишення в небезпеці (ст. 135); Ненадання допомоги особі, яка перебуває в небезпечному для життя стані (ст. 136); Неналежне виконання обов'язків щодо охорони життя та здоров'я дітей (ст. 137); Незаконна лікувальна діяльність (ст. 138); Ненадання допомоги хворому медичним працівником (ст. 139); Неналежне виконання професійних обов'язків медичним або фармацевтичним працівником (ст. 140); Порушення прав пацієнта (ст. 141); Незаконне проведення дослідів над людиною (ст. 142); Порушення встановленого законом порядку трансплантації анатомічних матеріалів людини (ст. 143); Насильницьке донорство (ст. 144); Незаконне розголошення лікарської таємниці (ст. 145).

Тема 26. Кримінальні правопорушення проти волі, честі та гідності особи

Загальна характеристика кримінальних правопорушень проти волі, честі та гідності особи.

Кримінально-правова характеристика та відмежування від суміжних складів: Незаконне позбавлення волі або викрадення людини (ст. 146); Насильницьке зникнення (ст. 146-1); Захоплення заручників (ст. 147); Підміна дитини (ст. 148); Торгівля людьми (ст. 149); Експлуатація дітей (ст. 150); Використання малолітньої дитини для заняття жебрацтвом (ст. 150-1);

Незаконне поміщення в заклад з надання психічної допомоги (ст. 151); Примушування до шлюбу (ст. 151-2).

Тема 27. Кримінальні правопорушення проти статевої свободи та статевої недоторканості особи

Загальна характеристика кримінальних правопорушень проти статевої свободи та статевої недоторканості особи.

Кримінально-правова характеристика та відмежування від суміжних складів: Зґвалтування (ст. 152); Сексуальне насильство (ст. 153); Примушування до вступу в статевий зв'язок (ст. 154); Вчинення дій сексуального характеру з особою, яка не досягла шістнадцятирічного віку (ст. 155); Розбещення неповнолітніх (ст. 156); Домагання дитини для сексуальних цілей (ст. 156-1).

Тема 28. Кримінальні правопорушення проти виборчих, трудових та інших особистих прав і свобод людини і громадянина

Конституція України про охорону виборчих, трудових та інших особистих прав і свобод людини і громадянина. Поняття, загальна характеристика та система (види) кримінальних правопорушень проти виборчих, трудових та інших особистих прав і свобод людини і громадянина.

Перешкоджання здійсненню виборчого права або права брати участь у референдумі, роботі виборчої комісії або комісії референдуму чи діяльності офіційного спостерігача (ст. 157); Надання неправдивих відомостей до органу ведення Державного реєстру виборців або інше несанкціоноване втручання в роботу Державного реєстру виборців (ст. 158); Незаконне використання виборчого бюлетеня, бюлетеня для голосування на референдумі, голосування виборцем, учасником референдуму більше одного разу, викрадення, пошкодження, приховування або знищення виборчого бюлетеня, бюлетеня для голосування на референдумі (ст. 158-1); Незаконне знищення або пошкодження виборчої документації або документації референдуму (ст. 158-2); Фальсифікація, підроблення, викрадення, пошкодження або знищення виборчої документації, документації референдуму, викрадення, пошкодження, приховування, знищення печатки виборчої комісії, комісії референдуму, виборчої скриньки, списку виборців чи учасників референдуму (ст. 158-3); Порушення таємниці голосування (ст. 159); Порушення порядку фінансування політичної партії, передвиборчої агітації чи агітації референдуму (ст. 159-1); Підкуп виборця, учасника референдуму, члена виборчої комісії або комісії з референдуму (ст. 160); Порушення рівноправності громадян залежно від їх расової, національної належності, релігійних переконань, інвалідності та за іншими ознаками (ст. 161); Порушення недоторканості житла (ст. 162); Порушення таємниці листування, телефонних розмов, телеграфної чи іншої кореспонденції, що передаються засобами зв'язку або через комп'ютер (ст. 163); Ухилення від сплати аліментів на утримання дітей (ст. 164); Ухилення від сплати коштів на утримання непрацездатних батьків (ст. 165); Злісне невиконання обов'язків по догляду за дитиною або за особою, щодо якої встановлена опіка чи піклування (ст. 166); Зловживання опікунськими правами (ст. 167); Розголошення таємниці усиновлення (удочеріння) (ст. 168); Незаконні

дії щодо усиновлення (удочеріння) (ст. 169); Перешкоджання законній діяльності професійних спілок, політичних партій, громадських організацій (ст. 170); Перешкоджання законній професійній діяльності журналістів (ст. 171); Грубе порушення законодавства про працю (ст. 172); Грубе порушення угоди про працю (ст. 173); Примушування до участі у страйку або перешкоджання участі у страйку (ст. 174); Невиплата заробітної плати, стипендії, пенсії чи інших установлених законом виплат (ст. 175); Порушення авторського права і суміжних прав (ст. 176); Порушення прав на винахід, корисну модель, промисловий зразок, топографію інтегральної мікросхеми, сорт рослин, раціоналізаторську пропозицію (ст. 177); Пошкодження релігійних споруд чи культових будинків (ст. 178); Незаконне утримування, осквернення або знищення релігійних святинь (ст. 179); Перешкоджання здійсненню релігійного обряду (ст. 180); Посягання на здоров'я людей під приводом проповідування релігійних віровчень чи виконання релігійних обрядів (ст. 181); Порушення недоторканності приватного життя (ст. 182); Порушення права на отримання освіти (ст. 183); Порушення права на безоплатну медичну допомогу (ст. 184).

Тема 29. Кримінальні правопорушення проти власності

Значення кримінально-правової охорони власності в умовах ринкової економіки. Розвиток кримінального законодавства про відповідальність за кримінальні правопорушення проти власності. Поняття, загальна характеристика та система (види) кримінальних правопорушень проти власності.

Поняття викрадення майна та його ознаки. Форми (види) викрадення, їхні критерії та значення для кваліфікації. Види викрадення в залежності від розміру викраденого майна.

Юридичний аналіз складів кримінальних правопорушень проти власності. Крадіжка (ст. 185); Грабіж (ст. 186); Розбій (ст. 187); Викрадення води, електричної або теплової енергії шляхом її самовільного використання (ст. 188-1); Вимагання (ст. 189); Шахрайство (ст. 190); Привласнення, розтрата майна або заволодіння ним шляхом зловживання службовим становищем (ст. 191); Заподіяння майнової шкоди шляхом обману або зловживання довірою (ст. 192); Незаконне привласнення особою знайденого або чужого майна, що випадково опинилося у неї (ст. 193); Умисне знищення або пошкодження майна (ст. 194); Умисне пошкодження об'єктів електроенергетики (ст. 194-1); Погроза знищення майна (ст. 195); Необережне знищення або пошкодження майна (ст. 196); Порушення обов'язків щодо охорони майна (ст. 197); Самовільне зайняття земельної ділянки та самовільне будівництво (ст. 197-1); Придбання, отримання, зберігання чи збут майна, одержаного кримінально протиправним шляхом (ст. 198).

Тема 30. Кримінальні правопорушення у сфері господарської діяльності

Поняття, загальна характеристика та система (види) кримінальних правопорушень у сфері господарської діяльності.

Виготовлення, зберігання, придбання, перевезення, пересилання, ввезення в Україну з метою використання при продажу товарів, збуту або збут

підроблених грошей, державних цінних паперів, що існують у паперовій формі, білетів державної лотереї, марок акцизного податку чи голографічних захисних елементів (ст. 199); Незаконні дії з документами на переказ, платіжними картками та іншими засобами доступу до банківських рахунків, електронними грошима, обладнанням для їх виготовлення (ст. 200); Контрабанда (ст. 201); Переміщення через митний кордон України поза митним контролем або з приховуванням від митного контролю лісоматеріалів або пиломатеріалів цінних та рідкісних порід дерев, лісоматеріалів необроблених, а також інших лісоматеріалів, заборонених до вивозу за межі митної території України (ст. 201-1); Незаконне використання з метою отримання прибутку гуманітарної допомоги, благодійних пожертв або безоплатної допомоги (ст. 201-2); Незаконний обіг дисків для лазерних систем зчитування, матриць, обладнання та сировини для їх виробництва (ст. 203-1); Незаконна діяльність з організації або проведення азартних ігор, лотерей (ст. 203-2); Незаконне виготовлення, зберігання, збут або транспортування з метою збуту підакцизних товарів (ст. 204); Підроблення документів, які подаються для проведення державної реєстрації юридичної особи та фізичних осіб - підприємців (ст. 205-1); Протидія законній господарській діяльності (ст. 206); Протиправне заволодіння майном підприємства, установи, організації (ст. 206-2); Легалізація (відмивання) майна, одержаного злочинним шляхом (ст. 209); Умисне порушення вимог законодавства про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення (ст. 209-1); Нецільове використання бюджетних коштів, здійснення видатків бюджету чи надання кредитів з бюджету без встановлених бюджетних призначень або з їх перевищенням (ст. 210); Видання нормативно-правових актів, що зменшують надходження бюджету або збільшують витрати бюджету всупереч закону (ст. 211); Ухилення від сплати податків, зборів (обов'язкових платежів) (ст. 212); Ухилення від сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування та страхових внесків на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування (ст. 212-1); Порушення порядку здійснення заготівлі металобрухту та операцій з металобрухтом (ст. 213); Доведення банку до неплатоспроможності (ст. 218-1.); Доведення до банкрутства (ст. 219); Порушення порядку ведення бази даних про вкладників або порядку формування звітності (ст. 220-1); Фальсифікація фінансових документів та звітності фінансової організації, приховування неплатоспроможності фінансової установи або підстав для відкликання (анулювання) ліцензії фінансової установи (ст. 220-2); Шахрайство з фінансовими ресурсами (ст. 222); Маніпулювання на організованих ринках (ст. 222-1); Маніпулювання на енергетичному ринку (ст. 222-2); Підроблення документів, які подаються для реєстрації випуску цінних паперів (ст. 223-1); Виготовлення, збут та використання підроблених цінних паперів (крім державних цінних паперів) (ст. 224); Умисне введення в обіг на ринку України (випуск на ринок України) небезпечної продукції (ст. 227); Незаконне використання знака для товарів і послуг, фірмового найменування, кваліфікованого зазначення походження товару (ст. 229); Незаконне збирання з

метою використання або використання відомостей, що становлять комерційну або банківську таємницю (ст. 231); Розголошення комерційної, банківської таємниці або професійної таємниці на ринках капіталу та організованих товарних ринках (ст. 232); Незаконне використання інсайдерської інформації (ст. 232-1); Приховування інформації про діяльність емітента (ст. 232-2); Незаконне використання інсайдерської інформації щодо оптових енергетичних продуктів (ст. 232-3); Незаконна приватизація державного, комунального майна (ст. 233).

Тема 31. Кримінальні правопорушення проти довкілля

Конституція України про охорону довкілля. Законодавство про охорону довкілля. Поняття, загальна характеристика та система (види) кримінальних правопорушень проти довкілля.

Порушення правил екологічної безпеки (ст. 236); Невжиття заходів щодо ліквідації наслідків екологічного забруднення (ст. 237); Приховування або перекручення відомостей про екологічний стан або захворюваність населення (ст. 238); Забруднення або псування земель (ст. 239); Незаконне заволодіння ґрунтовим покривом (поверхневим шаром) земель (ст. 239-1); Незаконне заволодіння землями водного фонду в особливо великих розмірах (ст. 239-2); Порушення правил охорони або використання надр, незаконне видобування корисних копалин (ст. 240); Незаконне видобування, збут, придбання, передача, пересилання, перевезення, переробка бурштину (ст. 240-1); Забруднення атмосферного повітря (ст. 241); Порушення правил охорони вод (ст. 242); Забруднення моря (ст. 243); Порушення законодавства про континентальний шельф України (ст. 244); Знищення або пошкодження об'єктів рослинного світу (ст. 245); Незаконна порубка або незаконне перевезення, зберігання, збут лісу (ст. 246); Порушення законодавства про захист рослин (ст. 247); Незаконне полювання (ст. 248); Незаконне зайняття рибним, звіриним або іншим водним добувним промислом (ст. 249); Проведення вибухових робіт з порушенням правил охорони рибних запасів (ст. 250); Порушення ветеринарних правил (ст. 251); Умисне знищення або пошкодження територій, взятих під охорону держави, та об'єктів природно-заповідного фонду (ст. 252); Проектування чи експлуатація споруд без систем захисту довкілля (ст. 253); Безгосподарське використання земель (ст. 254).

Тема 32. Кримінальні правопорушення проти громадської безпеки

Поняття, загальна характеристика та система (види) кримінальних правопорушень проти громадської безпеки.

Створення, керівництво злочинною спільнотою або злочинною організацією, а також участь у ній (ст. 255); Встановлення або поширення злочинного впливу (ст. 255-1); Організація, сприяння у проведенні або участь у злочинному зібранні (сходці) (ст. 255-2); Звернення за застосуванням злочинного впливу (ст. 255-3); Сприяння учасникам злочинних організацій та укриття їх злочинної діяльності (ст. 256); Бандитизм (ст. 257); Терористичний акт (ст. 258); Втягнення у вчинення терористичного акту (ст. 258-1); Публічні заклики до вчинення терористичного акту (ст. 258-2); Створення терористичної групи чи терористичної організації (ст. 258-3); Сприяння вчиненню

терористичного акту (ст. 258-4); Фінансування тероризму (ст. 258-5); Завідомо неправдиве повідомлення про загрозу безпеці громадян, знищення чи пошкодження об'єктів власності (ст. 259); Створення не передбачених законом воєнізованих або збройних формувань (ст. 260); Напад на об'єкти, на яких є предмети, що становлять підвищену небезпеку для оточення (ст. 261); Викрадення, привласнення, вимагання вогнепальної зброї, бойових припасів, вибухових речовин чи радіоактивних матеріалів або заволодіння ними шляхом шахрайства або зловживанням службовим становищем (ст. 262); Незаконне поводження зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами (ст. 263); Незаконне виготовлення, переробка чи ремонт вогнепальної зброї або фальсифікація, незаконне видалення чи зміна її маркування, або незаконне виготовлення бойових припасів, вибухових речовин чи вибухових пристроїв (ст. 263-1); Недбале зберігання вогнепальної зброї або бойових припасів (ст. 264); Незаконне поводження з радіоактивними матеріалами (ст. 265); Незаконне виготовлення ядерного вибухового пристрою чи пристрою, що розсіює радіоактивний матеріал або випромінює радіацію (ст. 265-1); Погроза вчинити викрадення або використати радіоактивні матеріали (ст. 266); Порушення правил поводження з вибуховими, легкозаймистими та їдкими речовинами або радіоактивними матеріалами (ст. 267); Порушення вимог режиму радіаційної безпеки (ст. 267-1); Незаконне ввезення на територію України відходів і вторинної сировини (ст. 268); Незаконне перевезення на повітряному судні вибухових або легкозаймистих речовин (ст. 269); Порушення встановлених законодавством вимог пожежної або техногенної безпеки (ст. 270); Умисне знищення або пошкодження об'єктів житлово-комунального господарства (ст. 270-1).

Тема 33. Кримінальні правопорушення проти безпеки виробництва

Загальна характеристика та система (види) кримінальних правопорушень проти безпеки виробництва.

Порушення вимог законодавства про охорону праці (ст. 271); Порушення правил безпеки під час виконання робіт з підвищеною небезпекою (ст. 272); Порушення правил безпеки на вибухонебезпечних підприємствах або у вибухонебезпечних цехах (ст. 273); Порушення правил ядерної або радіаційної безпеки (ст. 274); Порушення правил, що стосуються безпечного використання промислової продукції або безпечної експлуатації будівель і споруд (ст. 275).

Тема 34. Кримінальні правопорушення проти безпеки руху та експлуатації транспорту

Поняття, загальна характеристика та система (види) кримінальних правопорушень проти безпеки руху та експлуатації транспорту (транспортних кримінальних правопорушень). Юридичний аналіз транспортних кримінальних правопорушень та відмежування від суміжних складів.

Порушення правил безпеки руху або експлуатації залізничного, водного чи повітряного транспорту (ст. 276); Здійснення професійної діяльності членом екіпажу або обслуговування повітряного руху диспетчером управління повітряним рухом (диспетчером служби руху) у стані алкогольного сп'яніння або під впливом наркотичних чи психотропних речовин (ст. 276-1);

Пошкодження шляхів сполучення і транспортних засобів (ст. 277); Угон або захоплення залізничного рухомого складу, повітряного, морського чи річкового судна (ст. 278); Блокування транспортних комунікацій, а також захоплення транспортного підприємства (ст. 279); Примушування працівника транспорту до невиконання своїх службових обов'язків (ст. 280); Порушення правил повітряних польотів (ст. 281); Порушення правил використання повітряного простору (ст. 282); Самовільне без нагальної потреби зупинення поїзда (ст. 283); Ненадання допомоги судну та особам, що зазнали лиха (ст. 284); Неповідомлення капітаном назви свого судна при зіткненні суден (ст. 285); Порушення правил безпеки дорожнього руху або експлуатації транспорту особами, які керують транспортними засобами (ст. 286); Порушення правил безпеки дорожнього руху або експлуатації транспорту особами, які керують транспортними засобами в стані сп'яніння (ст. 286-1); Випуск в експлуатацію технічно несправних транспортних засобів або інше порушення їх експлуатації (ст. 287); Порушення нормативно-правових актів, норм і правил, що стосуються убезпечення дорожнього руху (ст. 288); Незаконне заволодіння транспортним засобом (ст. 289); Знищення, підробка або заміна номерів вузлів та агрегатів транспортного засобу (ст. 290); Порушення чинних на транспорті правил (ст. 291); Пошкодження об'єктів магістральних або промислових нафто-, газо-, конденсатопроводів та нафтопродуктопроводів (ст. 292).

Тема 35. Кримінальні правопорушення проти громадського порядку та моральності

Поняття, загальна характеристика та система (види) кримінальних правопорушень проти громадського порядку та моральності. Юридичний аналіз складів кримінальних правопорушень.

Групове порушення громадського порядку (ст. 293); Масові заворушення (ст. 294); Заклики до вчинення дій, що загрожують громадському порядку (ст. 295); Хуліганство (ст. 296); Наруга над могилою, іншим місцем поховання або над тілом померлого (ст. 297); Незаконне проведення пошукових робіт на об'єкті археологічної спадщини, знищення, руйнування або пошкодження об'єктів культурної спадщини (ст. 298); Знищення, пошкодження або приховування документів чи унікальних документів Національного архівного фонду (ст. 298-1); Жорстоке поводження з тваринами (ст. 299); Ввезення, виготовлення або розповсюдження творів, що пропагують культ насильства і жорстокості, расову, національну чи релігійну нетерпимість та дискримінацію (ст. 300); Ввезення, виготовлення, збут і розповсюдження порнографічних предметів (ст. 301); Одержання доступу до дитячої порнографії, її придбання, зберігання, ввезення, перевезення чи інше переміщення, виготовлення, збут і розповсюдження (ст. 301-1); Проведення видовищного заходу сексуального характеру за участю неповнолітньої особи (ст.301-2); Створення або утримання місць розпусти і звідництво (ст. 302); Сутенерство або втягнення особи в заняття проституцією (ст. 303); Втягнення неповнолітніх у протиправну діяльність (ст. 304).

Тема 36. Кримінальні правопорушення у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та інші кримінальні правопорушення проти здоров'я населення

Поняття, загальна характеристика та система (види) кримінальних правопорушень у сфері обороту наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та інших кримінальних правопорушень проти здоров'я населення.

Контрабанда наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів чи прекурсорів або фальсифікованих лікарських засобів (ст. 305); Використання коштів, здобутих від незаконного обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів, прекурсорів, отруйних чи сильнодіючих речовин або отруйних чи сильнодіючих лікарських засобів (ст. 306); Незаконне виробництво, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення, пересилання чи збут наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів (ст. 307); Викрадення, привласнення, вимагання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів чи заволодіння ними шляхом шахрайства або зловживання службовим становищем (ст. 308); Незаконне виробництво, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення чи пересилання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів без мети збуту (ст. 309); Посів або вирощування снотворного маку чи конопель (ст. 310); Незаконне виробництво, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення чи пересилання прекурсорів (ст. 311); Викрадення, привласнення, вимагання прекурсорів або заволодіння ними шляхом шахрайства або зловживання службовим становищем (ст. 312); Викрадення, привласнення, вимагання обладнання, призначеного для виготовлення наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів, чи заволодіння ним шляхом шахрайства або зловживання службовим становищем та інші незаконні дії з таким обладнанням (ст. 313); Незаконне введення в організм наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів (ст. 314); Схиляння до вживання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів (ст. 315); Незаконне публічне вживання наркотичних засобів (ст. 316); Організація або утримання місць для незаконного вживання, виробництва чи виготовлення наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів (ст. 317); Незаконне виготовлення, підроблення, використання чи збут підроблених документів на отримання наркотичних засобів, психотропних речовин або прекурсорів (ст. 318); Незаконна видача рецепта на право придбання наркотичних засобів або психотропних речовин (ст. 319); Порушення встановлених правил обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів (ст. 320); Незаконне виробництво, виготовлення, придбання, перевезення, пересилання, зберігання з метою збуту або збут отруйних чи сильнодіючих речовин або отруйних чи сильнодіючих лікарських засобів (ст. 321); Фальсифікація лікарських засобів або обіг фальсифікованих лікарських засобів (ст. 321-1); Порушення встановленого порядку доклінічного вивчення, клінічних випробувань і державної реєстрації лікарських засобів (ст. 321-2); Незаконна організація або утримання місць для вживання

одурманюючих засобів (ст. 322); Спонування неповнолітніх до застосування допінгу (ст. 323); Схиляння неповнолітніх до вживання одурманюючих засобів (ст. 324); Порухення санітарних правил і норм щодо запобігання інфекційним хворобам та масовим отруєнням (ст. 325); Порухення правил поводження з мікробіологічними або іншими біологічними агентами чи токсинами (ст. 326); Заготівля, перероблення або збут радіоактивно забруднених продуктів харчування чи іншої продукції(ст. 327).

Тема 37. Кримінальні правопорушення у сфері охорони державної таємниці, недоторканності державних кордонів, забезпечення призову та мобілізації

Поняття, загальна характеристика та система (види) кримінальних правопорушень у сфері охорони державної таємниці, недоторканності державних кордонів, забезпечення призову та мобілізації.

Розголошення державної таємниці (ст. 328); Втрата документів, що містять державну таємницю (ст. 329); Передача або збирання відомостей, що становлять службову інформацію, зібрану у процесі оперативно-розшукової, контррозвідувальної діяльності, у сфері оборони країни (ст. 330); Незаконне переправлення осіб через державний кордон України (ст. 332); Порухення порядку в'їзду на тимчасово окуповану територію України та виїзду з неї (ст. 332-1); Незаконне перетинання державного кордону України (ст. 332-2); Порухення порядку здійснення міжнародних передач товарів, що підлягають державному експортному контролю (ст. 333); Порухення правил міжнародних польотів (ст. 334); Ухилення від призову на строкову військову службу, військову службу за призовом осіб офіцерського складу (ст. 335); Ухилення від призову на військову службу під час мобілізації, на особливий період, на військову службу за призовом осіб із числа резервістів в особливий період (ст. 336); Ухилення від проходження служби цивільного захисту в особливий період чи у разі проведення цільової мобілізації (ст. 336-1); Ухилення від військового обліку або навчальних (спеціальних) зборів (ст. 337).

Тема 38. Кримінальні правопорушення проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування, об'єднань громадян та кримінальних правопорушень проти журналістів

Поняття, загальна характеристика та система (види) кримінальних правопорушень проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування та об'єднань громадян. Відмінність цих кримінальних правопорушень від господарських, службових кримінальних правопорушень та кримінальних правопорушень проти правосуддя.

Наруга над державними символами (ст. 338); Незаконне підняття Державного Прапора України на річковому або морському судні (ст. 339); Незаконне перешкоджання організації або проведенню зборів, мітингів, походів і демонстрацій (ст. 340); Захоплення державних або громадських будівель чи споруд (ст. 341); Опір представникові влади, працівникові правоохоронного органу, державному виконавцю, приватному виконавцю, члену громадського формування з охорони громадського порядку і державного кордону або військовослужбовцеві, уповноваженій особі Фонду гарантування вкладів

фізичних осіб (ст. 342); Втручання в діяльність працівника правоохоронного органу, судового експерта, працівника державної виконавчої служби, приватного виконавця (ст. 343); Втручання у діяльність державного діяча (ст. 344); Погроза або насильство щодо працівника правоохоронного органу (ст. 345); Погроза або насильство щодо журналіста (ст. 345-1); Погроза або насильство щодо державного чи громадського діяча (ст. 346); Умисне знищення або пошкодження майна працівника правоохоронного органу, працівника органу державної виконавчої служби чи приватного виконавця (ст. 347); Умисне знищення або пошкодження майна журналіста (ст. 347-1); Посягання на життя працівника правоохоронного органу, члена громадського формування з охорони громадського порядку і державного кордону або військовослужбовця (ст. 348); Посягання на життя журналіста (ст. 348-1); Захоплення представника влади або працівника правоохоронного органу як заручника (ст. 349); Захоплення журналіста як заручника (ст. 349-1); Погроза або насильство щодо службової особи чи громадянина, який виконує громадський обов'язок (ст. 350); Перешкоджання діяльності народного депутата України та депутата місцевої ради (ст. 351); Перешкоджання діяльності Рахункової палати, члена Рахункової палати (ст. 351-1); Перешкоджання діяльності Вищої ради правосуддя, Вищої кваліфікаційної комісії суддів України (ст. 351-2); Умисне знищення або пошкодження майна службової особи чи громадянина, який виконує громадський обов'язок (ст. 352); Самовільне присвоєння владних повноважень або звання службової особи (ст. 353); Підкуп працівника підприємства, установи чи організації (ст. 354); Примушування до виконання чи невиконання цивільно-правових зобов'язань (ст. 355); Самоправство (ст. 356); Викрадення, привласнення, вимагання документів, штампів, печаток, заволодіння ними шляхом шахрайства чи зловживання службовим становищем або їх пошкодження (ст. 357); Підроблення документів, печаток, штампів та бланків, збут чи використання підроблених документів, печаток, штампів (ст. 358); Незаконні придбання, збут або використання спеціальних технічних засобів отримання інформації (ст. 359); Умисне пошкодження або руйнування телекомунікаційної мережі (ст. 360).

Тема 39. Кримінальні правопорушення у сфері використання електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), систем та комп'ютерних мереж і мереж електрозв'язку

Поняття, загальна характеристика та система (види) кримінальних правопорушень у сфері використання електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), систем та комп'ютерних мереж і мереж електрозв'язку.

Несанкціоноване втручання в роботу інформаційних (автоматизованих), електронних комунікаційних, інформаційно-комунікаційних систем, електронних комунікаційних мереж (ст. 361); Створення з метою протиправного використання, розповсюдження або збуту шкідливих програмних чи технічних засобів, а також їх розповсюдження або збут (ст. 361-1); Несанкціоновані збут або розповсюдження інформації з обмеженим доступом, яка зберігається в електронно-обчислювальних машинах (комп'ютерах), автоматизованих системах, комп'ютерних мережах або на носіях

такої інформації (ст. 361-2); Несанкціоновані дії з інформацією, яка оброблюється в електронно-обчислювальних машинах (комп'ютерах), автоматизованих системах, комп'ютерних мережах або зберігається на носіях такої інформації, вчинені особою, яка має право доступу до неї (ст. 362); Порушення правил експлуатації електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), автоматизованих систем, комп'ютерних мереж чи мереж електрозв'язку або порядку чи правил захисту інформації, яка в них оброблюється (ст. 363); Перешкоджання роботі електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), автоматизованих систем, комп'ютерних мереж чи мереж електрозв'язку шляхом масового розповсюдження повідомлень електрозв'язку (ст. 363-1).

Тема 40. Кримінальні правопорушення у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг

Конституція України про регламентації діяльності службових осіб. Поняття, загальна характеристика та система (види) кримінальних правопорушень у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг.

Зловживання владою або службовим становищем (ст. 364); Зловживання повноваженнями службовою особою юридичної особи приватного права незалежно від організаційно-правової форми (ст. 364-1); Здійснення народним депутатом України на пленарному засіданні Верховної Ради України голосування замість іншого народного депутата України (ст. 364-2); Перевищення влади або службових повноважень працівником правоохоронного органу (ст. 365); Зловживання повноваженнями особами, які надають публічні послуги (ст. 365-2); Бездіяльність працівника правоохоронного органу щодо незаконної діяльності з організації або проведення азартних ігор, лотерей (ст. 365-3); Службове підроблення (ст. 366); Декларування недостовірної інформації (ст. 366-2); Неподання суб'єктом декларування декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування (ст. 366-3); Службова недбалість (ст. 367); Прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою (ст. 368); Незаконне збагачення (ст. 368-2); Підкуп службової особи юридичної особи приватного права незалежно від організаційно-правової форми (ст. 368-3); Підкуп особи, яка надає публічні послуги (ст. 368-4); Незаконне збагачення (ст. 368-5); Пропозиція, обіцянка або надання неправомірної вигоди службовій особі (ст. 369); Зловживання впливом (ст. 369-2); Протиправний вплив на результати офіційних спортивних змагань (ст. 369-3); Провокація підкупу (ст. 370).

Тема 41. Кримінальні правопорушення проти правосуддя

Конституція України про здійснення правосуддя. Поняття, загальна характеристика та система (види) кримінальних правопорушень проти правосуддя.

Завідомо незаконні затримання, привід, домашній арешт або тримання під вартою (ст. 371); Притягнення завідомо невинного до кримінальної відповідальності (ст. 372); Примушування давати показання (ст. 373); Порушення права на захист (ст. 374); Постановлення суддею (суддями)

завідомо неправосудного вироку, рішення, ухвали або постанови (ст. 375); Втручання в діяльність судових органів (ст. 376); Незаконне втручання в роботу автоматизованих систем в органах та установах системи правосуддя (ст. 376-1); Погроза або насильство щодо судді, народного засідателя чи присяжного (ст. 377); Умисне знищення або пошкодження майна судді, народного засідателя чи присяжного (ст. 378); Посягання на життя судді, народного засідателя чи присяжного у зв'язку з їх діяльністю, пов'язаною із здійсненням правосуддя (ст. 379); Невжиття заходів безпеки щодо осіб, взятих під захист (ст. 380); Розголошення відомостей про заходи безпеки щодо особи, взятої під захист (ст. 381); Невиконання судового рішення (ст. 382); Завідомо неправдиве повідомлення про вчинення кримінального правопорушення (ст. 383); Введення в оману суду або іншого уповноваженого органу (ст. 384); Відмова свідка від давання показань або відмова експерта чи перекладача від виконання покладених на них обов'язків (ст. 385); Перешкоджання з'явленню свідка, потерпілого, експерта, спеціаліста, примушування їх до відмови від давання показань чи висновку (ст. 386); Розголошення даних оперативно-розшукової діяльності, досудового розслідування (ст. 387); Незаконні дії щодо майна, на яке накладено арешт, заставленого майна або майна, яке описано чи підлягає конфіскації (ст. 388); Ухилення від покарання, не пов'язаного з позбавленням волі (ст. 389); Умисне невиконання угоди про примирення або про визнання винуватості (ст. 389-1); Злісне ухилення особи від відбування адміністративного стягнення у виді суспільно корисних робіт (ст. 389-2); Ухилення від відбування покарання у виді обмеження волі та у виді позбавлення волі (ст. 390); Невиконання обмежувальних заходів, обмежувальних приписів або непроходження програми для кривдників (ст. 390-1); Злісна непокора вимогам адміністрації установи виконання покарань (ст. 391); Дії, що дезорганізують роботу установ виконання покарань (ст. 392); Втеча з місця позбавлення волі або з-під варти (ст. 393); Втеча із спеціалізованого лікувального закладу (ст. 394); Порушення правил адміністративного нагляду (ст. 395); Приховування злочину (ст. 396); Втручання в діяльність захисника чи представника особи (ст. 397); Погроза або насильство щодо захисника чи представника особи (ст. 398); Умисне знищення або пошкодження майна захисника чи представника особи (ст. 399); Посягання на життя захисника чи представника особи у зв'язку з діяльністю, пов'язаною з наданням правової допомоги (ст. 400); Представництво в суді без повноважень (ст. 400-1).

Тема 42. Кримінальні правопорушення проти встановленого порядку несення військової служби (військові кримінальні правопорушення)

Поняття, загальна характеристика та система (види) кримінальних правопорушень проти встановленого порядку несення військової служби (військових кримінальних правопорушень). Об'єкт військових кримінальних правопорушень. Суб'єкт військових кримінальних правопорушень. Відповідальність за співучасть у військових кримінальних правопорушеннях. Військове кримінальне правопорушення та військова дисциплінарна провина.

Поняття військового кримінального правопорушення (ст. 401); Непокора (ст. 402); Невиконання наказу (ст. 403); Опір начальникові або примушування його до порушення службових обов'язків (ст. 404); Погроза або насильство щодо начальника (ст. 405); Порушення статутних правил взаємовідносин між військовослужбовцями за відсутності відносин підлеглості (ст. 406); Самовільне залишення військової частини або місця служби (ст. 407); Дезертирство (ст. 408); Ухилення від військової служби шляхом самокалічення або іншим способом (ст. 409); Викрадення, привласнення, вимагання військовослужбовцем зброї, бойових припасів, вибухових або інших бойових речовин, засобів пересування, військової та спеціальної техніки чи іншого військового майна, а також заволодіння ними шляхом шахрайства або зловживання службовим становищем (ст. 410); Умисне знищення або пошкодження військового майна (ст. 411); Необережне знищення або пошкодження військового майна (ст. 412); Втрата військового майна (ст. 413); Порушення правил поведінки зі зброєю, а також із речовинами і предметами, що становлять підвищену небезпеку для оточення (ст. 414); Порушення правил водіння або експлуатації машин (ст. 415); Порушення правил польотів або підготовки до них (ст. 416); Порушення правил кораблеводіння (ст. 417); Порушення статутних правил вартової служби чи патрулювання (ст. 418); Порушення правил несення прикордонної служби (ст. 419); Порушення правил несення бойового чергування (ст. 420); Порушення статутних правил внутрішньої служби (ст. 421); Розголошення відомостей військового характеру, що становлять державну таємницю, або втрата документів чи матеріалів, що містять такі відомості (ст. 422); Недбале ставлення до військової служби (ст. 425); Бездіяльність військової влади (ст. 426); Перевищення військовою службовою особою влади чи службових повноважень (ст. 426-1); Здача або залишення ворогові засобів ведення війни (ст. 427); Залишення гинучого військового корабля (ст. 428); Самовільне залишення поля бою або відмова діяти зброєю (ст. 429); Добровільна здача в полон (ст. 430); Злочинні дії військовослужбовця, який перебуває в полоні (ст. 431); Мародерство (ст. 432); Насильство над населенням у районі воєнних дій (ст. 433); Погане поводження з військовополоненими (ст. 434); Незаконне використання символіки Червоного Хреста, Червоного Півмісяця, Червоного Кристала та зловживання нею (ст. 435); Образа честі і гідності військовослужбовця, погроза військовослужбовцю (ст. 435-1).

Тема 43. Кримінальні правопорушення проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку

Поняття, загальна характеристика та система (види) кримінальних правопорушень проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку. Міжнародні кримінальні правопорушення та кримінальні правопорушення міжнародного характеру. Поняття та характеристика воєнних злочинів.

Пропаганда війни (ст. 436); Виготовлення, поширення комуністичної, нацистської символіки та пропаганда комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів (ст. 436-1); Виправдовування, визнання правомірною, заперечення збройної агресії

Російської Федерації проти України, глорифікація її учасників (ст. 436-2); Планування, підготовка, розв'язування та ведення агресивної війни (ст. 437); Порушення законів та звичаїв війни (ст. 438); Застосування зброї масового знищення (ст. 439); Розроблення, виробництво, придбання, зберігання, збут, транспортування зброї масового знищення (ст. 440); Екоцид (ст. 441); Геноцид (ст. 442); Посягання на життя представника іноземної держави (ст. 443); Злочини проти осіб та установ, що мають міжнародний захист (ст. 444); Незаконне використання символіки Червоного Хреста, Червоного Півмісяця, Червоного Кристала (ст. 445); Піратство (ст. 446); Найманство (ст. 447).

ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ВСТУПНОГО ІСПИТУ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО»

1. Поняття та система кримінального права.
2. Завдання, функції кримінального права.
3. Принципи кримінального права.
4. Принцип винної відповідальності.
5. Кримінальне право та інші галузі права.
6. Наука кримінального права.
7. Поняття та підстави кримінальної відповідальності.
8. Поняття та структура закону про кримінальну відповідальність.
9. Поняття та види тлумачення закону про кримінальну відповідальність.
10. Чинність закону про кримінальну відповідальність у часі.
11. Чинність закону про кримінальну відповідальність у просторі.
12. Правові наслідки засудження особи за межами України.
13. Поняття кримінального правопорушення та його ознаки.
14. Класифікація кримінального правопорушення.
15. Поняття складу кримінального правопорушення, його ознаки та елементи.
16. Види складу кримінального правопорушення.
17. Формальний та матеріальний склад кримінального правопорушення.
18. Поняття та види об'єкта кримінального правопорушення.
19. Об'єкт та предмет кримінального правопорушення. Їх взаємозв'язок та відмінність.
20. Поняття та ознаки об'єктивної сторони кримінального правопорушення.
21. Умови кримінальної відповідальності за кримінально протиправну бездіяльність.
22. Поняття та види суспільно небезпечних наслідків.
23. Поняття причинного зв'язку та його значення в кримінальному праві.
24. Місце, час, обстановка, спосіб та засоби вчинення кримінального правопорушення.
25. Поняття та види суб'єктів кримінального правопорушення.
26. Поняття спеціального суб'єкту кримінального правопорушення.
27. Поняття загального суб'єкту кримінального правопорушення.
28. Поняття та критерії осудності.
29. Поняття неосудності та її критерії.
30. Поняття та критерії обмеженої осудності.
31. Поняття та ознаки суб'єктивної сторони кримінального правопорушення.
32. Поняття та форми вини.
33. Умисел та його види.
34. Необережність та її види.
35. Поняття змішаної форми вини.
36. Кримінально протиправна самовпевненість, її відмінність від непрямого умислу.

37. Мотив та мета кримінального правопорушення.
38. Поняття та види помилки в кримінальному праві.
39. Відмінність кримінально правова недбалості від казусу. Значення цього питання в кримінальному праві.
40. Поняття та види стадій кримінального правопорушення.
41. Поняття та види готування до кримінального правопорушення.
42. Поняття та види замаху на кримінальне правопорушення.
43. Поняття та ознаки добровільної відмови від вчинення кримінального правопорушення.
44. Відмінність добровільної відмови від кримінального правопорушення від діяльного каяття.
45. Поняття та ознаки співучасті.
46. Види співучасників.
47. Форми співучасті.
48. Особливості відповідальності організатора та учасника злочинної організації. Експес виконавця та його види.
49. Особливості відповідальності співучасників у разі добровільної відмови від вчинення кримінального правопорушення.
50. Поняття та види причетності до кримінального правопорушення.
51. Види одиничних кримінальних правопорушень.
52. Поняття триваючого кримінального правопорушення.
53. Поняття продовжуваного кримінального правопорушення.
54. Поняття та види повторності кримінальних правопорушень.
55. Види сукупності кримінальних правопорушень.
56. Рецидив кримінального правопорушення.
57. Види обставин, що виключають кримінально протиправного діяння.
58. Ознаки необхідної оборони.
59. Поняття перевищення меж необхідної оборони, затримання особи, яка вчинила кримінального правопорушення.
60. Ознаки крайньої необхідності.
61. Особливості кримінальної відповідальності за заподіяну шкоду вчинену під впливом фізичного або психічного примусу.
62. Особливості кримінальної відповідальності за заподіяння шкоди під час виконання спеціального завдання з попередження чи розкриття кримінально протиправної діяльності організованої групи або злочинної організації.
63. Поняття та види звільнення від кримінальної відповідальності.
64. Відмінності загальних видів від спеціальних видів звільнення від кримінальної відповідальності.
65. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з передачею особи на поруки.
66. Поняття та ознаки покарання.
67. Мета покарання.
68. Система покарання.
69. Характеристика основних видів покарання.
70. Характеристика додаткових видів покарання.

71. Характеристика покарань, що можуть призначатися і як основні, і як додаткові.

72. Обмеження волі: умови та порядок призначення.

73. Виправні роботи: умови та порядок призначення.

74. Позбавлення волі: умови та порядок призначення.

75. Загальні засади призначення покарання.

76. Обставини, які пом'якшують покарання.

77. Обставини, які обтяжують покарання.

78. Правила призначення покарання за сукупністю кримінальних правопорушень.

79. Правила призначення покарання за сукупністю вироків.

80. Види звільнення від покарання та його відбування.

81. Поняття звільнення від відбування покарання з випробуванням.

82. Звільнення від відбування покарання з випробуванням вагітних жінок і жінок, які мають дітей віком до семи років.

83. Умовно-дострокове звільнення від відбування покарання.

84. Амністія.

85. Помилування.

86. Поняття судимості.

87. Погашення та зняття судимості.

88. Поняття та види примусових заходів медичного характеру.

89. Особливості кримінальної відповідальності неповнолітніх.

90. Види та умови застосування до неповнолітніх примусових заходів виховного характеру.

91. Система покарань, яка застосовується до неповнолітніх.

92. Особливості призначення покарання неповнолітнім.

93. Особливості умовно-дострокового звільнення неповнолітніх від відбування покарання.

— *Особлива частина:*

94. Поняття та система Особливої частини кримінального права, її взаємодія із Загальною частиною кримінального права.

95. Поняття та види кваліфікації кримінального правопорушення. Значення цих питань для правозастосовчої діяльності працівників правоохоронних органів.

96. Поняття конкуренції кримінально-правових норм.

97. Правила кваліфікації кримінальних правопорушень при конкуренції кримінально-правових норм.

98. Кваліфікація незакінчених кримінальних правопорушень та кримінальних правопорушень, які скоєні у співучасті.

99. Поняття та система кримінальних правопорушень проти основ національної безпеки України.

100. Відмінність державної зради від шпигунства.

101. Диверсія. Аналіз складу кримінального правопорушення.

102. Колабораційна діяльність.

103. Перешкоджання законній діяльності Збройних Сил України та інших військових формувань.

104. Несанкціоноване поширення інформації про направлення, переміщення зброї, озброєння та бойових припасів в Україну, рух, переміщення або розміщення Збройних Сил України чи інших утворених відповідно до законів України військових формувань, вчинене в умовах воєнного або надзвичайного стану.

105. Поняття та види умисного вбивства, їх характеристика.

106. Відмінність умисного вбивства від умисного тяжкого тілесного ушкодження що спричинило смерть потерпілого.

107. Вбивство через необережність. Відмінність цього кримінального правопорушення від казусу.

108. Погроза вбивством. Відмінність цього кримінального правопорушення від виявлення умислу та від готування і замаху на вбивство.

109. Система кримінальних правопорушень проти здоров'я особи.

110. Поняття умисного тяжкого тілесного ушкодження.

111. Умисне середньої тяжкості та легке тілесне ушкодження. Відмежування цих кримінальних правопорушень.

112. Побої, мордування та катування. Їх відмінність від спричинення особі тілесних ушкоджень.

113. Залишення в небезпеці та ненадання допомоги особі, що знаходиться у небезпечному для життя стані.

114. Незаконне позбавлення волі, викрадення людини та захоплення заручників. Відмінність цих кримінальних правопорушень.

115. Поняття та види статевих кримінальних правопорушень. Їх відмінність від кримінальних правопорушень проти життя та здоров'я особи.

116. Поняття зґвалтування.

117. Сексуальне насильство.

118. Розбещення неповнолітніх. Відмінність цього кримінального правопорушення від інших статевих кримінальних правопорушень.

119. Зараження венеричною хворобою вірусом імунодефіциту людини чи іншої невиліковної інфекційної хвороби.

120. Кримінальна відповідальність за кримінальні правопорушення проти виборчих, трудових та інших особистих прав і свобод людини і громадянина.

121. Поняття та система кримінальних правопорушень проти власності.

122. Крадіжка та її відмінність від привласнення майна.

123. Шахрайство та його відмінність від цивільно-правового делікту та від заподіяння майнової шкоди шляхом обману або зловживання довірою.

124. Грабїж, розбій, вимагання. Поняття та відмінність цих складів.

125. Умисне та необережне знищення або пошкодження майна.

126. Привласнення розтрата та заволодіння майном шляхом зловживання службовим становищем.

127. Відмінність зловживання владою або службовим становищем від заволодіння майном шляхом зловживання службовим становищем.

128. Кримінальна відповідальність за придбання або збут майна за відомо здобутого кримінально протиправним шляхом.

129. Поняття та система кримінальних правопорушень у сфері господарської діяльності.

130. Фіктивне підприємництво. Аналіз складу кримінального правопорушення.

131. Виготовлення, зберігання, придбання, перевезення, пересилання, ввезення в Україну з метою використання при продажі товарів, збуту або збут підроблених грошей, державних цінних паперів, білетів державної лотереї, марок акцизного податку чи голографічних захисних елементів.

132. Ухилення від сплати податків, зборів (обов'язкових платежів). Аналіз складу кримінального правопорушення.

133. Контрабанда та її види.

134. Поняття та система кримінальних правопорушень проти довкілля.

135. Поняття та система кримінальних правопорушень проти громадської безпеки.

136. Створення злочинної організації.

137. Бандитизм. Особливості кваліфікації цього кримінального правопорушення.

138. Ознаки банди. Значення цього питання для кваліфікації кримінальних правопорушень.

139. Поняття терористичного акту.

140. Незаконне поводження з вогнепальною зброєю бойовими припасами та вибуховими речовинами.

141. Недбале зберігання вогнепальної зброї або бойових припасів. Аналіз складу кримінального правопорушення.

142. Викрадення привласнення, вимагання вогнепальної зброї, бойових припасів, вибухових речовин чи радіоактивних матеріалів або заволодіння ними шляхом шахрайства або зловживання службовим становищем.

143. Поняття та загальна характеристика транспортних кримінальних правопорушень.

144. Порушення правил безпеки руху та експлуатації залізничного, водного та повітряного транспорту.

145. Незаконне заволодіння транспортним засобом. Аналіз складу кримінальних правопорушень.

146. Розголошення державної таємниці та втрата документів, що містять державну таємницю.

147. Відмінність незаконного перетинання державного кордону України від порушення правил міжнародних польотів.

148. Кримінальна відповідальність за посягання на життя працівника правоохоронного органу, члена громадського формування з охорони громадського порядку і державного кордону військовослужбовця.

149. Поняття та система кримінальних правопорушень проти громадського порядку та моральності.

150. Хуліганство та його види. Особливості кваліфікації цього кримінального правопорушення.

151. Відмінність хуліганства від кримінальних правопорушень проти здоров'я особи.

152. Поняття масових заворушень та відмінність цього кримінального правопорушення від організації та активної участі у групових діях, які порушують громадський порядок.

153. Наруга над могилою. Відмінність цього кримінального правопорушення від хуліганства та кримінальних правопорушень проти власності.

154. Втягнення неповнолітніх у кримінально протиправну діяльність. Аналіз складу кримінального правопорушення.

155. Незаконне публічне вживання наркотичних засобів.

156. Незаконне виготовлення, виробництво, придбання, зберігання, перевезення, пересилання чи збут наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів.

157. Поняття та система кримінальних правопорушень проти правосуддя.

158. Завідомо незаконний арешт, затримання та привід, їх відмінність від притягнення за відомо невинного до кримінальної відповідальності.

159. Примушування до давання показань та його відмінність від перевищення влади.

160. Приховування кримінального правопорушення. Умови звільнення від відповідальності за ці кримінальні правопорушення.

161. Кримінальна відповідальність за завідомо неправдиве повідомлення.

162. Порушення правил адміністративного нагляду.

163. Поняття службового кримінального правопорушення та службової особи.

164. Відмінність зловживання владою або службовим становищем від службової недбалості.

165. Кримінальна відповідальність за втечу з місць позбавлення волі або з-під ватри.

166. Кримінальна відповідальність за перевищення влади або службових повноважень.

167. Службове підроблення, його відмінність від підробки документів.

168. Поняття та загальна характеристика військових кримінальних правопорушень.

169. Поняття та система кримінальних правопорушень проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку.

170. Кримінальна відповідальність за піратство. Специфічні ознаки цього кримінального правопорушення.

171. Застосування зброї масового знищення. Аналіз складу кримінального правопорушення.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО»

Нормативно-правові акти:

1. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР.
URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text/>
2. Кримінальний кодекс України : Закон України від 05.04.2001 р. № 2341-III. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>.
3. Кримінальний процесуальний кодекс України : Закон України від 13 квітня 2012 р. № 4651-VI. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>.
4. Кримінальне право України. Загальна частина : підручник / підготовлено колективом авторів; за заг. ред. В. Я. Конопельського, В. О. Меркулової. Одеса, ОДУВС, 2021. 452 с.
5. Кримінальне право України. Загальна частина : підручник / за заг. ред. Сухонос В. В. 2023. 375 с.
6. Вереша Р. В. Кримінальне право України на сучасному етапі. Загальна частина. Навчальний посібник. Київ : Алерта, 2022. 612 с.
7. Кримінальне право. Загальна частина (у таблицях і схемах) : навчальний посібник / О. С. Бондаренко, М. О. Думчиков. Суми : Сумський державний університет, 2022. 114 с.
8. Кримінальне право України. Особлива частина : навчальний посібник / Попович О.В., Томаш Л.В., Латковський П.П., Бабій А.Ю. Чернівці, 2022. 319 с.
9. Навроцький В.О. Наскрізні кримінально-правові поняття. Київ. Видавництво Юрінком Інтер, 2023. 376 с.
10. Сухонос, В.В. Кримінальне право України. Особлива частина: підручник / В.В. Сухонос, Р.М. Білоконь, В.В.Сухонос (мол.) / за заг. ред. доктора юрид. наук, проф. В.В. Сухоноса. Суми : ПФ "Видавництво "Університетська книга", 2020. 672 с.
11. Конопельський В. Я., Плужник О. І., Резніченко Г. С. Основи кримінального права : навчальний посібник. Одеса : ОДУВС, 2021. 302 с.
12. Дудоров О. О. Хавронюк М. І. Відповідальність за домашнє насильство і насильство за ознакою статі (науково-практичний коментар новел Кримінального кодексу України) / за ред. М. І. Хавронюка. К.: Ваїте, 2019. 228 с.
13. Кримінально-правова характеристика злочинів проти власності: навч. посібник у схемах / О. З. Мармура, О. Ф. Пасека, В. Ф. Примаченко, Т. Р. Сабанюк. Львів, 2019. 44 с.
14. Корупційні схеми: їх кримінально-правова кваліфікація і досудове розслідування / За ред. М.І. Хавронюка. К. : Москаленко О. М., 2019. 464 с.

Допоміжна:

1. Андрушко А. В. Кримінально-правова оцінка торгівлі дітьми, вчиненої без наявності мети експлуатації: проблемні питання. *Державна політика щодо протидії торгівлі людьми і незаконній міграції: Україна та світ* : збірник тез Міжнародної науково-практичної конференції (9 червня 2023

року) / упор. Р. М. Андрусин. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2023. С. 18-22.

2. Афанасьєва Карина. Кримінально-правовий аспект поняття стану сильного душевного хвилювання. *Альманах наукових праць* / за ред. д.ю.н., професора О.В. Козаченка, доктора філософії в галузі права (PhD), доцента О.М. Мусиченко. Миколаїв : Іліон, 2023. С. 98-103.

3. Березніков О.В. Моральність як об'єкт кримінально-правової охорони для кримінального правопорушення, передбаченого ст. 297 КК України. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2023. №. 1. С. 349-351.

4. Бібленко О.В. Незаконне проведення дослідів над людиною: порівняльно-правові аспекти. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2023. №. 1. С. 352-354.

5. Бурда С. Я. Окремі аспекти кримінальної відповідальності за правопорушення проти волі, честі та гідності особи в контексті превенції торгівлі людьми. *Державна політика щодо протидії торгівлі людьми і незаконній міграції: Україна та світ* : збірник тез Міжнародної науково-практичної конференції (9 червня 2023 року) / упор. Р. М. Андрусин. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2023. С. 62-65.

6. Будяченко О.М. Окремі питання реалізації відповідальності за доведення до банкрутства господарюючого суб'єкта. *Роль та місце правоохоронних органів у розбудові демократичної правової держави* : матеріали XIV Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, Одеса: ОДУВС, 2022. С. 20-22.

7. Будяченко О.М. Щодо напрямів вдосконалення правового забезпечення протидії несанкціонованому поширенню інформації про засоби відсічі збройної агресії Російської Федерації. *Кримінально-правові відповіді на виклики воєнного стану в Україні* : матеріали Міжнародного круглого столу, 05 травня 2022 р. Київ: Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого, 2022. С.153-157.

8. Бурма І. Г., Пузанов О. М. Щодо проблематики виконання покарання у виді штрафу. *Журнал східноєвропейського права*. 2021. № 87. С. 58-63.

9. Вільська Є.Р., Чекмарьова І.М. Домашнє насильство в кримінальному праві. *Кримінально-правові, кримінологічні та кримінально-виконавчі заходи попередження злочинності* : матеріали Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції, 25 листопада 2022 року, м. Одеса, ОДУВС, 2022. С.61-63.

10. Воронцов А. В. Форми вини кримінальних правопорушень проти правосуддя, передбачених статтями 371-373 КК України. *Публічне право*. 2022. № 4. С.145-151.

11. Воронцов А.В. Поняття виправданого ризику як обставини, що виключає кримінальну протиправність діяння. *Кримінально-правові, кримінологічні та кримінально-виконавчі заходи попередження злочинності* : матеріали Всеукраїнської наук.-практ. Інтернет-конф. 25 лист. 2022 р. Одеса : ОДУВС, 2022. С.63-67.

12. Воронцов А.В., Кулик Л.М. Завідомо незаконні затримання, привід, домашній арешт або тримання під вартою: аналіз окремих ознак об'єктивної сторони складу кримінального правопорушення. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2022. № 3. С.46-49.
13. Гога А.М. Особливості призначення покарання за кримінальні проступки проти життя та здоров'я. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2023. № 1. С. 363-366.
14. Гузела М. В., Грицак З. М. Кримінально-правова характеристика юридичного складу умисного вбивства, передбаченого ч. 1 ст. 115 КК України. *Журнал східноєвропейського права*. 2021. № 87. С. 17-23.
15. Конопельський В. Я. Деякі напрямки удосконалення кримінальної відповідальності за незаконне виготовлення, переробку чи ремонт вогнепальної зброї, бойових припасів, вибухових речовин чи вибухових пристроїв. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2022. № 1. С.105-108.
16. Кондратьєва В.В. Мародерство у міжнародному праві та кримінальному законодавстві України. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2023. № 1. С. 379-383.
17. Конопельський В. Я., Резніченко Г. С. Деякі проблеми правозастосування звільнення від відбування покарання з випробуванням вагітних жінок і жінок, які мають дітей віком до семи років. *Електронний юридичний науковий журнал*. 2023. № 2. С.436-438.
18. Конопельський В. Я., Собко Г. М. Конкуренція кримінально-правових норм при кваліфікації викрадення вогнепальної зброї та наркотичних засобів як предмету кримінального правопорушення. *Юридичний бюлетень*. 2022. Випуск 27. С. 66-74.
19. Конопельський В.Я., Резніченко Г.С. Особливості кримінально-правової кваліфікації статті 111-1 КК України. *Практикум поліцейської юрисдикції в умовах воєнного стану: особливості Одеського регіону* : колективна монографія. Одеса, ОДУВС, 2022. С. 221-242
20. Конопельський В.Я., Чекмарьова І.М. Особливості звільнення від покарання особи, яка вчинила публічні заклики до вчинення терористичного акту. *Аналітично-порівняльне право*. 2023. №4. С. 330-334.
21. Конопельський В.Я., Чекмарьова І.М. Напрямки удосконалення нагляду за вагітними жінками і жінками, які мають дітей віком до семи років, звільненими від відбування покарання з випробуванням. *Міжнародний науковий журнал "Інтернаука"*. 2023. №14. С. 77-81
22. Мельнікова О. О., Форос Г. В. Особливості використання інформаційно-аналітичного забезпечення оперативного пошуку ознак злочинів, пов'язаних з торгівлею людьми. *Правова держава*. 2021. № 42. С. 189-196.
23. Миргород В. О., Володіна О. О. Бандитизм (ст. 257 КК України), розбій (ст. 187 КК України), вимагання (ст. 189 КК України) і проблеми співвідношення цих складів злочинів. *Економіка. Фінанси. Право*. 2021. № 5(2). С. 13-17.
24. Михайліченко Т. О. Вилучення органів, тканин та клітин як форма медичної експлуатації людини. *Державна політика щодо протидії торгівлі*

людьми і незаконній міграції: *Україна та світ* : збірник тез Міжнародної науково-практичної конференції (9 червня 2023 року) / упор. Р. М. Андрусишин. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2023. С. 116-120.

25. Назимко Є. С., Демчишин Д. А. Соціальна обумовленість кримінально-правової заборони хуліганських дій. *Правовий часопис Донбасу*. 2021. № 2. С. 74–87.

26. Пересада О. М. Відмежування умисного вбивства від самогубства та нещасного випадку: теоретико-методологічні підходи. *Правовий часопис Донбасу*. 2021. № 2. С. 88-95.

27. Пономаренко О. А. Особливості кримінально-правової охорони державної таємниці за законодавством США. *Інформація і право*. 2021. № 2. С. 123-128.

28. Радковська Ірина. Кримінальні проступки проти безпеки руху та експлуатації транспорту. *Альманах наукових праць* / за ред. д.ю.н., професора О.В. Козаченка, доктора філософії в галузі права (PhD), доцента О.М. Мусиченко. Миколаїв : Іліон, 2023. С. 89-97.

29. Резніченко Г. С. Деякі проблеми кримінальної відповідальності за колабораційну діяльність. *Актуальні питання кримінально-правової кваліфікації, документування та розслідування колабораціонізму* : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, 21 липня 2022 р., м. Одеса, ОДУВС. С.97-103.

30. Резніченко Г. С. Кримінальна відповідальність за ухилення від сплати податків, зборів (обов'язкових платежів). *Південноукраїнський правничий часопис*. 2021. №2. С.46-50.

31. Резніченко С. В., Резніченко Г. С. Деякі проблеми визначення поняття «потерпілий» у кримінальному законодавстві України. *Право і суспільство*. 2022. №1. С.184-188.

32. Самойленко О. А., Тітуніна К. В. Інтернет-шахрайства: технології вчинення, шляхи протидії та запобігання. *ScienceRise. Juridical Science*. 2021. № 2. С. 65-70.

33. Сотула О.С. Суспільно небезпечні наслідки у вигляді смерті потерпілого при вчиненні порушення законів та звичаїв війни та геноциду. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2023. №. 1. С.396-398.

34. Чекмарьова І.М. Кримінально-правова характеристика ст.111-1 КК України. *Актуальні питання кримінально-правової кваліфікації документування та розслідування колабораціонізму* : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, 21 липня 2022 р., м. Одеса, ОДУВС. С.107-111.

35. Чекмарьова І.М. Співвідношення диверсії (ст. 113 КК України) з іншими кримінальними правопорушеннями. *Наукові проблеми запровадження правового режиму воєнного стану в Україні: сучасний вимір* : матеріали науково-практичного онлайн-заходу, 29 квітня 2022 р. Одеса: ОДУВС, 2022. С. 268-271.

36. Чекмарьова І.М. Поняття та зміст випробування у кримінальному законодавстві. Аналітично-порівняльне право. 2023. №6. С. 608-612
37. Шостак Х.І., Чекмарьова І.М. Соціальне значення необхідної оборони та її відмежування від уявної оборони. *Кримінально-правові, кримінологічні та кримінально-виконавчі заходи попередження злочинності* : матеріали Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції, 25 листопада 2022 року, м. Одеса, ОДУВС, 2022. С.146-150.
38. Батраченко Т.С., Кутіщев С.В. Пробаційний нагляд як альтернатива ув'язненню: оцінка ефективності, виклики та перспективи розвитку в Україні. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2024. №1. С. 482-485.
39. Гулкевич В.Д. Предмет незаконного привласнення майна або скарбу, які мають особливу історичну, наукову, художню або культурну цінність. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2024. №1. С.495-499.
40. Рямзіна А.Ю. Систематичність, повторність та сукупність при кваліфікації домашнього насильства. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2024. №1. С.551-554.
41. Гритенко О.А. Визначення кримінального проступку у законодавстві деяких європейських країн. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2024. №2. С. 341-343.
42. Ясінь І.М. Кваліфікація кримінальних правопорушень, пов'язаних з корупцією. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2024. №2. С. 377-380.

Інформаційні ресурси

1. <https://iportal.rada.gov.ua/> – офіційний веб-сайт Верховної Ради України.
2. <https://kvs.gov.ua/> - офіційний сайт Державної кримінально-виконавчої служби України
3. <https://www.president.gov.ua/> – офіційний веб-сайт Президента України.
4. <https://www.kmu.gov.ua/> – офіційний веб-сайт Кабінету Міністрів України.
5. <https://mvs.gov.ua/uk> – офіційний веб-сайт Міністерства внутрішніх справ України.
6. <https://court.gov.ua/> – офіційний веб портал судової влади в Україні
7. <https://supreme.court.gov.ua/supreme/> – офіційний веб-сайт Верховного Суду України.
8. http://old.kmu.gov.ua/kmu/control/uk/publish/article?art_id=246404594&cat_id=246398877 – офіційний веб-сайт Вищого спеціалізованого суду з розгляду цивільний і кримінальних справ.
9. <https://www.gp.gov.ua/ua/index.html> – офіційний веб-сайт офісу Генерального прокурора України.
10. <https://minjust.gov.ua/> – офіційний веб-сайт Міністерства юстиції України.
11. <https://reyestr.court.gov.ua/> – веб-сайт єдиного реєстру судових рішень в Україні.
12. <http://www.nbu.gov.ua/> – веб-сайт Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського.

13. <https://nlu.org.ua/> – веб-сайт Національної парламентської бібліотеки України.
14. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text> - Кримінальний кодекс України

Інформаційний обсяг КРИМІНАЛЬНИЙ ПРОЦЕС

Тема 1. Поняття, сутність та завдання кримінального процесу.

Поняття кримінального процесу, його завдання, значення. Кримінально - процесуальна форма. Кримінально - процесуальні функції, їх види. Стадії кримінального процесу. Кримінально - процесуальна норма, її види. Джерела кримінально-процесуального права. Чинність кримінально - процесуального закону у просторі, часі і щодо осіб. Співвідношення кримінального процесу з іншими галузями права і суміжними науками.

Тема 2. Засади кримінального провадження.

Характеристика засад кримінального провадження. Верховенство права. Законність. Рівність перед законом і судом. Повага до людської гідності. Забезпечення права на свободу та особисту недоторканність. Недоторканність житла чи іншого володіння особи. Таємниця спілкування. Невтручання у приватне життя. Недоторканність права власності. Презумпція невинуватості та забезпечення доведеності вини. Свобода від самовикриття та право не свідчити проти близьких родичів та членів сім'ї. Заборона двічі притягувати до кримінальної відповідальності за одне і те саме правопорушення. Забезпечення права на захист. Доступ до правосуддя та обов'язковість судових рішень. Змагальність сторін та свобода в поданні ними суду своїх доказів і у доведенні перед судом їх переконливості. Безпосередність дослідження показань, речей і документів. Забезпечення права на оскарження процесуальних рішень, дій чи бездіяльності. Публічність. Диспозитивність. Гласність і відкритість судового провадження та його повне фіксування технічними засобами. Розумні строки. Мова, якою здійснюється кримінальне провадження. Міжнародні стандарти, стосуються засад кримінального провадження.

Тема 3. Суб'єкти кримінального провадження.

Поняття суб'єктів кримінального провадження. Сторони кримінального провадження. Учасники кримінального провадження. учасники судового провадження. Суд, суддя, слідчий суддя, присяжні. Сторона обвинувачення. Прокурор. Орган досудового розслідування. Оперативні підрозділи. Суб'єкти, що мають у справі власний законний інтерес. Підозрюваний, обвинувачений (підсудний), засуджений, виправданий, особа, стосовно якої передбачається застосування примусових заходів медичного чи виховного характеру або вирішувалося питання про їх застосування. Потерпілий. Права потерпілого. Обов'язки потерпілого. Суб'єкти, що представляють інтереси інших осіб. Загальні правила участі захисника у кримінальному провадженні. Обов'язки захисника. Залучення захисника. Загальноновизнаний підхід практики ЄСПЛ на право обвинуваченого на захист. Інші учасники кримінального провадження. Заявник. Цивільний позивач. Цивільний відповідач. Представник цивільного позивача, цивільного відповідача. Законний представник цивільного позивача. Свідок. Перекладач. Експерт. Спеціаліст. Секретар судового засідання. Судовий розпорядник. Позиція ЄСПЛ щодо відмови в доступі до допомоги адвоката особі, що трималася під вартою в поліції, яка використовувала своє право зберігати мовчання.

Тема 4. Докази і доказування у кримінальному процесі.

Поняття і значення доказів. Допустимість і належність доказів. Кримінально-процесуальне доказування, його етапи. Виявлення і процесуальне закріплення доказів. Фіксація доказів. Перевірка доказів. Оцінка доказів. Предмет, межі доказування. Обставини, що підлягають доказуванню в кримінальному провадженні. Суб'єкти доказування. Поняття і види кримінально-процесуальних джерел доказів. Показання. Висновок експерта. Речові докази. Поняття і види речових доказів. Порядок і строки зберігання речових доказів. Вирішення долі речових доказів. Документи як джерела доказів. Рішення ЄСПЛ, що мають значення для проведення експертиз та визнання їх доказами у кримінальному судочинстві. Загальні принципи ЄСПЛ щодо права обвинуваченого на особистий допит свідків, потерпілих та експертів.

Тема 5. Фіксування кримінального провадження.

Позиція ЄСПЛ щодо вимог, які пред'являються до кримінально-процесуальних документів. Кримінально-процесуальні рішення. Рішення органів досудового розслідування, прокурора, суду. Класифікація кримінально-процесуальних актів. Характеристика кримінально-процесуальних актів. Постанова слідчого та прокурора. Ухвала, вирок як судові рішення.

Кримінально процесуальні дії. Форми фіксування кримінально-процесуальних дій. Протокол досудового розслідування, його зміст та структура. Зауваження та доповнення до протоколу, порядок їх фіксування. Додатки до протоколу. Підготовка протоколу та додатка. Застосування технічних засобів фіксування кримінального провадження. Журнал судового засідання. Реєстр матеріалів досудового розслідування. Законність, обґрунтованість, мотивованість, логічність – обов'язкові ознаки кримінально-процесуальних документів.

Європейські стандарти визначення строків та їх дотримання у кримінальному процесі України. Процесуальні строки. Процесуальні витрати. Відшкодування (компенсація) шкоди у кримінальному провадженні, цивільний позов.

Тема 6. Заходи забезпечення кримінального провадження.

Поняття, види заходів забезпечення кримінального провадження і підстави їх застосування. Виклик слідчим, прокурором, судовий виклик і привід. Накладення грошового стягнення. Тимчасове обмеження у користуванні спеціальним правом. Відсторонення від посади. Тимчасовий доступ до речей і документів. Тимчасове вилучення майна. Арешт майна.

Види запобіжних заходів. Мета і підстави застосування запобіжних заходів. Обставини, що враховуються при обранні запобіжного заходу. Особисте зобов'язання. Особиста порука. Домашній арешт. Застава. Тримання під вартою. Затримання особи. Порядок застосування запобіжних заходів. Порядок зміни та припинення запобіжних заходів. Затримання особи без ухвали слідчого судді, суду. Загальна позицію ЄСПЛ щодо обрання та застосування заходів забезпечення кримінального провадження.

Тема 7. Загальні положення досудового розслідування.

Початок досудового розслідування. Досудове розслідування злочинів і кримінальних проступків. Підслідність. Об'єднання і виділення досудового розслідування. Місце проведення досудового розслідування. Строки досудового розслідування. Розгляд клопотань під час досудового розслідування. Ознайомлення з матеріалами досудового розслідування до його завершення. Недопустимість розголошення відомостей досудового розслідування.

Загальні положення продовження строку досудового розслідування. Порядок продовження строку досудового розслідування. Задоволення клопотання про продовження строку досудового розслідування. Відмова у задоволенні клопотання про продовження строку досудового розслідування.

Тема 8. Слідчі (розшукові) дії. Негласні слідчі (розшукові) дії.

Поняття та загальні умови проведення слідчих (розшукових) дій. Вимоги до проведення слідчих (розшукових) дій. Участь педагога, психолога або законного представника в слідчих (розшукових) діях за участю малолітньої або неповнолітньої особи. Допит. Пред'явлення для впізнання. Проникнення до житла чи іншого володіння особи. Обшук. Огляд. Огляд трупа. Слідчий експеримент. Освідування особи. Проведення експертизи. Отримання зразків для експертизи. Позиція ЄСПЛ щодо надання обвинуваченому належної можливості допитати і піддати сумніву показання свідка проти нього, а також оскаржити достовірність доказів та заперечувати їх використання у кримінальному провадженні.

Підстави проведення негласних слідчих (розшукових) дій. Фіксація ходу і результатів негласних слідчих (розшукових) дій. Використання результатів негласних слідчих (розшукових) дій у доказуванні. Аудіо-, відеоконтроль особи. Накладення арешту на кореспонденцію. Огляд і виїмка кореспонденції. Зняття інформації з транспортних телекомунікаційних мереж. Обстеження публічно недоступних місць, житла чи іншого володіння особи. Установлення місцезнаходження радіоелектронного засобу. Спостереження за особою, річчю або місцем. Аудіо-, відеоконтроль місця. Контроль за вчиненням злочину. Виконання спеціального завдання з розкриття злочинної діяльності організованої групи чи злочинної організації. Негласне отримання зразків, необхідних для порівняльного дослідження. Використання конфіденційного співробітництва. Загальна позиція ЄСПЛ щодо застосування правоохоронними органами спеціальних слідчих (агентурних) методів, Позиція ЄСПЛ щодо визначення обставин, які не дають підстави для проведення негласних операцій правоохоронними органами. Дії правоохоронних органів, які ЄСПЛ визначає як способи підбурювання особи до вчинення злочину, з метою його подальшого викриття.

Тема 9. Зупинення та закінчення досудового розслідування. Оскарження рішень, дій чи бездіяльності під час досудового розслідування.

Зупинення досудового розслідування. Підстави та порядок зупинення досудового розслідування. Розшук підозрюваного. Відновлення досудового розслідування. Форми закінчення досудового розслідування. Загальні

положення закінчення досудового розслідування. Закриття кримінального провадження. Звільнення особи від кримінальної відповідальності. Звернення до суду з обвинувальним актом, клопотанням про застосування примусових заходів виховного чи медичного характеру. Відкриття матеріалів іншої сторони. Обвинувальний акт і реєстр матеріалів досудового розслідування. Підстави, види та порядок зупинення, відновлення та закриття кримінального провадження у національному законодавстві з урахуванням положень Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та практики ЄСПЛ.

Рішення, дії чи бездіяльність слідчого чи прокурора, які можуть бути оскаржені під час досудового розслідування. Строк подання скарги на рішення, дії чи бездіяльність слідчого чи прокурора, її повернення або відмова відкриття провадження. Оскарження недотримання розумних строків. Оскарження ухвал слідчого судді під час досудового розслідування. Оскарження слідчим рішенням, дій чи бездіяльності прокурора.

Тема 10. Судовий розгляд.

Європейські стандарти дотримання права обвинуваченого на справедливий суд. Підготовче судове засідання. Строки призначення підготовчого судового провадження. Учасники підготовчого судового провадження. Прийняття рішень пов'язаних із підготовкою до судового розгляду. Обрання, скасування або зміна запобіжного заходу в суді. Проведення експертизи за ухвалою суду. Застосування заходів забезпечення кримінального провадження. Закінчення підготовчого провадження. Ознайомлення з матеріалами кримінального провадження. Застосування заходів безпеки. Підсудність. Поняття та види підсудності. Правила визначення підсудності.

Загальні положення судового розгляду. Строки і загальний порядок судового розгляду. Незмінність складу суду. Запасний суддя. Головуючий у судовому засіданні. Безперервність судового розгляду. Наслідки неприбуття учасників судового розгляду. Розпорядок судового засідання. Право перебувати у залі судового засідання. Обов'язки присутніх у залі судового засідання. Заходи до порушників порядку судового засідання. Останнє слово обвинуваченого. Постановлення та проголошення судових рішень. Вихід суду для ухвалення вироку. Таємниця наради суддів. Питання, що вирішуються судом при ухваленні вироку.

Види судових рішень. Законність, обґрунтованість і вмотивованість судового рішення. Порядок ухвалення судових рішень, їх форма. Зміст ухвали. Види вироків. Зміст вироку. Ухвалення судового рішення і окрема думка судді. Проголошення судового рішення. Звільнення обвинуваченого з-під варті. Заходи піклування про неповнолітніх, непрацездатних і збереження майна обвинуваченого. виправлення опісок і очевидних арифметичних помилок у судовому рішенні. Проголошення судового рішення. Спрошене провадження щодо кримінальних проступків. Провадження в суді присяжних. Позиція ЄСПЛ щодо обмеження доступу заявника до правничої допомоги, та чинників, що свідчать на користь визнання судового процесу справедливим.

Тема 11. Особливі порядки кримінального провадження.

Кримінальне провадження на підставі угод. Кримінальне провадження у формі приватного обвинувачення. Кримінальне провадження щодо окремої категорії осіб. Особи, щодо яких здійснюється особливий порядок кримінального провадження. Повідомлення про підозру. Особливий порядок затримання і обрання запобіжного заходу. Інформування державних та інших органів чи службових осіб.

Порядок кримінального провадження щодо неповнолітніх. Обставини, що підлягають встановленню у кримінальному провадженні щодо неповнолітніх. Допит неповнолітнього підозрюваного. Застосування до неповнолітнього підозрюваного, обвинуваченого запобіжного заходу. Порядок застосування до неповнолітнього обвинуваченого примусових заходів виховного характеру. Порядок судового розгляду. Ухвали суду в кримінальному провадженні щодо застосування примусових заходів виховного характеру. Дострокове звільнення від примусового заходу виховного характеру

Кримінальне провадження щодо застосування примусових заходів медичного характеру. Порядок здійснення досудового розслідування у кримінальному провадженні щодо застосування примусових заходів медичного характеру та щодо обмежено осудних осіб. Ухвала суду у кримінальному провадженні щодо застосування примусового заходу медичного характеру. Продовження, зміна або припинення застосування примусових заходів медичного характеру. Відновлення кримінального провадження. Оскарження ухвали суду.

Кримінальне провадження, яке містить державну таємницю. Відновлення втрачених матеріалів кримінального провадження. Особливі порядки провадження в суді. Загальні положення спрощеного провадження щодо кримінальних проступків. Провадження у суді присяжних. Порядок наради і голосування в суді присяжних.

Особливий режим досудового розслідування, судового розгляду в умовах воєнного стану. Особливий режим кримінального провадження в умовах воєнного стану. Відновлення втрачених матеріалів кримінального провадження в умовах воєнного стану. Скасування запобіжного заходу для проходження військової служби за призовом під час мобілізації, на особливий період або зміна запобіжного заходу з інших підстав.

Тема 12. Міжнародне співробітництво під час кримінального провадження.

Загальні засади міжнародного співробітництва. Законодавство, що регулює міжнародне співробітництво під час кримінального провадження. Надання та отримання міжнародної правової допомоги чи іншого міжнародного співробітництва без договору. Уповноважений (центральний) орган України. Запит про міжнародне співробітництво. Міжнародна правова допомога при проведенні процесуальних дій. Розгляд запиту іноземного компетентного органу про міжнародну правову допомогу. Виконання запиту. Процесуальні дії, які можуть бути проведені в порядку надання міжнародної правової допомоги. Видача осіб, які вчинили кримінальне правопорушення (екстрадиція).

Направлення запиту про видачу (екстрадицію). Органи, які звертаються із запитами про видачу. Зміст та форма запиту про видачу. Тимчасовий арешт до надходження запиту про видачу. Передача до України особи, щодо якої прийняте рішення про видачу. Спрощений порядок видачі осіб з України. Розгляд судом запиту про видачу особи. Витрати, пов'язані з вирішенням питання про видачу особи іноземній державі. Порядок і умови перейняття кримінального провадження від іноземних держав. Зміст та форма клопотання про передання кримінального провадження іншій державі. Наслідки передання кримінального провадження компетентному органу іншої держави. Підстави і порядок виконання вироків судів іноземних держав. Виконання вироку суду іноземної держави. Умови передачі засуджених осіб і їх прийняття для відбування покарання. Порядок і строки вирішення питання про передачу осіб, засуджених судами України, для відбування покарання в іноземних державах. Розгляд судом питання про приведення вироку суду іноземної держави у відповідність із законодавством України. Організація виконання покарання щодо переданої засудженої особи. Витрати, пов'язані з передачею засудженої особи. Визнання та виконання вироків міжнародних судових установ. Основні положення Висновку № 9 (2006) Консультативної ради європейських суддів до уваги Комітету Міністрів Ради Європи щодо ролі національних суддів у забезпеченні ефективного застосування міжнародного та європейського права.

ОРИЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ВСТУПНОГО ІСПИТУ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «КРИМІНАЛЬНИЙ ПРОЦЕС»

1. Поняття, суть і завдання кримінального процесу.
2. Кримінальне процесуальне право і його місце в системі інших галузей права.
3. Історичні форми кримінального процесу.
4. Кримінальний процес як навчальна дисципліна, її роль у підготовці фахівців-правознавців.
5. Поняття стадії кримінального процесу.
6. Система стадій кримінального процесу, їх загальна характеристика, завдання та особливості.
7. Кримінально-процесуальні функції, їх види і значення.
8. Поняття, структура і особливості кримінально-процесуальних правовідносин.
9. Кримінально-процесуальна форма.
10. Уніфікація і диференціація процесуальної форми, сучасні проблеми удосконалення кримінально-процесуальної форми.
11. Гарантії у кримінальному судочинстві, їх характеристика.
12. Кримінально-процесуальні акти, їх види і значення.
13. Джерела кримінального процесуального права України.
14. Поняття кримінального процесуального закону та його значення.
15. Структура Кримінального процесуального кодексу України.
16. Поняття, структура і види кримінальних процесуальних норм.
17. Чинність кримінального процесуального закону у просторі, часі і щодо осіб.
18. Значення рішень Конституційного Суду України, роз'яснень Пленуму Верховного Суду України, Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ, відомчих нормативних актів МВС і Генеральної прокуратури України для кримінального судочинства.
19. Умови застосування кримінального процесуального закону за аналогією.
20. Поняття та значення засад кримінального провадження.
21. Система засад кримінального судочинства і правові гарантії їх реалізації.
22. Рівність перед законом і судом.
23. Забезпечення права на свободу та особисту недоторканність.
24. Недоторканність житла чи іншого володіння особи.
25. Таємниця спілкування, невтручання у приватне життя.
26. Презумпція невинуватості.
27. Забезпечення права на захист.
28. Змагальність сторін.
29. Диспозитивність як засада кримінального провадження.
30. Гласність і відкритість судового розгляду.
31. Поняття суб'єктів кримінального процесу, їх місце і роль у кримінальному судочинстві.

32. Сторони та інші учасники кримінального провадження.
33. Класифікація суб'єктів у теорії кримінального процесу.
34. Суд, суддя в кримінальному процесі.
35. Функції та повноваження суду (судді).
36. Слідчий суддя в досудовому провадженні.
37. Прокурор у кримінальному процесі та його процесуальне становище у різних стадіях кримінального процесу.
38. Органи досудового розслідування та їх компетенція.
39. Керівник органу досудового розслідування.
40. Процесуальне становище слідчого органу досудового розслідування в кримінальному процесі.
41. Процесуальна самостійність і незалежність слідчого.
42. Підозрюваний та обвинувачений, їх права та обов'язки.
43. Потерпілий як учасник кримінального процесу.
44. Захисник і його процесуальне становище.
45. Представники та законні представники потерпілого, їх права та обов'язки.
46. Експерт і спеціаліст у кримінальному провадженні, відмінність в їхньому процесуальному становищі.
47. Свідок, його права та обов'язки. Особи, які не можуть бути допитані як свідки.
48. Обставини, що виключають можливість участі в кримінальному провадженні.
49. Забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному провадженні.
50. Поняття, сутність і значення кримінально-процесуального доказування.
51. Елементи кримінально-процесуального доказування.
52. Предмет, межі і суб'єкти доказування у кримінальному провадженні.
53. Обов'язок доказування у кримінальному процесі.
54. Особливості доказування в окремих стадіях кримінального провадження.
55. Поняття доказів, та їх класифікація.
56. Поняття джерел доказів та їх види.
57. Способи збирання доказів та їх процесуальних джерел.
58. Перевірка і оцінка доказів та їх джерел.
59. Належність, достовірність і допустимість доказів.
60. Умови визнання доказів недопустимими.
61. Достатність доказів для прийняття рішення у кримінальній справі.
62. Моральні засади доказування.
63. Показання свідків і потерпілих.
64. Речові докази, строки і порядок їх зберігання.
65. Документи, як джерела доказів.
66. Висновок експерта і його доказове значення.
67. Поняття шкоди завданої кримінальним правопорушенням.
68. Поняття і значення цивільного позову у кримінальному провадженні.

69. Переваги спільного розгляду цивільного позову і матеріалів кримінального провадження.
70. Підстави і порядок пред'явлення цивільного позову.
71. Особливості досудового провадження, в якому заявлено цивільний позов.
72. Процесуальні засоби забезпечення відшкодування, завданої кримінальним правопорушенням, шкоди та можливої конфіскації майна.
73. Поняття, значення, види і правила обчислення процесуальних строків.
74. Порядок подовження, зупинення і відновлення процесуальних строків.
75. Процесуальні витрати, їх поняття, види і значення.
76. Визначення розміру та розподіл процесуальних витрат.
77. Поняття заходів забезпечення кримінального провадження та їх види.
78. Правила застосування заходів забезпечення кримінального провадження.
79. Виклик слідчим, прокурором, судовий виклик і привід.
80. Порядок вирішення питання про накладення грошового стягнення.
81. Тимчасове обмеження у користуванні спеціальним правом, порядок та строки тимчасового обмеження у користуванні спеціальним правом.
82. Відсторонення від посади: порядок застосування та строки.
83. Тимчасовий доступ до речей і документів.
84. Тимчасове вилучення майна: підстави та процесуальний порядок проведення.
85. Арешт майна. Підстави для арешту майна. Клопотання про арешт майна та його розгляд.
86. Поняття, підстави та мета застосування запобіжних заходів.
87. Особисте зобов'язання.
88. Особиста порука.
89. Домашній арешт.
90. Застава, визначення її розміру та порядок внесення.
91. Застосування електронних засобів контролю.
92. Тримання під вартою як запобіжний захід. Підстави та процесуальний порядок тримання особи під вартою.
93. Строки тримання під вартою і порядок їх продовження.
94. Затримання з метою приводу.
95. Затримання особи без ухвали слідчого судді, суду. Строки затримання.
96. Застосування запобіжних заходів щодо неповнолітніх.
97. Підстави і процесуальний порядок скасування чи зміни запобіжного заходу.
98. Поняття, значення і завдання стадії досудового розслідування.
99. Етапи досудового розслідування.
100. Дізнання і досудове слідство, як форми досудового розслідування.
101. Особливості розслідування кримінальних проступків.
102. Поняття і значення загальних положень досудового розслідування.
103. Підслідність та її види.
104. Початок та місце провадження досудового розслідування.

105. Строки дізнання і досудового слідства, порядок їх продовження.
106. Розгляд клопотань під час досудового розслідування.
107. Недопустимість розголошення відомостей досудового розслідування.
108. Об'єднання і виділення матеріалів досудового розслідування.
109. Взаємодія слідчого і оперативних підрозділів.
110. Використання науково-технічних засобів при проведенні досудового розслідування.
111. Здійснення прокурорського нагляду, відомчого і судового контролю за законністю в діяльності органів розслідування.
112. Поняття, види та система слідчих (розшукових) дій.
113. Класифікація слідчих (розшукових) дій.
114. Загальні процесуальні вимоги до проведення та оформлення слідчих (розшукових) дій.
115. Допит та його процесуальне оформлення.
116. Пред'явлення для впізнання та його види.
117. Процесуальний порядок пред'явлення для впізнання.
118. Обшук та його види. Підстави і процесуальний порядок проведення обшуку.
119. Огляд і його види. Процесуальний порядок проведення окремих видів огляду.
120. Експертиза трупа, підстави і процесуальний порядок її проведення.
121. Слідчий експеримент.
122. Освідування і його види. Порядок проведення і оформлення окремих видів освідування.
123. Експертиза та підстави її проведення.
124. Негласні слідчі (розшукові) дії: поняття, підстави проведення.
125. Види негласних слідчих (розшукових) дій. Фіксація ходу і результатів негласних слідчих (розшукових) дій.
126. Використання результатів негласних слідчих (розшукових) дій у доказуванні та в інших цілях.
127. Поняття, підстави та значення повідомлення про підозру.
128. Випадки повідомлення про підозру.
129. Складання повідомлення про підозру.
130. Порядок повідомлення про підозру.
131. Вручення письмового повідомлення про підозру.
132. Зміна повідомлення про підозру.
133. Особливості повідомлення про підозру окремій категорії осіб.
134. Поняття, підстави і умови та процесуальний порядок зупинення досудового розслідування.
135. Форми закінчення досудового розслідування.
136. Закриття кримінального провадження: підстави та процесуальний порядок.
137. Підстави та процесуальний порядок звільнення особи від кримінальної відповідальності.

138. Обвинувальний акт та його значення. Структура та зміст обвинувального акту.
139. Додатки до обвинувального акту.
140. Клопотання про застосування примусових заходів медичного чи виховного характеру та його зміст.
141. Поняття та значення інституту оскарження рішень, дій чи бездіяльності під час досудового розслідування.
142. Право на оскарження.
143. Порядок розгляду скарг на рішення, дії чи бездіяльність слідчого чи прокурора під час досудового розслідування.
144. Оскарження ухвал слідчого судді під час досудового розслідування.
145. Поняття і значення підсудності у кримінальному процесі.
146. Види підсудності. Підстави та порядок передачі справ з одного суду до іншого.
147. Поняття, сутність, завдання та строки підготовчого судового провадження.
148. Сутність і значення стадії судового розгляду.
149. Загальні положення судового розгляду.
150. Межі судового розгляду.
151. Етапи судового розгляду, їх зміст.
152. Поняття і значення вироку. Види вироків та їх зміст.
153. Види перегляду судових рішень у кримінальному процесі.
154. Правова природа, сутність і завдання перевірки судових рішень в апеляційному порядку.
155. Право на апеляційне оскарження. Судові рішення, які можуть бути оскаржені в апеляційному порядку.
156. Порядок і строки апеляційного оскарження.
157. Суть і завдання касаційного провадження.
158. Право на касаційне оскарження. Рішення, які можуть бути оскаржені в касаційному порядку.
159. Порядок і строки касаційного оскарження.
160. Підстави для перегляду судових рішень Верховним Судом України.
161. Порядок розгляду справи Верховним Судом України.
162. Види судових рішень Верховного Суду України та їх обов'язковість.
163. Європейські стандарти дотримання права обвинуваченого на справедливий суд.
164. Підстави для здійснення кримінального провадження за нововиявленими обставинами.
165. Строки перегляду судових рішень за нововиявленими обставинами.
166. Види судових рішень за наслідками кримінального провадження за нововиявленими обставинами.
167. Поняття, значення та завдання стадії виконання судових рішень.
168. Порядок та строки звернення судового рішення до виконання.
169. Загальні засади міжнародного співробітництва у кримінальному судочинстві.

- 170.Обсяг та види міжнародного співробітництва під час кримінального провадження.
- 171.Порядок виконання запиту (доручення) про міжнародну правову допомогу на території України.
- 172.Видача осіб, які вчинили кримінальне правопорушення (екстрадиція).
- 173.Екстрадиційний арешт.
- 174.Види особливих проваджень у кримінальному процесі.
- 175.Кримінальне провадження на підставі угод.
- 176.Кримінальне провадження у формі приватного обвинувачення.
- 177.Кримінальне провадження щодо окремої категорії осіб.
- 178.Кримінальне провадження щодо неповнолітніх.
- 179.Особливості досудового розслідування у кримінальному провадженні щодо застосування примусових заходів виховного характеру.
- 180.Кримінальне провадження щодо застосування примусових заходів медичного характеру.
- 181.Особливості кримінального провадження, яке містить відомості, що становлять державну таємницю.
- 182.Особливості кримінального провадження в умовах воєнного стану.

**РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «КРИМІНАЛЬНИЙ ПРОЦЕС»**

Нормативно-правові акти:

1. Конституція України: прийнята на п'ятій сесії Верховн. Ради України

- 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>.
2. Віденська конвенція про дипломатичні зносини ООН від 18.04.1961 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_048#Text.
3. Віденська конвенція про консульські зносини ООН від 24.04.1963р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_047#Text.
4. Європейська конвенція про взаємну допомогу у кримінальних справах від 20.04.1959 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_036#Text
5. Європейська конвенція про видачу правопорушників від 13.12.1957 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_033#Text
6. Конвенція про запобігання та покарання злочинів проти осіб, які користуються міжнародним захистом, у тому числі дипломатичних агентів від 14.12.1973 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_389#Text.
7. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод від 04.11.1950. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text.
8. Конвенція про кіберзлочинність від 23.11.2001 р. (ратифіковано Україною із застереженнями 07.09.2005). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_c16#Text
9. Конвенція про правопорушення та деякі інші дії, вчинені на борту повітряного судна від 14.09.1963 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_244#Text.
10. Конвенція про правову допомогу і правові відносини в цивільних, сімейних і кримінальних справах від 10.11.1994 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/997_009#Text
11. Конвенція проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поведження і покарання від 10.12.1984 р. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_085.
12. Конвенція проти корупції від 31.10.2003 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_c16#Text
13. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права від 16.12.1966. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_043
14. Мінімальні стандартні правила Організації Об'єднаних Націй, що стосуються відправлення правосуддя щодо неповнолітніх від 29.11.1985 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_211#Text.
15. Мінімальні стандартні правила поведження з в'язнями від 30.08.1955. URL: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/995_212.
16. Римський статут Міжнародного кримінального суду (прийнятий 17.07.1998, набрання чинності від 01.07.2001 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_588#Text
17. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13.04.2012 р. № 4651-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>
18. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 05.07.2012 р. № 5076-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17#Text>.
19. Про банки і банківську діяльність: Закон України від 07.12.2000 р. № 2121-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>

20. Про безоплатну правову допомогу: Закон України від 02.06.2011 р. № 3460-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3460-17#Text>.
21. Про боротьбу з тероризмом: Закон України від 20.03.2003 № 638-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/638-15>
22. Про Бюро економічної безпеки України : Закон України від 28 січня 2021 р. № 1150-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1150-20#Text>
23. Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини: Закон України від 23.02.2006. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3477-15#Text>
24. Про Вищу раду правосуддя: Закон України від 21.12.2016 р. № 1798-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1798-19>
25. Про Державне бюро розслідувань: Закон України від 12.11.2015 р. № 794-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/794-19#Text>
26. Про державну таємницю: Закон України від 21.01.1994 р. №3855-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3855-12#Text>.
27. Про електронні комунікації: Закон України від 16.12.2020 р. №1089-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1089-20>
28. Про забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві: Закон України від 23.12.1993 № 3782-XII.и URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3782-12>
29. Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 № 1700-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18>
30. Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення: Закон України від 06.12.2019 № 361-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/361-20>
31. Про захист персональних даних: Закон України від 01.06.2010 р. № 2297-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2297-17>
32. Про здійснення правосуддя та кримінального провадження у зв'язку з проведенням антитерористичної операції: Закон України від 12.08.2014 № 1632-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1632-18>
33. Про Конституційний Суд України: Закон України від 13.07.2017 № 2136-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2136-19>
34. Про Національне агентство України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів: Закон України від 10.11.2015 № 772-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/772-19>
35. Про Національне антикорупційне бюро України: Закон України від 14.10.2014 № 1698-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1698-18>
36. Про національну безпеку України: Закон України від 21.06.2018 № 2469-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19>
37. Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 № 580-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19>
38. Про оперативно-розшукову діяльність: Закон України від 18.02.1992 р.№2135-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2135-12#Text>

39. Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю: Закон України від 30.06.1993 № 3341-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3341-12>

40. Про правовий режим воєнного стану : Закон України від 12 травня 2015 р № 389-VIII (в редакції від 9.06.2022 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text>

41. Про поштовий зв'язок: Закон України від 04.10.2001 № 2759-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2759-14>

42. Про пробацію: Закон України від 05.02.2015 № 160-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/160-19>

43. Про прокуратуру: Закон України від 14.10.2014 № 1697-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1697-18>

44. Про Службу безпеки України: Закон України від 25.03.1992 р. № 2229-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2229-12>

45. Про судову експертизу: Закон України від 25.02.1994 № 4038-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4038-12>

46. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 02.06.2016 № 1402-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19>

47. Інструкція з організації взаємодії органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами Національної поліції України в запобіганні кримінальним правопорушенням, їх виявленні та розслідуванні: наказ МВС від 07.07.2017 р. № 575. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z0937-17>

48. Інструкція з організації обліку та руху кримінальних проваджень в органах досудового розслідування Національної поліції України: наказ Міністерства внутрішніх справ України від 14.04.2016 № 296. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0884-16#Text>

49. Інструкція з організації реагування на заяви і повідомлення про кримінальні, адміністративні правопорушення або події та оперативного інформування в органах (підрозділах) Національної поліції України: наказ МВС України від 27.04.2020 № 357. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0443-20#Text>

50. Інструкція про організацію проведення негласних слідчих (розшукових) дій та використання їх результатів у кримінальному провадженні: наказ Генеральної прокуратури України, Міністерства внутрішніх справ України, Служби безпеки України, Адміністрації Державної прикордонної служби України, Міністерства фінансів України, Міністерства юстиції України від 16.11.2012 р. № 114/1042/516/936/1687/5 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0114900-12#Text>

51. Інструкція про порядок виконання органами Національної поліції ухвал слідчого судді, суду про обрання запобіжного заходу у вигляді домашнього арешту та про зміну раніше обраного запобіжного заходу на запобіжний захід у вигляді домашнього арешту: наказ Міністерства внутрішніх справ України від 13.07.2016 № 654. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1087-16#Text>

52. Інструкція про порядок залучення працівників органів досудового

розслідування поліції та Експертної служби Міністерства внутрішніх справ України як спеціалістів для участі в проведенні огляду місця події: наказ Міністерства внутрішніх справ України 03.11.2015 р. № 1339 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1392-15#Text>

53. Інструкція про порядок здійснення міжнародного співробітництва з питань взаємної правової допомоги, видачі правопорушників (екстрадиції), передачі (прийняття) засуджених осіб, виконання вироків та інших питань міжнародного судового співробітництва у кримінальному провадженні під час судового провадження: затв. наказ Міністерства юстиції України від 19.08.2019 р. № 2599/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0956-19#Text>.

54. Інструкція про порядок превентивного затримання у районі проведення антитерористичної операції осіб, причетних до терористичної діяльності, та особливого режиму досудового розслідування в умовах воєнного, надзвичайного стану або у районі проведення антитерористичної операції: наказ Міністерства внутрішніх справ України, Генеральної прокуратури України, Служби безпеки України від 26.08.2014 р. № 872/88/537. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1038-14#Text>

55. Інструкція про порядок розгляду звернень громадян, заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення, депутатських запитів, звернень та вимог народних депутатів України, адвокатських запитів у Національному антикорупційному бюро України: наказ НАБУ від 28.02.2019 р. №34. URL: https://nabu.gov.ua/sites/default/files/page_uploads/05.03/nakaz_34.pdf

56. Кодекс професійної етики та поведінки прокурорів, що затверджений Всеукраїнською конференцією прокурорів: наказ Генеральної прокуратури України від 27.04.2017 р. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/n0001900-17>.

57. Положення про Єдиний реєстр досудових розслідувань, порядок його ведення та формування: наказ Офісу Генерального прокурора від 30.06.2020 № 258. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0298905-20#Text>

58. Положення про органи досудового розслідування Національної поліції України: наказ МВС від 06.07.2017 р. № 570. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0918-17#Text>

59. Положення про слідчі підрозділи Національної поліції України: наказ Міністерства внутрішніх справ України від 06.07.2017 № 570. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0918-17#Text>

60. Порядок ведення єдиного обліку в органах (підрозділах) поліції заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення та інші події: наказ МВС України від 08.02.2019 № 100. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0223-19#Text>

61. Порядок внесення коштів на спеціальний рахунок у разі застосування застави як запобіжного заходу: постанова КМУ від 11.01.2012 р. № 15. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/15-2012-%D0%BF#Text>

62. Порядок застосування електронних засобів контролю: наказ МВС України від 08.06.2017 № 480. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0860-17#Text>

63. Порядок зберігання речових доказів стороною обвинувачення, їх

реалізації, технологічної переробки, знищення, здійснення витрат, пов'язаних з їх зберіганням і пересиланням, схоронності тимчасово вилученого майна під час кримінального провадження: постанова КМУ від 19.11.2012 № 1104. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1104-2012-%D0%BF#n19>

64. Правила адвокатської етики: затверджені звітно-виробним з'їздом адвокатів України 09.06.2017 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/%20n0001891-17#Text>

65. Правила застосування примусових заходів медичного характеру в спеціальному закладі з надання психіатричної допомоги: Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 31.08.2017р. № 992. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1408-17#Text>.

66. Про деякі питання здійснення кримінального провадження в суді першої інстанції судом присяжних: інформаційний лист Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 20.01.2017 р. N 223-106/0/4-17. URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/VRR00218.html

67. Про деякі питання здійснення кримінального провадження на підставі угод: інформаційний лист Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 15.11.2012 № 223-1679/0/4-12. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v1679740-12#Text>.

68. Про деякі питання здійснення кримінального провадження щодо неповнолітніх: інформаційний лист Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 18.07.2013 № 223-1134/0/4-13. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v1134740-13#Text>

69. Про деякі питання здійснення слідчим суддею суду першої інстанції судового контролю за дотриманням прав, свобод та інтересів осіб під час застосування заходів забезпечення кримінального провадження» інформаційний лист Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 05.04.2013 № 223-558/0/4-13. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0558740-13#Text>

70. Про деякі питання порядку застосування запобіжних заходів під час досудового розслідування та судового провадження відповідно до Кримінального процесуального кодексу України: інформаційний лист Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 04.04.2013 № 511-550/0/4-13. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0511740-13#Text>

71. Про деякі питання порядку здійснення судового провадження з перегляду судових рішень у суді апеляційної інстанції відповідно до Кримінального процесуального кодексу України: інформаційний лист Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 21.11.2012 № 10-1717/0/4-12. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v1717740-12#Text>

72. Про деякі питання порядку здійснення судового розгляду в судовому провадженні у першій інстанції відповідно до Кримінального процесуального кодексу України: інформаційний лист Вищого спеціалізованого суду України з

розгляду цивільних і кримінальних справ від 05.10.2012 № 223-1446/0/4-12. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v1446740-12#Text>

73. Про деякі питання порядку оскарження рішень, дій чи бездіяльності під час досудового розслідування: інформаційний лист Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 09.11.2012 № 1640/0/4-URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v1640740-12#Text>

74. Про загальні засади організації роботи в органах прокуратури України: наказ Офісу Генерального прокурора від 07.08.2020 № 365 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0365905-20#Text>

75. Про затвердження Зводу відомостей, що становлять державну таємницю: наказ СБУ від 12.08.2005 р. № 440. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0902-05>

76. Про затвердження Інструкції з організації реагування на заяви і повідомлення про кримінальні, адміністративні правопорушення або події та оперативного інформування в органах (підрозділах) Національної поліції України: наказ МВС від 27.04.2020 р. № 357. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0443-20>

77. Про затвердження Інструкції про призначення та проведення судових експертиз та експертних досліджень та Науково-методичних рекомендацій з питань підготовки та призначення судових експертиз та експертних досліджень: наказ Міністерства юстиції України від 08.10.1998 р. № 53/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0705-98>

78. Про організацію діяльності органів прокуратури з питань ведення Єдиного реєстру досудових розслідувань, статистики та її аналізу: наказ Генеральної прокуратури України № 110 від 25.06.2019 р. URL: <https://data.gov.ua/dataset/c7d2ea18-33dc-41a6-b62d-aa5796f43e05/resource/7e6f7996-56f2-4d89-84ba-1f8d0c2c8eff>

79. Про організацію діяльності прокурорів з протидії порушенням прав людини у правоохоронній та пенітенціарній сферах. *Офіс Генерального прокурора*; Наказ від 29.12.2021 № 400. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0400905-21#Text>

80. Про організацію діяльності прокурорів у кримінальному провадженні. *Офіс Генерального прокурора*. Наказ від 30.09.2021 р. № 309 (в редакції від 12.07.2022 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0309905-21#n216>

81. Про організацію роботи органів прокуратури України у галузі міжнародного співробітництва: наказ Генерального прокурора України від 18.09.2015 р. № 223. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0223900-15#n283>.

82. Про особливості організації діяльності спеціалізованих прокуратур у військовій та оборонній сфері. *Офіс Генерального прокурора*. Наказ від 22.11.2021 № 370. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0370905-21#Text>

83. Про порядок здійснення підготовчого судового провадження відповідно до Кримінального процесуального кодексу України: інформаційний лист Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і

кримінальних справ від 03.10.2012 № 223-1430/0/4-12. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v1430740-12#Text>

84. Про практику здійснення судами кримінального провадження на підставі угод: інформаційний лист Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 11.12.2015р. № 13. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0013740-15#Text>

85. Про практику здійснення судами кримінального провадження щодо неповнолітніх: інформаційний лист Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 16.01.2017 р. №223- 66/0/4-17. URL: https://zib.com.ua/ua/print/127476-list_vssu_vid_16012017_223-6604-17_pro_praktiku_zdiysnennya_.html.

86. Про практику обрання неповнолітнім запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою та забезпечення першочергового судового розгляду кримінальних проваджень стосовно цієї категорії: інформаційний лист Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 18.07.2017 №223-1346/0/4-17 URL: https://zib.com.ua/ua/129705-obrannya_zapobizhnoho_zahodu_nepovnolitnim_rozysniv_vss_do.html

87. Про судову практику в справах про зняття арешту з майна: Постанова Пленуму Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 03.06.2016 № 5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0005740-16#Text>.

88. Про судову практику забезпечення права на захист у кримінальному провадженні: інформаційний лист Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 25.09.2015 р. URL: http://sc.gov.ua/ua/uzagalnennja_sudovoji_praktiki.html.

89. Щодо вжиття заходів загального характеру, зумовлених порушенням ст. 5 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, які встановлені у рішенні Європейського суду з прав людини від 09 жовтня 2014 року у справі «Чанєв проти України»: інформаційний лист Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 23.12.2016 р. URL: http://search.ligazakon.ua/1_doc2.nsf/link1/VRR00211.html

90. Щодо визначення територіальної підсудності розгляду клопотань про застосування заходів забезпечення кримінального провадження: Лист Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 15.10.2013 № 1640/0/4-13. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v1640740-13>.

Допоміжна:

1. Андрєєва, В. Є. Поняття та сутність кримінального процесуального доказування у кримінальних провадженнях по злочинах проти основ національної безпеки. Київський часопис права. 2023. (1). с 321-326. <https://doi.org/10.32782/klj/2023.1.49>

2. Андрушко О. В. Про законодавчу модель кримінальних процесуальних повноважень посадових осіб та органів (підрозділів) Державної прикордонної служби України // Сектор безпеки і оборони України на захисті національних інтересів: актуальні проблеми та завдання в умовах воєнного стану : тези Міжнародної науково-практичної конференції (Хмельницький, 24 листопада

2022 року). Хмельницький : Вид-во НАДПСУ, 2023. 1648 с. С. 553-555.

3. Андрушко О. В. Теорія та практика юридичної відповідальності за правопорушення в кримінальному процесі: монографія. Хмельницький: НАДПСУ, 2020. 480 с.

4. Бабаєва О. В. Підготовче провадження у системі стадій кримінального процесу України : монографія ; [наук. ред. О. Г. Шило]. Харків: Право, 2020. 272 с.

5. Бабіков О. П. Документи у кримінальному провадженні (теорія, практика застосування, зразки) / О.П. Бабіков, О.С. Бабікова; Наук. дослідн. ін-т публіч. права. – К.: Норма права, 2022. 374 с.

6. Бабіков О. П. Негласні слідчі (розшукові) дії: правове регулювання, організація проведення, тактика, зразки процесуальних документів : науково-практичний посібник / О.П. Бабіков; Наук. дослідн. ін-т публіч. Права. – К.: ТОВ «НВП «Інтерсервіс», 2022. 392 с.

7. Беднарська, В.М. Судове провадження в кримінальному процесі : навч. посіб. / В.М. Беднарська; МВС України, Луган. держ. ун-т внутр. справ ім. Е.О. Дідоренка. Сєверодонецьк : ЛДУВС ім. Е.О. Дідоренка, 2019. 168 с.

8. Беспалько І.Л. Засади кримінального провадження як вимоги, що пред'являються до діяльності державних органів, їх посадових і службових осіб (проблеми нормативного регулювання). *Вісник Національної академії правових наук України*. Т. 26, № 2, 2019. С. 86-98

9. Вапнярчук В. В. Істотність порушень кримінальної процесуальної форми, як умова визнання доказів недопустимими. *Вісник кримінального судочинства*. Київ. 2019. № 4. С. 8-16.

10. Вегера-Іжевська І.В. Забезпечення права на недоторканність житла чи іншого володіння особи в кримінальному провадженні: монографія. Харків : Право, 2019. 232с.

11. Велика українська юридична енциклопедія : у 20 т. Т. 19 : Кримінальний процес, судоустрій, прокуратура та адвокатура / редкол.: В. Т. Нор (голова) та ін. ; Нац. акад. прав. наук України ; Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків : Право, 2020. 960 с.

12. Відшкодування майнової шкоди і збитків, що завдані під час воєнних дій / Упорядники: Дрозд В.Г., Дрозд О.Ю., Журавльов Д.В., Петков С.В. К.: ВД Професіонал, 2022. 224 с.

13. Воєнні злочини: навч. посіб./ І.В. Авдошин, О.І. Заболотний, О.Ю. Звонарьов, С.В. Клименко. К.: 7БЦ, 2023. 280 с.

14. Глидер І.В. Судебное производство в первой инстанции по уголовному процессуальному законодательству Израиля : монография / И. В. Глидер, науч. ред. Каплина О. В. Одесса : Издательский дом «Гельветика», 2021. 256 с.

15. Глинська Н. В., Клепка Д. І. Оскарження повідомлення про підозру під час досудового розслідування. *Вісник кримінального судочинства*. 2019. № 4.

С. 17-URL: https://vkslaw.knu.ua/images/verstka/4_2019_HLYNSKA_KLEPKA.pdf.

16. Гловюк І., Дроздов О., Тетерятник Г., Фоміна Т., Рогальська В., Завтур В. Особливий режим досудового розслідування, судового розгляду в умовах воєнного стану: науково-практичний коментар Розділу IX-1 Кримінального процесуального кодексу України. Видання 2. Електронне видання. Дніпро Львів- Одеса-Харків, 2022. Станом на 03 травня 2022. 58 с. URL: <https://www.academia.edu/78447702/>

17. Гловюк І., Дроздов О., Тетерятник Г., Фоміна Т., Рогальська В., Завтур В. Особливий режим досудового розслідування, судового розгляду в умовах воєнного стану: науково-практичний коментар Розділу IX-1 Кримінального процесуального кодексу України. Видання 4. Електронне видання (станом на 30 грудня 2022 р.). Дніпро-Львів-Одеса-Харків. 2023. 82 с. URL: <https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/141e9323-8f98-4f61-bad9-bd88bb627707/content>.

18. Гмирко В.П. Діяльнісний концепт доведення в суді у реструктуризованому кримінальному процесі (методологічні тези-рефлексії на тему частин 1-2 статті 17 Кримінального процесуального кодексу України). *Право України*. 2019. № 9. С. 31-49.

19. Городецька М.С. Предмет відання у кримінальному процесі: автореф.дисер...докт.юрид.наук . 2023. 32 с.

20. Давиденко С. В. Домашній арешт як ізоляційний запобіжний захід: порівняльно-правове дослідження. *Актуальні проблеми держави і права*. Збірник наукових праць. Вип. 86. 2020. С. 62-70.

21. Давиденко С. В. Тимчасовий та екстрадиційний арешт у кримінальному провадженні: окремі проблеми правозастосування *Юридичний науковий електронний журнал*. № 4. 2020. С. 294-298.

22. Давиденко С.В. Особиста порука як запобіжний захід: порівняльно-правовий аспект. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського. Серія «Юридичні науки»*. Том 30 (69). № 4. 2019. С. 204-208.

23. Давиденко С.В. Проблеми правового регулювання процедури застосування застави як запобіжного заходу. *Порівняльно-аналітичне право: електронне наукове фахове видання юридичного факультету ДВНЗ «Ужгородський національний університет»*. 2019. № 2. С. 228-232.

24. Давиденко С.В., Верхогляд-Герасименко О.В. Проблеми вдосконалення правового регулювання процедури оголошення особи в міжнародний розшук. *Електронне наукове фахове видання «Юридичний науковий електронний журнал»*. 2019. № 4. С. 233-237.

25. Демура М.І. Окремі питання застосування досудової пробації у кримінальному процесі України. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2019. Серія ПРАВО. Випуск 58. Том 2. С. 133-136

26. Демура М.І., Клепка Д.І., Крицька І.О. Забезпечення прав та законних інтересів особи в умовах «діджиталізації» кримінального провадження. *Часопис Київського університету права*. 2020/1. С. 295-301. DOI: 10.36695/2219-5521.1.2020.60.

27. Дізнання в Національній поліції : навч. посіб. / кол. авт.: О.П. Бойко, Н.С. Бублик, В.В. Бурлака та ін.; за заг. ред. М.С.Цуцкірідзе; МВС України,

Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ; Голов. слідче упр. Нац. поліції України. Дніпро; Київ : ДДУВС: 7БЦ, 2022. 316 с.

28. Досудове розслідування : навч. посіб. / Р.І. Благута, А.-М.Ю. Ангеленюк, Ю.В. Гуцуляк та ін.; за заг. ред. Ю.А. Комісарчук, А.Я. Хитри; Львів. держ. ун-т внутр. справ. - Львів : ЛьвДУВС, 2019. - 599 с.

29. Дроздов О., Глинська Н. Євроінтеграційний вектор цифровізації кримінального провадження: виклики та шляхи реалізації / Перспективні напрями розвитку кримінальної юстиції в цифрову еру: матеріали Всеукр. заоч. наук.-практ. конф. (м. Харків, 24.07. 2023 р.): електрон. наук. вид. 2023. С. 104-117.

30. Дроздов О.М., Басиста І.В., Глинська Н.В. Межі судового розгляду у разі встановлення в діях обвинуваченого складу більш тяжкого кримінального правопорушення, ніж інкриміноване в обвинувальному акті. Юридичний науковий електронний журнал. № 1/2024. URL: http://www.lsej.org.ua/1_2024/143.pdf

31. Дуфенюк О. М. Горизонтальний вектор балансу правових позицій у кримінальному провадженні. Юридичний науковий електронний журнал. 2023. № 1. С. 460–464. URL: http://lsej.org.ua/1_2023/108.pdf

32. Жолоб Ю.О. Мудрецька Г. В. Сутність концепції «плодів отруйного дерева» у кримінальному провадженні. Теоретико-прикладні проблеми юридичної науки на сучасному етапі реформування кримінальної юстиції: збірник тез Міжнародної науково-практичної конференції (м. Хмельницький, 26 травня 2023 року). – Хмельницький : Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова, 2023. с. 12-15

33. Завтур В.А. Особливості доказування при застосуванні заходів забезпечення кримінального провадження слідчим суддею та судом: теорія і практика: монографія. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2020. 248с.

34. Капліна О. В., Туманянц А.Р., Шаренко С.Л. Судочинство у кримінальному провадженні під час пандемії covid-19: міжнародний досвід та вітчизняна практика. *Електронне наукове видання «Порівняльно-аналітичне право»*. № 3. 2020 . С. 141-167.

35. Капліна О., Котова О. Процесуальний порядок арешту майна у кримінальному провадженні : монографія. Одеса : Гельветика, 2021, 288 с.

36. Капліна О.В. Проблеми безпосереднього дослідження судом результатів невербальних та змішаних слідчих (розшукових) дій. *Проблеми законності*. № 151. 2020. С. 101-119

37. Капліна О.В., Маринів В.І., Демура М.І. Тимчасовий доступ до речей і документів: проблеми застосування. *Проблеми законності*. 2020. Вип. 149. С. 200-212. URL: <http://plaw.nlu.edu.ua/article/view/201401>

38. Корж В.П. Огляд місця події: процесуальні підстави, особливості тактики, криміналістичні рекомендації : наук.-практ. посіб. для слідчих, прокурорів, поліцейських патрул. та кримін, поліції, – 2-ге вид. / В. П. Корж. – Харків : Золоті сторінки, 2019. – 224 с. – (Серія «Бібліотека криміналіста»).

39. Коломієць Н.В., Ющенко М.С. Особливості проведення досудового розслідування у кримінальному провадженні зарубіжних країн. Електронне

наукове видання «Аналітично-порівняльне правознавство» №1. 2024. С. 583-588.

40. Кримінальний процес : підручник / І. В. Басиста, Р. І. Благута, І. В. Гловюк та ін. ; за заг. ред. А. Я. Хитри, Р. М. Шехавцова. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2023. Ч. 1. 492 с.

41. Кримінальний процес України : навч. посіб. / за заг. ред. О.П. Кучинської, Ю.В. Циганюк. 2-е вид., допов. К. :Юрінком Інтер, 2022. 476 с.

42. Кримінальний процес України: Академічний курс: у 3 т. Т. 1: Загальна частина / [В. Т. Нор, Н. Р. Бобечко, М. В. Багрій та ін.] ; за ред. акад. НАПрН України, д-ра юрид. наук, проф. Н. Р. Бобечка. Львів : ЛНУ ім. івана Франка, 2021. 912 с.

43. Кримінальний процес: навч. посіб. для підготовки до іспиту / О. В. Капліна, М. О. Карпенко, В. І. Маринів, В. М. Трофименко, А. Р. Туманянц, О. Г.Шило. Харків: Право, 2022. 296 с.

44. Кримінальний процесуальний кодекс України: постатейна систематизація окремих правових позицій Верховного Суду / наук, ред.: І.В. Гловюк, М.І. Пашковський, Д.В. Пономаренко; (уклад.: О.Є. Блащук, І.В. Гловюк, В.П. Кедик, М.І. Пашковський, Д.В. Пономаренко, О.С. Троян). Одеса, 2019. 96

45. Кудрик К. В., Мудрецька Г. В. Істотне порушення прав та свобод людини, як підстава визнання доказів недопустимими у кримінальному провадженні Теоретико-прикладні проблеми юридичної науки на сучасному етапі реформування кримінальної юстиції: збірник тез Міжнародної науково-практичної конференції (м. Хмельницький, 26 травня 2023 року). – Хмельницький : Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова, 2023. с. 32-35

46. Лапкін А. В. Прокурор у кримінальному провадженні: теоретичні, правові та організаційно-методичні проблеми : монографія. Харків:Право. 2020. 1304 с.

47. Лисаченко С. Л. Засоби отримання відомостей від особи укримінальному провадженні : монографія [наук. ред. О. В. Капліна]. Харків: Право, 2021. 280 с.

48. Лісніченко Д.В. Добровільні об'єднання громадян як фактор безпекового середовища. світовий досвід. Актуальні питання кримінального провадження у сучасних умовах: матеріали міжнародної науково-практичної конференції, м. Одеса, 31 травня 2023 р. - Одеса: ОДУВС, 2023. - 288 с.

49. Марочкін О.І. До питання про роль судової практики у регулюванні кримінальної процесуальної діяльності. *Право і суспільство*. № 5. 2020. С. 193-200.

50. Марочкін О.І. До питання про становлення системи кримінального процесуального законодавства України. *Право і суспільство*: науковий журнал. 2020. № 6. С. 209-218.

51. Мартовицька О.В. Теоретичні та прикладні проблеми інституту професійної правничої допомоги у кримінальному процесі України : монографія. Харків, 2020. 478 с.

52. Марченко О.А. Деякі проблемні питання фіксування та розслідування кримінальних правопорушень проти довкілля в умовах воєнного часу. *Актуальні питання юриспруденції. Правова позиція*, № 2 (39), 2023. С. 179-183

53. Марченко О.А. Особливості запобіжного заходу - тримання під вартою, в умовах воєнного стану: аналіз останніх змін кримінального процесуального законодавства України. Міжнародна науково-практична конференція. *Актуальні питання кримінального провадження у сучасних умовах: матеріали міжнародної науково-практичної конференції*, м. Одеса, 31 травня 2023 р. - Одеса: ОДУВС, 2023. - 288 с. С. 149-153.

54. Марченко О.А. Деякі проблемні питання застосування відновного правосуддя для неповнолітніх, які є підозрюваними у вчиненні кримінального правопорушення в умовах воєнного стану. Міжнародна науково-практична конференція. *Захист прав дитини в умовах військової агресії* (м. Одеса, 23 червня 2022 р.). Одеса : Видавництво «Юридика», 2023. – 316 с. С.187-190.

55. Марченко О.А. Деякі проблемні питання щодо особливостей досудового розслідування кримінальних правопорушень проти статевої недоторканості дітей що вчинені в умовах військової агресії. VI Міжнародний правничий форум. *Права людини та публічне врядування в сучасних умовах*. м. Чернівці, 9 червня 2023 р. Львів – Торунь : Liha-Pres, 2023. – 340 с. С.157-162.

56. Марченко О.А. Проблемні питання кримінального процесуального законодавства України: засади кримінального провадження щодо неповнолітніх. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2023. № 6. С.525-529.

57. Моторигіна М.Г. Стандарти здійснення ефективного захисту захисником у кримінальному провадженні. *Питання боротьби зі злочинністю*. 2020. Вип. 40. С. 33-39. URL:<http://pbz.nlu.edu.ua/issue/view/14337/7745>

58. Моторигіна М.Г. Щодо ролі держави у забезпеченні ефективного захисту у кримінальному провадженні у контексті практики Європейського суду з прав людини. *Актуальні питання вітчизняної юриспруденції*. 2019. № 6. С. 152-157. URL: http://apnl.dnu.in.ua/6_2019/36.pdf.

59. Мудрецька Г.В. Проблемні питання дистанційного судового провадження в умовах воєнного стану: матеріали VI Міжнародний правничий форуму «Права людини та публічне врядування в сучасних умовах». 9 червня 2023 року м. Чернівці. с. 306-309

60. Мудрецька Г.В. Особливості доказування у досудовому розслідуванні кримінальних правопорушень у сфері земельних відносин. *Актуальні питання юриспруденції. Правова позиція*, № 3 (40), 2023. С. 179-183

61. Мудрецька Г.В. Особливості доказування у досудовому розслідуванні кримінальних правопорушень у сфері земельних відносин. *Право та державне управління*. 2023. № 3. С.165-171

62. Мудрецька Г.В. Проблема визначення поняття матеріалів досудового розслідування у розрізі надання доступу до них сторони захисту. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2023. №10. С.569-572

63. Мудрецька Г.В. Реалізація учасниками кримінального провадження

права на доступ до матеріалів досудового розслідування. *Українська поліцейстика: теорія, законодавство, практика*. 2023. № 2 (6). С. 529-532.

64. Мудрецька Г.В. Взаємодія з державними спеціалізованими установами під час проведення окремих слідчих (розшукових) дій при здійсненні досудового розслідування кримінальних правопорушень проти довілля *Південноукраїнський правничий часопис*. 2023. №3 <http://www.sulj.oduvs.od.ua/arkhiv>

65. Мудрецька Г.В. Лісніченко Д.В. Сутність кримінально-процесуального доказування при розслідуванні незаконних заволодінь транспортними засобами. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2023. № 3. <http://www.sulj.oduvs.od.ua/arkhiv>

66. Мудрецька Г.В. Накладення арешту на майно з метою забезпечення спеціальної конфіскації. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2023. № 1. С. 222-227.

67. Мудрецька Г.В. Проблеми дистанційного судового розгляду кримінального провадження в режимі відеоконференції в умовах воєнного стану. Кримінальне судочинство: сучасний стан та перспективи розвитку: матеріали міжвідом. наук.-практ. конф. (Київ, 28 квіт. 2023 р.) / [редкол.: С. С. Чернявський, Я. Ю. Конюшенко, В. В. Корольчук Ю. В. Сухомлин]. Київ : Нац. акад.

68. Основи кримінального процесу : навч. посіб. / [О. В. Пчеліна, Т. Г. Фоміна, В. В. Романюк, Г. І. Глобенко], за заг. ред. Т. Г. Фоміної; Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків : ХНУВС, 2023. 132 с.

69. Панченко О. В. Кримінальне провадження щодо юридичної особи : монографія. Харків: Право, 2019. 184 с.

70. Пашковський М. І. Документування міжнародних злочинів неурядовими організаціями і використання отриманої цифрової інформації у кримінальних провадженнях за статтею 438 КК України. Альманах наукових праць фахівців НДІ вивчення проблем злочинності імені академіка В. В. Сташиса НАПрН України за результатами досліджень у 2022 р. / редкол.: В. С. Батиргарєєва, В. І. Борисов, Д. П. Євтеєва та ін.; НДІ вивч. проблем злочинності ім. акад. В. В. Сташиса НАПрН України, 2023. С. 70–80

71. Савенко М. Є. Апеляційне оскарження та перегляд ухвал слідчого судді, постановлених під час досудового розслідування: монографія [наук. ред. О. В. Капліна]; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків: Право, 2021. 256 с.

72. Салманов, О. В. Слідчі (розшукові) дії, що обмежують недоторканність житла чи іншого володіння особи: загальна характеристика та процесуальний порядок проведення : монографія / О. В. Салманов. - Харків : Факт, 2021. - 283 с.

73. Скрипник А.В. Використання цифрової інформації в кримінальному процесуальному доказуванні : монографія / А.В. Скрипник.; Нац. юрид. Ун-т

ім. Ярослава Мудрого. Харків : Право, 2022. 408 с.

74. Собко Г. М., Марченко О.А. Значення судово-психологічної експертизи при психічному та фізичному насильстві над дитиною. *Південноукраїнський правничий часопис (ДСК)*. № 3. 2023. С.93-102.

75. Стандарти розслідування воєнних злочинів. Загальна частина. *Методичні рекомендації*. Київ. 2023. 112с.

76. Стандарти розслідування воєнних злочинів. Загальна частина: Пашковський М.І., Крапивін Є.О, Яворська В.В., та ін. - Київ, 2023. - 110 с. URL: https://justgroup.com.ua/wp-content/uploads/2023/05/standart-rozsliduvannya_zagalna-chastyna.pdf

77. Стандарти розслідування воєнних злочинів. Незаконне позбавлення волі та катування : Пашковський М.І., Крапивін Є.О, Яворська В.В., та ін.- Київ, 2023. - 106 с. URL: https://justgroup.com.ua/wp-content/uploads/2023/05/standart-rozsliduvannya_katuvannya.pdf

78. Стандарти розслідування воєнних злочинів. Незаконне позбавлення волі та катування. *Методичні рекомендації*. Київ. 2023. 102с.

79. Тарасенко В.Є. Окремі проблеми арешту майна та відшкодування матеріальних збитків у кримінальному провадженні. *Південноукраїнський правничий часопис*. РВВ ОДУВС, 2023. № 1. С..114-117.

80. Тарасенко В.Є. Використання можливостей оперативних підрозділів під час розслідування кримінальних правопорушень проти довкілля. *Юридичний науковий електронний журнал*, 2023. № 9. С. 64-67.

81. Тарасенко В.Є. Особливості збирання доказів під час проведення окремих процесуальних дій за ініціативою сторони захисту у кримінальному провадженні. *Південноукраїнський правничий часопис*. РВВ ОДУВС, 2023. № 3 (дск). С.63-66.

82. Татаров О.Ю., Свириденко С.В. Досудове розслідування у кримінальному провадженні щодо осіб, які користуються недоторканністю. Київ: Видавничий дім «Гельветика», 2019. 212 с.

83. Теорія та практика кримінального процесуального доказування : навч. посіб. для підгот. до іспиту / В.В. Вапнярчук, С.В. Давиденко, О.В. Капліна та ін. Харків : Право, 2021. 254 с.

84. Тертишник В. М. Кримінально-процесуальне право України: Підручник. 10-те вид., доповн. і перероб. Київ: Алерта, 2023. 698 с.

85. Тетерятник Г.К. Кримінальне провадження в умовах надзвичайних правових режимів: теоретико-методологічна та праксеологічні основи: монографія. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2021. 297 с.

86. Тетерятник Г.К. Особа, стосовно якої уповноваженим органом прийнято рішення про обмін як військовополоненого: окремі аспекти процесуального статусу. Актуальні питання кримінального провадження у сучасних умовах: матеріали міжнародної науково-практичної конференції, м. Одеса, 31 травня 2023 р. - Одеса: ОДУВС, 2023. С. 238-240.

87. Тетерятник Г.К., Бех О.В., Одажиу Ю.М. Окремі питання розслідування безвісного зникнення осіб за особливих обставин. *Правова позиція*. 2023. №2. С. 174-178.

88. Тетерятник Г.К., Бех О.В., Одажиу Ю.М. Розслідування воєнних злочинів: окремі теоретико-прикладні питання. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2023. №6. С. 686-688.

89. Тетерятник Г.К., Бех О.В., Одажиу Ю.М. Розслідування воєнних злочинів: окремі теоретико-прикладні питання. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2023. №6. С. 686-688.

90. Тетерятник Г.К., Сомик О.С. Окремі питання доказування при розслідуванні домашнього насильства. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2023. №3. С. 580 – 582.

91. Тищенко О. І. Способи захисту майнових прав особи, на майно якої накладено арешт: спірні питання. *Форум права* : електрон. наук. фах. вид. 2017. № 1. С. 182–187. URL: <http://dSPACE.nlu.edu.ua/handle/123456789/12522>.
 Тищенко О. І. Окремі аспекти застосування запобіжного заходу у вигляді застави (за матеріалами судової практики). *Юридичний науковий електронний журнал*. 2016. № 2. С. 140-141. URL: https://dSPACE.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/11807/1/Tyshchenko_140-141.pdf.

92. Топольницька М.І. Зміна правових систем в умовах збройного конфлікту: досвід країн колишньої Югославії та України (2014-перша половина 2021 рр.): автореф.дисер...канд.юрид.наук . 2023. 20 с.

93. Торбас О. О. Розсуд в кримінальному процесі України: теоретичне обґрунтування та практика реалізації: монографія. Одеса: Юридична література, 2020. 284 с.

94. Трофименко В. М., Зуєв В. В. Забезпечення прав особи під час прийняття рішення про її видачу. *Питання боротьби зі злочинністю*. 2020. № 40. С.40-46. URL: <http://pbz.nlu.edu.ua/article/view/237701>

95. Туманянц А. Р., Крицька І. О. Стандарти забезпечення законності здійснення негласної діяльності у кримінальному процесі крізь призму практики Європейського суду з прав людини. *Проблеми законності*. 2021. №152. С. 111-123.

96. Туманянц А.Р. Окремі проблеми практики накладення арешту на особисті документи в кримінальному провадженні. *Право і суспільство*. 2020. № 2 Ч. 3.С. 171-178.

97. Федорів О. М. Європейські стандарти ефективності досудового розслідування: дис. докт.філософії спец. 081 Право. Львівський державний університет внутрішніх справ, Львів, 2023.240 с.

98. Фоміна Т.Г. Застосування запобіжних заходів у кримінальному провадженні: проблеми теорії та практики: монографія. Харків: Панов, 2020. 576 с.

99. Хань О.О. Теоретичні основи планування та програмування слідчих (розшукових) дій : монографія, Одеса, 2021. 198 с.

100. Цуцкірідзе М.С. Кримінальна процесуальна діяльність слідчого: теорія та практика : монографія. Київ : Правова єдність: Алерта, 2020. 559 с.

101. Цюпка Д.В., Янковий М.О. Підвищення ефективності досудового розслідування через інноваційні підходи до криміналістичного аналізу в надзвичайних умовах // Актуальні аспекти криміналістичного та

психологічного забезпечення правоохоронної діяльності : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. 06 жовт. 2023 року. - Одеса : ОДУВС, 2023. С. 205-209.

102. Черноус Ю. М., Лісіцький А. В. Спеціальні знання у кримінальному провадженні: поняття, зміст, форми реалізації під час розслідування кримінальних правопорушень. Електронний юридичний журнал. 2023. № 1. С. 477–480. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2023-1/112>.

103. Шаренко С.Л. Теоретико-прикладні основи діяльності слідчого судді в кримінальному провадженні : монографія / С.Л. Шаренко. Харків : Право, 2021. 480 с.

104. Шило О.Г., Глинська Н.В. Правові засоби забезпечення єдності застосування кримінального процесуального закону. *Вісник Національної академії правових наук*. 2020. Том 27. №2. С.210 – 228.

105. Шило О.Г., Марочкін О.І., Верхогляд-Герасименко О.В. До питання якості кримінального процесуального законодавства, що регулює порядок апеляційного оскарження ухвал оскарження ухвал слідчого судді. *Питання боротьби зі злочинністю: зб. Наук.пр./редкол.: В.І. Борисов та ін.* Харків: Право, 2019. Вип.37. 186 с. С. 103-118.

106. Шило О.Г., Глинська Н.В. Роль Верховного Суду в механізмі забезпечення сталості та єдності судової практики: окремі аспекти. *Вісник Національної академії правових наук*. 2020. Том 27. №4. С.157 – 174.

107. Янковий М.О. Окремі історичні аспекти щодо захисту прав дітей під час проведення слідчих (розшукових) дій // *Захист прав дитини в умовах військової агресії : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. 23 червн. 2023 року.* - Одеса : Юридика, 2023. С. 304-306.

108. Янковий М.О. Особливості огляду місця події за фактами виявлення трупів у водоймах // *Актуальні питання судової експертизи і криміналістики : зб. мат-лів міжнар. наук.-практ. конф. з нагоди 100-річчя Національного наукового центру «Інститут судових експертиз ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса» (Харків, 10.11.2023).* - Харків : ННЦ «ІСЕ ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса», 2023. С. 437-439.

109. Янковий М.О. Розслідування кримінальних правопорушень, вчинених військовослужбовцями під час збройного конфлікту: постановка проблеми // *Академічні візії*. 2023. Випуск 18 DOI: <http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.7795218>

Рішення ЄСПЛ:

1. Справа «MuhammadSaqawat проти Бельгії» (заява № 54962/18). URL: <https://www.echr.com.ua/translation/sprava-muxamed-sakavat-proti-belgi%d1%97/>

2. Справа «Kirinčić та інші проти Хорватії». URL: <https://www.echr.com.ua/translation/spravi-kirinichicha-ta-maricha-proti-horvati%d1%97/>

3. Справа «FARZALIYEV v. AZERBAIJAN» (заява № 29620/07). URL: <https://www.echr.com.ua/translation/sprava-farzaliyev-proti-azerbajdzhanu/>

4. Справа «George-LaviniuGhiurău проти Румунії» (№ 15549/16). URL: <https://www.echr.com.ua/translation/sprava-dzhordzh-laviniu-gyureu-proti-rumuni%d1%97/>

5. Справа «BAGIROV v. AZERBAIJAN») (заява № 81024/12 та 28198/15). URL: <https://www.echr.com.ua/translation/sprava-bagirov-proti-azerbajdzhanu-2/>
6. Справа «Маріяничук та інші проти України» від 17.01.2019 р. URL: https://protocol.ua/ua/mariyanchuk_ta_inshi_prot_i_ukraini/
7. Справа «Бурля та інші проти України» від 06.12.2019 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_d65
8. Справа «Андрєєв проти України» від 29.02.2019 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_d04
9. Справа «Журавльов проти України» від 31.01.2019 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_d06
10. Справа «Зоріна та інші проти України» від 14.02.2019 р. URL: https://protocol.ua/ru/zorina_ta_inshi_prot_i_ukraini/
11. Справа «Чжан проти України» від 13.02.2019 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_d21
12. Справа «Скляр та Єкушенко проти України» від 21.01.2019 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_d99
13. Справа «Григорьєв проти України» від 15.08.2012 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_833
14. Справа «Паньків проти України» від 28.02.2019 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_d74/sp:head
15. Справа «Бекетов проти України» від 19.02.2019 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_d19
16. Справа «Алахвердян проти України» від 24.05.2019 р., URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_e26#Text
17. Справа «Якуб проти України» від 29.05.2019 р. URL: https://protocol.ua/ua/yakuba_prot_i_ukraini/
18. Справа «Малий проти України» від 07.06.2019 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_d91#Text
19. Справа «Гарумов проти України» від 18.07.2019 р., № 1765 ел.п. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_e27#Text
20. Справа «Жуков та інші проти України» від 27.06.2019 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_e34#Text
21. Справа «Канна та Циганюк проти України» від 04.07.2019 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_e35#Text
22. Справа «Акименко проти України» від 04.07.2019 р. URL: https://protocol.ua/ua/akimenko_prot_i_ukraini/
23. Справа «Коростильов проти України» від 11.07.2019 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_e41#Text
24. Справа «Єрємін та інші проти України» від 27.06.2019 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_e37#Text
25. Справа «Канна та Циганок проти України» від 04.07.2019 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_e35#Text
26. Справа «Жуков та інші проти України» від 27.06.2019 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_e34#Text

27. Справа «Коростильов проти України» від 11.07.2019 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_e41#Text
28. Справа «Бондар проти України» від 29.08.2019 р., №2112 URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_e64#Text
29. Справа «Скоморохов проти України» від 29.11.2019 р., URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_e43#Text
30. Справа «Штепа проти України» від 26.11.2019 URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_e54#Text
31. Справа «Мазур проти України» від 27.11.2019 р., URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_e55#Text
32. Справа «Сіренко та інші проти України» від 27.11.2019 р., URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_e45#Text
33. Справа «Самойленко проти України» від 26.12.2019 р., URL: <http://khrpg.org/index.php?id=1572431459>
34. Справа Справа «Мельник проти України» від 17.01.2020 р., № 83 URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_e84#Text
35. Справа «Щербак та інші проти України» від 17.01.2020 р., № 84 URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_e77#Text
36. Справа «Кардава проти України» від 17.12.2019 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_e68#Text
37. Огляд практики Європейського суду з прав людини за 2019 рік. URL: https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/Ogljad_ESPL_2019.pdf?fbclid=IwAR3u0ErgMN5VLkVGgw_SuQ3R0UkuuDELQtJ72buRZ0SEsOrITOEUKVdbPXE

Інтернет-ресурси:

1. <http://www.president.gov.ua>. – офіційний сайт Президента України.
2. <http://www.portal.rada.gov.ua> – офіційний сайт Верховної Ради України.
3. <http://www.kmu.gov.ua> – офіційний сайт Кабінету Міністрів України.
4. <http://www.mvs.gov.ua> – офіційний сайт Міністерства внутрішніх справ України.
5. <http://www.court.gov.ua/vscourt> – офіційний веб портал судової влади в Україні
6. <http://www.scourt.gov.ua> – офіційний сайт Верховного Суду України.
7. <http://www.sbu.gov.ua> – офіційний сайт СБУ.
8. <http://www.gp.gov.ua> – офіційний сайт Офіс генерального прокуратура України.
9. <https://nabu.gov.ua/> - офіційний сайт Національного антикорупційного бюро України.
10. <https://dbr.gov.ua/> - офіційний сайт Державного бюро розслідувань.
11. <http://www.minjust.gov.ua> – Офіційний сайт Міністерства юстиції України.
12. <http://www.reyestr.court.gov.ua> – єдиний реєстр судових рішень в Україні.
13. <http://www.police.ua> – Форум працівників МВС України.

14. <http://www.vkka.gov.ua> – офіційний сайт Вищої кваліфікаційної комісії адвокатури.
15. <http://www.nbu.gov.ua> – Національної бібліотеки України ім. В.І.Вернадського.
16. <http://www.catalogue.nplu.org> – Національна парламентська бібліотека України.
17. <http://www.pravoznaves.com.ua> – Електронна бібліотека юридичної літератури “Правознавець”.
18. <http://www.icpo.centrmia.gov.ua> – сайт Національного центрального бюро Інтерполу в Україні.
19. <https://www.echr.coe.int/Pages/home.aspx?p=applicants/ukr&c=> - офіційний сайт Європейського суду з прав людини.

ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ

Оцінка «**відмінно**» (167-200 балів) – виставляється, якщо вступник має глибокі і системні знання, вміє узагальнювати теоретичний матеріал, співвідносити загальні знання з конкретними ситуаціями; оволодів навиками аналізу, моделювання та адекватного оцінювання ситуації; обізнаний з науковими працями вітчизняних та зарубіжних фахівців в даній галузі; матеріал викладає логічно, послідовно, переконливо і аргументовано.

Оцінка «**добре**» (134-166 балів) – виставляється, якщо вступник показав достатній рівень знання курсу; надав правильні, але не зовсім повні визначення термінів; засвоїв основи аналітичного методу; допускає незначні неточності в розкритті окремих теоретичних положень.

Оцінка «**задовільно**» (100-133 балів) – виставляється, якщо вступник в цілому засвоїв теоретичний матеріал курсу навчальної дисципліни, але декламує із деякими упущеннями при визначенні основних явищ та процесів; намагається висловити своє ставлення до проблемних питань, хоча і не зовсім аргументовано; вміє аналізувати набуті теоретичні знання і співвідносити їх з конкретними ситуаціями; викладає матеріал непослідовно, неточно, з наявними помилками.

Оцінка «**незадовільно**» (0-99 балів) – виставляється, якщо вступник виявив слабкі (відсутні) знання теоретичного матеріалу навчальної дисципліни; не зміг дати визначення основних категорій та явищ; відсутні знання основних норм і визначень; матеріал викладається непослідовно, нелогічно, фрагментарно та з допущенням помилок.

Структура та порядок оцінювання

Фахове вступне випробування проходить у формі розв'язання тестових завдань. Розроблено варіант завдань по 140 тестових завдань. На кожне з цих питань подано чотири варіанти відповідей, із яких правильний лише один. При вирішенні тестових завдань вступник повинен ручкою чітко виділити обраний ним номер варіанту відповіді, яку він вважає правильною. На розв'язання завдання надається 170 хвилин.

Результати вступників визначаються на основі кількості тестових балів, набраних ними за виконання завдань, згідно таблиці переведення тестових балів єдиного вступного іспиту з іноземної мови до шкали 100 – 200 згідно додатка 4 Правил прийому до ОДУВС.